

УКРАЇНА
ОДЕСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Р І Ш Е Н Н Я

**Про затвердження Програми соціально-економічного
та культурного розвитку Одеської області на 2020 рік**

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та статті 18 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною адміністрацією проект Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2020 рік, обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Програму соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2020 рік (далі – Програма), що додається.
2. Обласній державній адміністрації забезпечити виконання завдань і пріоритетних напрямків розвитку області у 2020 році.
3. Постійним комісіям обласної ради розглядати на своїх засіданнях питання про хід виконання Програми та за результатами розгляду вносити відповідні пропозиції.
4. Контроль за виконанням рішення покласти на постійні комісії обласної ради.

Голова обласної ради

Сергій ПАРАЩЕНКО

20 грудня 2019 року
№ 1162-VII

Додаток
до рішення обласної ради
від 20 грудня 2019 року
№ 1162-VII

Підготовлено
Одеською обласною державною адміністрацією

ПРОГРАМА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2020 РІК

Зміст Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2020 рік

ВСТУП	4
1. АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ У 2019 РОЦІ	5
2. ЦІЛІ І ПРІОРИТЕТИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	76
3. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	77
4. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ	78
4.1. Промисловіс	78
4.2. Агропромисловий комплекс	80
4.3. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс	80
4.4. Будівництво та житлова політика	82
4.5. Дорожньо-транспортне господарство	82
5. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ	83
5.1. Управління об'єктами комунальної власності	83
6. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ	84
6.1. Реформування відносин власності	84
6.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва	85
6.3. Надання адміністративних послуг	86
7. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА	86
8. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ	88
9. СОЦІАЛЬНА СФЕРА	90
9.1. Демографічна ситуація та розвиток рини праці	90
9.2. Грошові доходи населення та заробітні плати	91
9.3. Соціальне забезпечення	91
9.4. Пенсійна забезпечення	93
9.5. Житлово-комунальне-господарство	94
10. ГУМАНІТАРНА СФЕРА	94
10.1. Охорона здоров'я	94
10.2. Освіта	96
10.3. Підтримка сім'ї, дітей молоді	99
10.4. Культура	99
10.5. Фізична культура і спорт	100
10.6. Туристично-рекреаційна галузь	101
10.7. Розвиток громадянського суспільства	102
11. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ	103
 ДОДАТКИ:	
1. Основні показники економічного і соціального розвитку Одеської області на 2020 рік	105
2. Регіональні програми, реалізація яких здійснюватиметься у 2020 році	106

ВСТУП

Програма соціально-економічного та культурного розвитку області на 2020 рік (далі – Програма) розроблена Департаментом економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації разом з іншими структурними підрозділами облдержадміністрації та територіальними підрозділами центральних органів виконавчої влади, відповідно до Закону України від 23.03.2000 №1602-III «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», постанов Кабінету Міністрів України від 26.04.2003 №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку та складання проекту державного бюджету», від 11.07.2018 №546 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 22.09.2016 №688-р «Деякі питання реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні».

Програма відповідає стратегічним та операційним цілям, напрямкам Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 №385), Стратегії економічного та соціального розвитку Одеської області на період до 2020 року (рішення сесії обласної ради сьомого скликання від 21.12.2015 №32-VII).

Програмою окреслені пріоритетні цілі, основні завдання та заходи економічного, соціального та культурного розвитку регіону на короткостроковий період з урахуванням сучасних реформ децентралізації.

Головною метою Програми є **недопущення зниження рівня життя та забезпечення соціальних потреб населення мешканців Одеської області на основі стабільного функціонування економіки регіону.**

У Програмі наведено аналіз та тенденції економічного і соціального розвитку області у 2018, 2019 роках, визначені актуальні питання та основні завдання економічного і соціального розвитку області на 2020 рік. Також представлені ключові прогнозні показники соціально-економічного розвитку та перелік регіональних програм, реалізація яких здійснюватиметься у 2020 році.

1. АНАЛІЗ ТА ДИНАМІКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ У 2019 РОЦІ

Одеська область у 2019 році- це:

- ✚ **9,7%** виконаних будівельних робіт січень-вересень 2019 року (**11032,7** млн грн)
- ✚ **7,7%** обороту роздрібної торгівлі січень-вересень 2019 року (**60,0** млрд грн)
- ✚ **8,7%** введеного в експлуатацію житла січень-вересень 2019 року (**674,3** тис м²)
- ✚ **6,5%** обсягу експорту послуг січень-вересень 2019 року (**581,1** млн дол США)
- ✚ **6,4%** обсягу вантажних перевезень січень-вересень 2019 року (**32,1** млн т)
- ✚ **3,6%** капітальних інвестицій січень-вересень 2019 року (**13,8** млрд грн)
- ✚ **3,0%** обсягу експорту товарів січень-вересень 2019 року (**1115,1** млн дол США)
- ✚ **3,7%** прямих іноземних інвестицій на 01.10.2019 (**1,2711** млрд дол США)
- ✚ **2,4%** промислового виробництва січень-вересень 2019 року (**45,05** млрд грн)

За підсумками 2016 року обсяг валового регіонального продукту склав **119800** млн.грн. (по Україні – 2385,4 млрд.грн.)

індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту становив **104,2%** (по Україні – 102,4%)

За підсумками 2017 року обсяг валового регіонального продукту склав **149530** млн.грн. (по Україні – 2983.9 млрд.грн.)

індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав **104,2%** (по Україні – 102,5%)

За підсумками 2018 року індекс фізичного обсягу валового регіонального продукту склав **100,9%** (по Україні – 103,3%) (дані попередні).

ФІНАНСИ

За 9 місяців 2019 року до **зведеного бюджету** області надійшло **50 963,2** млн грн, виконання плану 84,6% (-9 299,1 млн грн), темп росту до минулого року склав 111,5% або зростання на +5 239,1 млн грн, у тому числі:

➤ до **державного бюджету** надійшло **38 237,9** млн грн, виконання плану 79,6% (- 9 818,9 млн грн), темп росту 109,4% або зростання на 3 285,0 млн грн;

➤ до **місцевих бюджетів** надійшло **12 725,3** млн грн, виконання плану 104,3%, додатково отримано +520,8млн грн, темп росту 118,1% або зростання на 1 954,1 млн грн, у т.ч:

- **загальний фонд** – **12 338,3** млн грн, виконання 103,8% або +446,2 млн грн;

- **спеціальний фонд** – **387,1** млн грн, виконання 123,9% або +74,6 млн грн.

Одними з основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб, який складає 56,1% місцевих бюджетів та плата за землю – 17,9%, які за 9 місяців 2019 року склали:

- **ПДФО** –**6 822,3** млн грн, виконання плану 100,3%, додатково отримано +20,4 млн грн, темп росту 118,5% або +1 080,2млн грн;

- **плати за землю** – **2 201,1** млн грн, виконання плану 109,4%, додатково отримано 188,6 млн грн, темп росту 133,6% або +553,4 млн грн.

Сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку міст, районів та ОТГ

Із 419 місцевих бюджетів план загального фонду за 9 місяців 2019 року виконано по 381 бюджету (90,9% загальної кількості) з обсягом перевиконання 446,2 млн грн, не виконано по 38 бюджетам на суму 155,2 млн грн.

Забезпечено стійке зростання місцевих бюджетів всіх рівнів.

До бюджетів *міст обласного значення* надійшло **6 882,9 млн грн**, виконання плану **104,1%**, додатково отримано **274,2 млн грн**, темп росту до минулого року склав 113,8% або зростання на 832,0 млн грн (виконано всі бюджети).

До бюджетів *районів* надійшло **2 631,38 млн грн**, виконання плану **108,2%**, додатково отримано **199,3 млн грн**, темп росту до минулого року склав 118,7% або зростання на 414,5 млн грн (не виконано 36 бюджетів -24,6 млн грн).

До бюджетів *ОТГ* надійшло **1 141,6 млн грн**, виконання плану **108,4%**, додатково отримано **88,2 млн грн**, темп росту до минулого року склав 148,1% або зростання на 370,8 млн грн (не виконаний 1 бюджет - 1,8 млн грн).

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів:

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів в першу чергу відображається через бюджетну децентралізацію.

В результаті децентралізації місцеві бюджети області отримали стабільні джерела доходів що дозволило залучити в їх розпорядження значний фінансовий ресурс.

На 01.10.2019 сума додаткового ресурсу до місцевих бюджетів від заходів децентралізації склала **2 131,5 млн грн**, в т.ч.:

- податок на прибуток підприємств приватного сектора – 190,0 млн грн.
- ПДФО за рахунок зростання ставки з 15% до 18% – 1 018,7 млн грн.
- акцизний податок від торгівлі підакцизними товарами, акцизного податку з виробленого та ввезеного пального – 526,0 млн грн.
- транспортний податок – 14,6 млн грн.
- податок на нерухомість – 301,8 млн грн.
- плата за адміністративні послуги – 80,4 млн грн.

За рахунок додатково отриманого фінансового ресурсу в результаті проведення децентралізації у місцевих бюджетів з'явилися додаткові можливості спрямувати кошти на реалізацію проектів розвитку територій через модернізацію об'єктів соціально-культурної сфери.

Підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів:

Саме проведення децентралізації місцевих бюджетів спрямована підвищити мотивацію до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів та отримання додаткових надходжень до місцевих бюджетів.

Підвищення ефективності використання бюджетних коштів:

Видатки місцевих бюджетів по області за 9 місяців 2019 року складають 22 494,6 млн грн (план – 36 410,3 млн грн, виконання 61,8%).

- загальний фонд – 17 971,3 млн грн (план – 27 269,8 млн грн, виконання 65,9%);

- спеціальний фонд – 4 523,3 млн грн (план – 9 140,4 млн грн, виконання 49,5%).

Направлено на захищені видатки **12 387,2** млн грн або 55,1%, у тому числі: на заробітну плату – 7 481,0 млн грн (план – 10 776,6 млн грн, або 69,4%); енергоносії – 537,5 млн грн (план – 1 056,8 млн грн, або 50,9%); медикаменти та харчування – 443,7 млн грн (план – 741,4 млн грн, або 59,8% плану).

Із передбачених на 2019 рік субвенцій з державного бюджету на суму 14 579,6 млн грн надійшло фінансування в обсязі **10 310,6** млн грн або 70,7%, з них:

- освітня субвенція – 3 266,2 млн грн (76,8% плану);
- медична субвенція – 2 567,6 млн грн (75,0% плану).

Додаткова дотація на фінансування переданих з держбюджету видатків з утримання закладів освіти та охорони здоров'я надійшла у сумі **585,9** млн грн або 74,9% передбаченого обсягу.

Недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері

Станом на 01.09.2019 дебіторська заборгованість бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів області по загальному фонду, збільшилась з початку року на 2 108,8 тис грн та становить 5 885,8 тис грн:

- по соціальному забезпеченню населення - 4 226,8 тис грн, (м. Одеса – 4 119,6 тис грн; м. Ізмаїл – 6,1 тис грн; м. Чорноморськ – 60,3 тис грн; м. Подільськ – 11,0 тис грн; Лиманський р-н – 26,5 тис грн; Любашівський р-н – 3,3 тис грн).

- за придбання предметів постачання і матеріалів та оплату послуг з початку року зменшилась на 1 361,2 тис грн та становить 1 557,7 тис грн.

За звітний період залишається невідшкодованою заборгованість за Фондом соціального страхування за проведені розрахунки по листках з тимчасової втрати працездатності у сумі 25,4 тис грн.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ області по загальному фонду зменшилась з початку року на 221 608,7 тис грн та становить 45 955,5 тис грн, у т.ч. прострочена – 5 025,5 тис грн.

Найбільшу частку у структурі за напрямками видатків становить кредиторська заборгованість по поточних трансфертах підприємствам, установам, організаціям та соціальному забезпеченню населенню, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів – 29 292,3 тис грн або 12,8% загального обсягу заборгованості, що на 199 665,3 тис грн менше ніж на початок року.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Промисловість області представляє:

- **2,4%** промислового виробництва країни;
- **до 9,5%** надходжень до місцевого бюджету області;
- **56,7 тис штатних працівників із середньомісячною зарплатою 9411 грн;**
- **14,2%** загального обсягу капітальних інвестицій області (**1150,5 млн грн**).

Заробітна плата штатних працівників у промисловості у вересні 2019 року становила 9706 грн (на 6,0% менше серпня 2019 року, на 16,7% більше вересня 2018 року), у тому числі у переробній промисловості – 9361 грн (на 8,8% менше, на 11,6% більше відповідно). По області – 9312 грн.

Обсяг реалізованої промислової продукції Одеської області у січні-вересні 2019 року становив 45050,3 млн грн (порівняно з січнем-вереснем 2018 року – 109,3%). Найбільше реалізовано продукції підприємствами харчової промисловості (36,5% до загального обсягу), з постачання

електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (26,0%), з виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (11,7%), машинобудування (8,7%), металургії (6,1%).

У січні-вересні 2019 року до січня-вересня 2018 року обсяг промислового виробництва збільшився на **4,4%** (5 місце серед регіонів України).

Зросли обсяги виробництва харчових продуктів, напоїв (+6,4%), у виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції (+19,2%).

Зменшились обсяги виробництва хімічних речовин і хімічної продукції (-21,8%), основних фармацевтичних продуктів і препаратів (-10,3%), у металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів (-8,1%), у машинобудуванні (-7,7%), у текстильному виробництві, виробництві одягу, виробів зі шкіри (-2,9%), на підприємствах з виробництва виробів з деревини, паперу та поліграфічної діяльності (-1,0%), з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (-0,6%).

У січні-вересні 2019 року зберігались позитивні тенденції:

➤ зростання обсягів **виробництва на 6,4% у харчовій промисловості** (частка 36,5% у загальному обсязі промислового виробництва):

✓ **виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості (+40,7%)** – зросли обсяги виробництва борошна пшеничного (філія ПАТ «ДПЗКУ» «Одеський комбінат хлібопродуктів»).

Через зменшення обсягів зерна, яке надається Аграрним фондом на переробку на давальницьких умовах скоротились обсяги виробництва борошна пшеничного ДП «Кулідорівський комбінат хлібопродуктів» (-8,8%);

✓ **перероблення та консервування риби, ракоподібних і молюсків (+16,1%)** – збільшилися обсяги виробництва риби консервованої, ікри, замінників ікри (ТОВ «Аквафрост»).

✓ **перероблення та консервування фруктів і овочів (+10,1%)** – томатного, апельсинового, ананасового соку (СП ТОВ «Вітмарк-Україна»), овочів та грибів, сумішей овочів заморожених або зварених, гороху консервованого (ПрАТ «ВО «Одеський консервний завод»), консервованих овочів (ТОВ «Агрофірма «Еврика»).

✓ **виробництво олії та тваринних жирів (+10,5%)** – збільшення обсягів виробництва нерафінованої соняшникової олії, маргаринів та харчових жирів ТОВ «Дельта Вілмар СНД». При цьому зменшилися обсяги виробництва

пальмової олії на 15,6%.

Збільшилися обсяги виробництва соняшникової олії *ТОВ «Українська Чорноморська індустрія», ПрАТ «АДМ Іллічівськ».*

Спостерігалось зменшення обсягів виробництва у таких підгалузях:

✓ **виробництво м'яса та м'ясних продуктів (-34,9%):**

- виробів ковбасних варених, сардельок, ковбас напівкопчених (*СП «Векка» у формі ТОВ*);

- м'яса свиней у відрубках, сушене, солоне чи копчене, ковбас варено-копчених, напівсухих, сиров'ялених, сирокочених (*ПП Фірма «Гармаш»*);

- продуктів готових та консервованих з м'яса чи субпродуктів (*ТОВ «ТД «Левада»*);

✓ **виробництво молочних продуктів (-31,8%)** – масла вершкового, кефіру, сметани (*ТОВ «Титан»*).

✓ **виробництво напоїв (-9,6%)** – через скорочення обсягів попиту зменшилися обсяги виробництва: коньяку, бренді (*ТОВ «ПТК «Шабо»*), ігристих, столових вин (*ПрАТ «Одесавинпром»*).

Зросли обсяги виробництва мінеральних газованих вод з додаванням цукру та підсолоджуючих речовин *СП ТОВ «Вітмарк-Україна».*

✓ **виробництво хліба та хлібобулочних виробів (-15,7%)** - зменшилися обсяги виробництва хліба та виробів хлібобулочних нетривалого зберігання, здобних виробів, пряників (*ТОВ «Одеський хліб»*).

Це пов'язано із зниженням попиту на продукцію крупних виробників, надаючи перевагу маленьким пекарням, зростаючою конкуренцією між регіональними виробниками із виробниками інших регіонів.

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ *СП ТОВ «Вітмарк-Україна»* розпочато виробництво соку *Jaffa «5 Fruits»* – мікс з яблук, груш, персиків, слив та вишень. Нектар додатково збагачений вітамінами групи В. Також підприємство та компанія Nestlé Waters уклали угоду про партнерство. В рамках даного договору українська компанія отримала ліцензію на виробництво та дистрибуцію холодного чаю NESTEA® в Україні та Молдові. Компанія Вітмарк-Україна випускатиме холодні освіжаючі напої в оновленому дизайні двох пакувальних форматів – 0,5 літра у PET-пляшках та 0,95 літра у картонній асептичній упаковці.

❖ *ТОВ «Вінтрест»* придбало обладнання для організації технологічного процесу приготування та фасування локальних натуральних високоякісних виноградних ігристих вин класичним та періодичним резервуарним способом.

❖ *ТОВ «Одеський осетринницький комплекс»* придбало обладнання для розширення і модернізації осетрового комплексу.

❖ У місті Балта розпочало виробничу діяльність *ТОВ «Чесне ХПП»* з виробництва продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.

❖ *Кілійським ТОВ «Титан»* впроваджено у виробництво нові види продукції: Фета «Класична», ковбаса «Одеська», пиво «Capitan Gold», йогурт «Полуниця».

➤ **Виробництво гумових і пластмасових виробів; іншої неметалевої мінеральної продукції (+19,2%).** Частка галузі 11,7% у загальному обсязі промислового виробництва.

- ✓ **виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (+55,3%)**
- ✓ виробів з бетону, гіпсу та цементу (ТОВ «Шляховик-97»);
- ✓ плитки, плит, черепиці та виробів подібних з цементу, бетону та каменю штучного (ТОВ «Дорікум»);
- ✓ абразивних виробів і неметалевих мінеральних виробів у **7,0 рази** (ТОВ «Шляховик-97, – сезонне збільшення виробництва);

Спостерігається **збільшення** випуску збірних елементів конструкцій для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного на **18,8%** до відповідного періоду минулого року.

- ✓ **виробництво гумових і пластмасових виробів (+2,4%):**
- ✓ плит, листів, плівки, фольги (ВКФ «Ніка Пласт»);
- ✓ коробок, ящиків з пластмас (ТОВ «Консенсус»);
- ✓ мішків та пакетів з пластмас та синтетичних матеріалів (ПП «Гловіс Флекс»);
- ✓ виробів для транспортування чи пакування товарів (ТОВ «Айтекс»);
- ✓ бутлів, пляшок, флажок (ТОВ «Пекеджінг Груп Україна»).

Водночас відбулось зменшення виробництва:

- ✓ скла та виробів зі скла на **42,6%** (склопакетів ТОВ «Паритет», ТОВ «Глас Трьох Одеса – відсутність виробництва).
- ✓ цементу (ТОВ «Цемент»).

Зниження виробництва обумовлено зменшенням замовлень, звуженням ринку збуту продукції.

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ **ТОВ «Консенсус»** розробило та розпочало випуск нової продукції: контейнер кліп-бокс, ємність настінна, бочка 125 л – квадратна та бочка 100 л – горизонтальна, бідони, контейнери для холодильників, полиці для взуття та різний кухонне приладдя з пластмаси.

➤ **Машинобудування (-7,7%).** Частка галузі у загальному обсязі реалізованої продукції становить 8,7%.

Відбулось **скорочення** виробництва через скорочення обсягів замовлень, нестачу обігових коштів у підгалузях:

- ✓ **виробництво електричного устаткування (-15,6%):**
- електричної апаратури для контролю та розподілення електроенергії ТОВ «Южний електротехнічний завод»;
- електричних пристроїв керування ТОВ «Південна електротехнічна компанія»;
- електроводонагрівачів, електроконвекторів ТОВ «Укратлантік»;
- волоконно-оптичного та радіочастотного кабелю ПАТ «Одескабель»;

Збільшили обсяги виробництва

- проводів і кабелів до 1000 В та більше 1000 В ПАТ «Одескабель». У 2019 році впроваджено технологію виробництва кабелів симетричних для структурованих і мультимедійних мереж (розпочато серійний випуск).

- електричних ламп ТОВ «Телекомунікаційні технології».
- електричних світильників стельових та настінних ТОВ «Декор Лайт»

✓ **виробництво машин і устаткування (-3,9%).**

Зменшення обсягів виробництва через зменшення обсягів замовлень, звуження ринку збуту, високий відсоток банківських кредитів:

- поршневих кілець ПАТ «Завод поршневих кілець»;
- кульково-гвинтових передач, частин машин бурильних ТОВ «Мікрон»;
- устаткування для сільського господарства ТОВ «Велес-Агро», Балтське ПП «Паландин-Агро»;

- машин та устаткування для перероблення молока ВКФ «Укрюжмолпром»;

- вузлів та деталей до машин для харчової промисловості ТОВ «Завод елеваторного обладнання»;

Збільшили обсяги виробництва

- гідравлічних систем ПрАТ «Будгідравліка»;

- холодильного устаткування ТОВ «Айсберг» ЛТД;

- пристроїв для металообробних верстатів ТДВ «ЗОНТ»

- частин вантажно-розвантажувального устаткування Одеський завод «Продмаш».

✓ **виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів (-34,8%),** у т.ч. скорочення:

- послуг з відновлення й оснащення залізничних локомотивів ТОВ «Залізничтехніка»;

- послуг з ремонту авіатехніки ДП «Одеський авіаційний завод»;

Збільшення обсягів виробництва:

- контейнерів ПрАТ «Іллічівський судноремонтний завод» (378 одиниць у січні-вересні 2019 року; 144 одиниці у січні-вересні 2018 року).

Збільшено обсяги виробництва у підгалузі **виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції – (+2,0%).**

Збільшило обсяги виробництва телевізійних приймачів ТОВ «Телекомунікаційні технології». У березні 2019 року розпочато виробництво комунікаційної апаратури (разові замовлення).

Зменшило обсяги виробництва оптико-механічної апаратури ТОВ ВП «Сфера» через зменшення замовлень у 2019 році.

У січні-вересні 2019 року не здійснювало виробництво вузлів та приладдя до обчислювальних машин ТОВ «Компанія Спецгруп».

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ **ПАТ «Одескабель»** впроваджено технологію виробництва кабелів для структурованих кабельних мереж (розпочато серійний випуск).

❖ **ПрАТ «Іллічівський судноремонтний завод»** пройшов аудит контейнерного виробництва і отримав можливість виведення продукції на міжнародний ринок. Аудит виконали фахівці українського представництва міжнародного сертифікаційного суспільства «Bureau Veritas».

Аудит «Bureau Veritas» дозволить контейнеробудівельникам підприємства виходити на зовнішні ринки - виготовляти, ремонтувати і модернізувати контейнери під наглядом «Bureau Veritas» - компанії, яка є членом Міжнародної асоціації класифікаційних товариств та в яку входять 12 найбільших світових сюрвеєрів.

У 2019 році підприємство розробило 2 нових види контейнерів - зі збільшеною шириною для розташування європалет в 2 ряди. Крім того, ці контейнери можуть перевозити сипучі вантажі, труби, ліс тощо.

❖ **ТОВ «Телекарт-Прилад»** приступив до випробувань нового мобільного стартового командного пункту, призначеного для управління польотами літаків бойової і військово-транспортної авіації Повітряних сил, Сил спеціальних операцій, Нацгвардії і Держприкордонслужби.

Новий кунг (кузов уніфікований нульового (нормального) габариту) містить незалежну систему електроживлення, нові потужні радіостанції, апаратуру об'єктивного контролю і внутрішнього зв'язку, сучасну метеостанцію і систему клімат-контролю приміщення. Також новий комплекс оснащений супутниковою станцією з автоматичною системою позиціонування. Стартовий командний пункт призначений для управління польотами різних типів літаків. Завдяки повністю автономної системи електроживлення його можна розгорнути в будь-якому місці.

➤ **Металургійне виробництво (-8,1%).** Частка галузі у загальному обсязі реалізованої продукції становить 6,1%.

Обсяги виробництва продукції зменшились за рахунок скорочення у підгалузях:

- **металургійне виробництво (-0,7%):**

✓ чавуну, сталі та феросплавів на **40,5%** (прокату плоского зі сталі ПАТ «Одеський машинобудівний завод»);

✓ лиття металів на **15,1%** - інші зливки, первинні форми, напівфабрикати (ПАТ «Одеський машинобудівний завод», ТОВ «АртСталь»).

- **виробництво готових металевих виробів (-9,5%):**

✓ проволоки холоднотягнутої зі сталі нелегованої, канатів з чорних металів, сітки із сталевих дроту ПрАТ «ВО «Стальканат-Сілур»

✓ деталей, одержаних методом листового штампування металу, ТОВ Фірма «Автодеталь», сталевих радіаторів ТОВ «Сан Тех Рай».

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ **ПрАТ ВО «Стальканат-Сілур»** запустив новий виробничий комплекс. Підприємство є найбільшим з виробництва метизної продукції у державі. Проволока, пружини, арматурні пасма, канати, металовироби — 46% продукції експортують за кордон, до Європи, США та пострадянських країн;

➤ **Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність (-1,0%).** Частка галузі 1,5% у загальному обсязі промислового виробництва.

✓ у підгалузі **оброблення деревини та виготовлення виробів з деревини та корка, крім меблів** відбулось збільшення виробництва на **9,3%** за рахунок виготовлення виробів з деревини, корка, соломки, та рослинних матеріалів для плетіння (ТОВ «Марконі, ЛТД», ТОВ «Українська Чорноморська Індустрія»).

При цьому зменшились обсяги у підгалузях:

✓ **виробництво паперу та паперових виробів (-10,0%)** – зменшення обсягів виробництва (ПАТ «Ізмаїльський ЦКК»);

✓ **поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації** - зменшення обсягів виробництва на **14,6%** (ПАТ «Видавничий дім «Одеса», Одеське обласне КП «Видавництво «Чорномор'я»).

➤ **Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів (-2,9%).** Частка галузі 0,8% у загальному обсязі промислового виробництва.

Зростання у підгалузях:

✓ **текстильне виробництво (+12,7%)** - збільшення виробництва: занавісок та штор (ТОВ «Інтер'єр Плюс Комфорт»), шпагатів, канатів, тросів, мотузок (ПРАТ «ВО «Стальканат-Сідур»);

При цьому зменшились обсяги у підгалузях:

✓ **виробництво одягу (-1,2%)** - зменшення виробництва одягу, крім хутряного (ПП «Балтська швейна фабрика», ТОВ «ВО «Астра»).

✓ **виробництво взуття (-9,5%)** - на ТОВ «Белста» та ТОВ «Папук» відбулось зменшення обсягу реалізації продукції.

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ В селі Василівка Болградського району **ТОВ «Стілітекс»** запущено цех з пошиву робочого одягу, підприємство оснащено сучасним німецьким обладнанням, вся продукція буде відправлятися до Німеччини.

➤ **Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (-21,8%).** Частка галузі у загальному обсязі реалізованої продукції становить 0,9%.

Така ситуація пов'язана в основному з тривалим простоем ПАТ «Одеський припортовий завод» – із відсутністю сировини для переробки газу на потужностях підприємства.

Крім того знизилось:

✓ на 59,0% виробництво мийних засобів, засобів для чищення - через зниження попиту на продукцію ТОВ «НВП «Сеніта» (парфумні та косметичні засоби) внаслідок значної конкуренції, а також консервацію виробництва ТОВ «АВС Кемікалс Індастрі» (санітарно-гігієнічна продукція) – відсутність ринку збуту;

✓ на 70,1% виробництво іншої хімічної продукції знизилось внаслідок зниження попиту на продукцію ТОВ «Поиск-Ніка» (фотохімікати), НВП «Океан» у вигляді ТОВ (автомобільна хімія), ТОВ «Істарома» (ефірні олії).

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ **ВКП ТОВ «Колібри»** здійснює закупівлю обладнання для виготовлення виробів із капролона.

❖ **ТОВ «Сан Тех Рай»** закуплено та встановлено обладнання для нового напрямку діяльності – виробництва каналізаційних труб.

➤ **Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – -0,6%.** Частка галузі становить 26,0%.

Інвестиційні проекти в галузі:

❖ На території Овідіопольського в с. Роксолани **компанією «Гюріш Іншаат ве Мюхенділік А.Ш.»** (Туреччина) збудовано та введено у експлуатацію I чергу ВЕС «Овід Вінд» з **9 вітрогенераторами «General Electric»** потужністю 3,6 МВт і висотою 131 м кожен, загальна потужність станції **32,4 МВт.**

Пуско-налагоджувальні роботи з поступовим введенням вітрогенераторів в експлуатацію розпочалися у березні 2019 року. Повноцінна комерційна робота вітроелектростанції почалась з 1 травня 2019 року. Церемонія відкриття відбулась 21 вересня 2019 року.

❖ **Компанія UDP Renewables** побудувала біля м. Ізмаїл та ввела в експлуатацію сонячну електростанцію «Порт-Солар». На площі 16 га встановлено понад 25,7 тис сонячних панелей загальною потужністю 8,6 МВт.

Очікується генерація близько 11830 МВт/год на рік.

❖ Підписано меморандум про співпрацю з компаніями «Ukraine Power Resources», «Южне Енерджі» та ТОВ «Соратано Україна» в області вітроенергетики.

Компанія Юкрейн Пауер Ресоурсес має досвід з реалізації проектів будівництва вітряних електростанцій потужністю більше 2ГВт у таких країнах: Туніс, Марокко, Філіппіни, Китай. На даний час тривають підготовчі роботи та будівництво необхідної інфраструктури щодо будівництва **25 вітрових турбін** на території Лиманського району між селами *Визирка і Любополь*, які вироблятимуть **120 МВт електроенергії**.

Компанія Южне Енерджі на території Лиманського району між селами *Визирка та Новими Білярами* планує будівництво **19 вітрових турбін**, які вироблятимуть **72 МВт електроенергії**.

ТОВ «Соратано Україна» планує будівництво у Білгород-Дністровському районі парку вітроелектростанції загальною потужністю **100 МВт** до 2020 року. Електростанцію розраховано на 30 вітрогенераторів.

Капітальні інвестиції в Одеській області за січень-вересень 2019 року

За січень-вересень 2019 року підприємствами та організаціями області за рахунок усіх джерел фінансування освоєно **13776,3 млн грн капітальних інвестицій** (у січні-вересні 2018 року – 14559,1 млн грн). Обсяг капітальних інвестицій на одну особу населення становить **5811,3 грн**.

У зазначеному періоді область за обсягами капітальних інвестицій **посіла 8 місце** серед регіонів країни. Частка регіону у загальному обсязі залучених інвестицій – **3,6%**. Обсяг капітальних інвестицій порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на **8,6%** (**22-23 місце серед регіонів**).

Найбільші обсяги капітальних інвестицій освоєно в галузях:

- ✚ транспорт, складське госп-во, поштова, кур'єрська діяльність – **3032,8 млн.грн.** (22,0%);
- ✚ державне управління й оборона; обов'язкове соц. страхування – **2343,1 млн.грн.** (17,0%);
- ✚ будівництво – **2229,6 млн. грн.** (16,2%);
- ✚ промисловість – **1914,7 млн. грн.** (13,9%);
- ✚ сільське, лісове та рибне господарство – **1289,1 млн. грн.** (9,4%);
- ✚ оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів – **980,8 млн.грн.** (7,1%)

Капітальні інвестиції в розрізі джерел фінансування

	Освоєно (використано) капітальних інвестицій			
	січень-вересень 2019 року		січень-вересень 2018 року	
	млн. грн.	у % до загального обсягу	млн. грн.	у % до загального обсягу
Усього, в тому числі за рахунок:	13776,3	100,0	14559,1	100,0
коштів державного бюджету	317,3	2,3	495,8	3,4
коштів місцевих бюджетів	2451,2	17,8	2192,6	15,1
власних коштів підприємств та організацій	8901,9	64,6	9315,2	64,0
кредитів банків та інших позик	570,4	4,1	1066,35	7,3
коштів населення на будівництво житла	1263,5	9,2	1325,5	9,1
Інших джерел фінансування	272,0	2,0	163,65	1,1

Найвагомішу частку капітальних інвестицій за видами активів у січні-вересні 2019 року спрямовано в матеріальні активи – **13090,45 млн грн** (95,0% загального обсягу), у тому числі у машини, обладнання та інвентар –

31,5% усіх інвестицій, нежитлові будівлі – 25,1%, житлові будівлі – 14,7%, інженерні споруди – 11,7%, транспортні засоби – 8,5%.

В області реалізовувалась низка найбільших інвестиційних проектів, створюються умови щодо діяльності інвестиційних компаній, а саме:

- **будівництво зернового перевантажувального комплексу ТОВ «Бруклін-Київ»** за участі та підтримки ЄБРР і компанії «Луї Дрейфус Компані Україна» на території Одеського порту з лівої сторони Андросівського молу - збільшення пропускної здібності ДП «ОМТП» з перевалювання зернових потужністю понад 4 млн т/рік;

- **будівництво нового зернового терміналу в Чорноморському морському торговельному порту компанією «Kernel»**, а саме:

- продовження будівництва **ТОВ «Трансгрейптермінал»** зернового терміналу із обсягом одноразового зберігання 300 тис т і обсягом перевалки 3 млн т/рік; будівництво додаткової черги терміналу зі збільшенням потужностей ще на 2 млн т вантажів. У складі зернового терміналу - склад підлогового зберігання зерна місткістю 140 тис т з двома підземними і однією верхньою галереєю, приймальний пристрій зерна із залізничного транспорту, комплекс галерей, залізничні шляхи і вагові, естакада, металеві силоси для зберігання зерна загальною місткістю 170 тис т;

- проведення реконструкції **ТОВ «Трансбалктермінал»** терміналу для збільшення обсягів перевалки вантажів до 4 млн т/рік;

- **розширення будівництва зернового терміналу Metals Ukraine в тилу причалів №7 і 8 Одеського морського порту спільно з ДП «АМПУ»** - проект включає будівництво силосів, станції прийомки залізничних вагонів. Проектна місткість силосного парку становить близько 100 тис т, продуктивність зернового терміналу по завантаженню судна - 1 тис т/час, а потужність терміналу з переробки зерна - 4 млн т/рік, у перспективні збільшення до 6 млн т;

- **розширення зернового терміналу в Чорноморському морському торговельному порту ТОВ «Рісоіл»** - поповнення зернового терміналу 8 новими ємностями, збільшення перевантажувальних потужностей в порту зі 150 тис т до 350 тис т одноразового зберігання зерна;

- **будівництво терміналу для зберігання і перевалки рослинної олії ТОВ «Allseeds Black Sea»** - новий термінал буде об'єднаний з існуючим терміналом (42 000 т олії) олієпроводом. Проект включає реконструкцію олійнозливної станції. Передбачається збільшення загальної потужності групи зі зберігання олії до 129 000 т (+87 000 т олії) та загального обсягу перевалки олії до 1,5 млн т на рік або до 30% українського експорту соняшникової олії. Проект включає будівництво 2-х олієпроводів;

- **будівництво нового зернового терміналу - спільний проект вітчизняної стивідорної компанії «М.В.Карго» з найбільшою американською корпорацією Cargill**, один з найбільших інвестиційних проектів, що реалізуються в Україні в останні роки. Новий термінал зможе забезпечувати понад 10% експорту українських зернових на рік. На терміналі передбачається збереження 290 тис.т зерна одночасно;

- **будівництво компанією з американськими інвестиціями «Грейн Арго Інвест»** маслоекстракційного заводу та комплексу зі зберігання та перевалки зерна потужністю до 3 млн т/рік;

- **будівництво комплексу** зі зберіганням та перевалкою енергоносіїв на території державного підприємства «Ізмаїльський морський торговельний порт» **ТОВ «Еконоватіка»**. Пропускна здатність об'єкта - 120 тис т палива/рік. Передбачено перевалка газу на автомобільний, залізничний та річковий транспорт;

- продовжується **будівництво комплексу** з переробки зернових вантажів в тилу причалу №4 морського порту Одеса (4 черга будівництва) **ТОВ «Олімпекс Купе Інтернешл»** потужністю 2 млн т/рік;

- продовжується **будівництво комплексу** з перевалки та переробки органічної продукції в морському порту Рені **ТОВ «Біо-Лайн-Рені»** потужністю 0,15 млн т/рік.

Серед інфраструктурних проектів –

- забезпечення функціонування поромного сполучення між Україною та Румунією - **поромного комплексу Орлівка-Ісакча**. Це залучення додаткових вантажопотоків, збільшення прямих іноземних інвестицій у регіон, збільшення зайнятості населення за рахунок

створення близько 100 нових робочих місць. Переправа дозволяє автотранспорту економити кілька годин часу на шляху з України до Румунії і уникнути додаткового транзиту через територію Молдови, очікується збільшення пасажирських і вантажних потоків транспорту в 2-3 рази. Загальна вартість проекту 6 млн.євро.

- ТОВ «Рисол» відкрило накопичувальну площадку для 70 вантажівок на зерновому терміналі порту «Чорноморськ»;

- проведення днопоглиблення підхідного каналу Адміністрацією морських портів України (АМПУ) і «China Harbour Engineering Company Ltd.» (CHEC) в морському порту «Чорноморськ»;

- ТОВ «Дельта Вілмар СНД» - будівництво нового причалу №37 в порту Південний, порт у свою чергу виконає днопоглиблювальні роботи підхідного каналу до нового причалу;

- Компанія ННЛА продовжує будівництво I черги (гідротехнічні споруди) контейнерного терміналу на Карантинному молу в морському порту Одеса потужністю 600 тис TEU.

БУДІВНИЦТВО ТА ЖИТЛОВА ПОЛІТИКА

У січні-вересні 2019 року підприємствами області виконано будівельних

робіт на суму **11032,7 млн грн.** Індекс будівельної продукції порівняно з січнем-вереснем 2018 року становив **97,9%** (по Україні 120,5%).

Серед регіонів України у зазначеному періоді Одеська область за **обсягами будівельних робіт**, виконаних власними силами, посіла **3 місце**, за **індексом будівельної продукції - 24 місце**. Частка обсягу будівельних робіт Одеської області у загальному обсязі становить **9,7%**.

За характером будівництва обсяги робіт розподілились таким чином: роботи з нового будівництва, реконструкції та технічного переоснащення – 79,8% від загального обсягу, решта – з капітального та поточного ремонтів (16,3% та 3,9% відповідно).

За видами будівельної продукції:

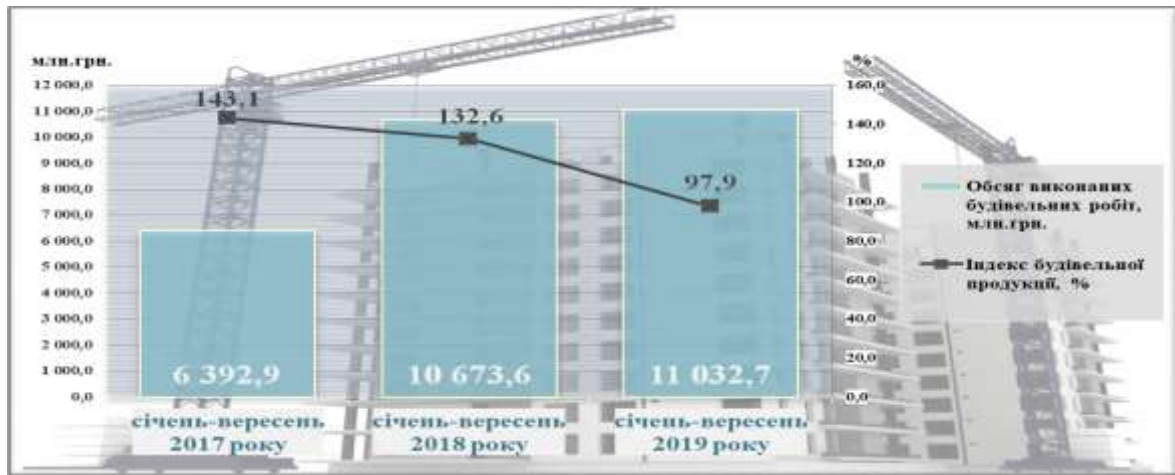
	Обсяги виконаних будівельних робіт, млн грн		Індекс будівельної продукції, %		у % до загального обсягу
	січень-вересень 2019 року	січень-вересень 2018 року (уточнені дані)	січень-вересень 2019 року до січня-вересня 2018 року	січень-вересень 2018 року до січня-вересня 2017 року (уточнені дані)	
Будівництво	11 032,7	10 673,6	97,9	132,6	100,0
Будівлі	4 269,5	3 240,3	121,3	91,6	38,7
житлові	2 906,7	2 240,6	118,3	82,8	26,3
нежитлові	1 362,7	999,8	128,4	123,4	12,4
Інженерні споруди	6 767,2	7 433,3	87,2	166,7	61,3

На загальну тенденцію вплинуло зменшення обсягів будівництва інженерних споруд (на 12,8%), частка яких у загальному обсязі будівництва становила 61,3%.

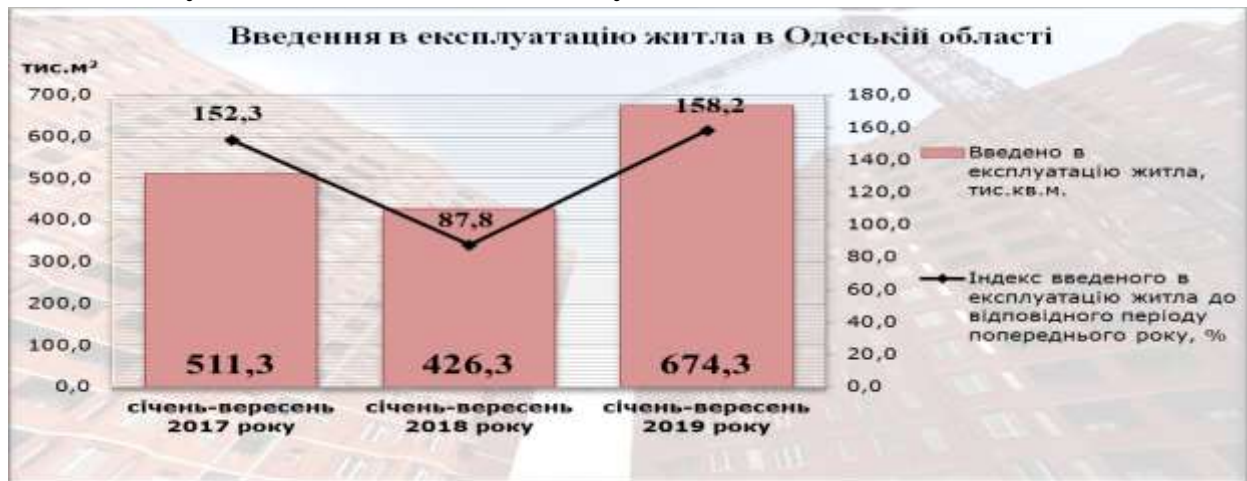
Водночас відбулося збільшення обсягів будівництва будівель (на 21,3%), частка яких у загальному обсязі будівництва становила 38,7%, у т.ч. житлових на 18,3%, частка у загальному обсязі будівництва – 26,3%.

Динаміка обсягу виконаних будівельних робіт

У січні–вересні 2019 року в регіоні **введено в експлуатацію 674,3 тис.кв.м загальної площі житла, що на 58,2% більше** ніж у відповідному періоді минулого року. Серед регіонів України у зазначеному періоді Одеська область за обсягами введеного в експлуатацію житла посіла **4 місце**, за темпами зростання (зниження) введеного в експлуатацію житла – **10 місце**. Частка Одеської області в загальному обсязі введеного в експлуатацію житла – **8,7%**.

За 10 місяців 2019 року архітектурно-містобудівною радою розглянуто та рекомендовано до затвердження 94 проекти містобудівної документації, у т. ч.:

- генеральні плани та плани зонування території 42 населених пунктів;
- 52 детальних плани інвестиційно-привабливих територій регіону.

Визначені перспективні напрямки містобудівного освоєння території регіону (точки зростання та комунікаційні вісі).

Місцевими органами самоврядування та їх виконавчими органами розроблено та затверджено: 3 схеми планування територій районів (Іванівський, Кодимський, Окнянський райони Одеської області); генеральний план та план зонування міста Балти; генеральні плани та плани зонувань 13 сіл (Федорівка Кодимського району; Курісове Лиманського району; Благодатне, Вакулівка, Виноградар, Колонтаївка, Перше Травня Роздільнянського району; Володимирівка, Євгенівка, Рівне Тарутинського району; Йосипівка, Одаї, Подільці Ширяєвського району).

В різних стадіях розробки знаходяться 193 проекти генеральних планів адміністративно-територіальних одиниць області, у тому числі території субурбанізованої зони Одеської агломерації.

На реалізацію заходів Регіональної комплексної програми з утворення (оновлення) містобудівної документації територій та містобудівного кадастру Одеської області на 2012-2019 роки з обласного бюджету у 2019 році було

заплановано 2100,0 тис грн на розроблення містобудівної документації та 1000,0 тис грн на створення та функціонування служби містобудівного кадастру регіонального рівня. На теперішній час освоєно 920,463 тис грн для функціонування служби містобудівного кадастру регіонального рівня.

ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА ТА МОРЕГОСПОДАРСЬКИЙ КОМПЛЕКС

У січні–жовтні 2019 року усіма видами транспорту виконано пасажирооборот в обсязі 10,0 млрд пас.км, що на 2,9% більше від обсягів січня–жовтня 2018 року.

Пасажирські перевезення за видами транспорту

Транспорт	Пасажирооборот		Перевезено пасажирів	
	млн.пас.км	у % до січня–жовтня 2018	тис.	у % до січня–жовтня 2018
Всього, у тому числі:	9968,8	102,9	259975,9	105,8
автомобільним	3276,1	101,8	81128,9	91,6

Послугами пасажирського транспорту скористалися 260,0 млн. пасажирів, або 105,8% від обсягу січня–жовтня 2018 року.

У січні–жовтні 2019 року вантажооборот підприємств транспорту становив 55,1 млрд.ткм, що на 5,3% більше, ніж у січні–жовтні 2018 року.

Підприємствами транспорту перевезено 36,0 млн.т вантажів, що на 5,3% більше, ніж у січні–жовтні 2018 року.

Вантажні перевезення

Транспорт	Вантажооборот		Перевезено вантажів	
	млн.ткм	у % до січня–жовтня 2018	тис т	у % до січня–жовтня 2018
Всього, у тому числі	55051,5	105,3	36015,2	105,3
автомобільний	2073,6	114,0	9193,5	134,7

Відправлення вантажів залізничним транспортом порівняно з січнем–жовтнем 2018 року зменшилося. Зокрема, відправлення лісових вантажів скоротилося на 77,1%, коксу – на 54,3%, будівельних матеріалів – на 30,1%, брухту чорних металів – на 24,6%, чорних металів – на 7,4%, зерна і продуктів перемолю – на 2,1%. Разом з цим відправлення нафти і нафтопродуктів збільшилося на 45,5%, хімічних та мінеральних добрив – на 32,1%, цементу – на 28,7%, залізної і марганцевої руди – на 28,1%, кам'яного вугілля – на 3,2%. У загальному обсязі відправлених вантажів високу питому вагу мали зерно і продукти перемолю (19,6%), кам'яне вугілля (16,5%), будівельні вантажі (14,8%), добрива (7,0%).

Переробка контейнерів в портах регіону

	січень-жовтень 2018 року, TEU	січень-жовтень 2019 року, TEU	січень - жовтень 2019 року до січня – жовтня 2018 року, %
Перероблено контейнерів Україна, TEU у тому числі:	683 757	812 020	118,8
Одеський порт	486 800,00	531 187,00	109,1
експорт	218 598,00	244 507,00	111,9
імпорт	247 173,00	263 399,00	106,6
транзит	21 029,00	23 281,00	110,7
Морський порт «Чорноморськ»	102 074,00	111 279,00	109,0
експорт	61 191,00	62 221,00	101,7

імпорт	40 883,00	49 058,00	120,0
транзит			
Морський порт «Південний»	94 558,00	169 420,00	179,2
експорт	41 329,00	76 556,00	185,2
імпорт	47 583,00	86 157,00	181,1
транзит	5 646,00	6 707,00	118,8

За фактичними даними ДП «Адміністрація морських портів України» в січні-жовтні 2019 року вантажопереробка в морських портах Одеської області склала 90452,97 тис т, що становить 122,29% до показників 2018 року (по Україні 120,2%).

Вантажопереробка експортних вантажів в морських портах області склала 66 339,01 тис т (126,8% до показників 2018 року), імпортних – 14421,93 тис т (110,8% до показників 2018 року).

Перевалка транзитних вантажів склала 9274,89 тис т (111,3% від показників 2018 року), внутрішнє сполучення – 417,14 тис т.

Переробка контейнерів в морських портах України за звітний період склала 812 020,01 TEU (118,8% від показників 2018 року).

За десять місяців 2019 року морські порти України обробили 9 813 суден, у тому числі 6826 суден порти Одеської області.

Всього за січень-жовтень 2019 року морський порт Південний здійснив перевалку 43 852 тис т вантажів, що на 28,3% вище за показники аналогічного періоду 2018 року.

Основними вантажами традиційно стали продукція ГМК і АПК, склавши більшу частину від загального обсягу вантажообігу. Так, обсяг перевалки руди склав 21 713 тис т (+52,2% до попереднього року), перевалка зерна, порівняно з минулим роком, зросла на 51,7% до 8 726 тис т. Переробка каботажних вантажів скоротилася в 7,5 рази - до 20,46 тис т.

Переробка сипучих вантажів збільшилася на 35% - до 36,730 млн т. Знизилась переробка вугілля на 26,3% - до 3,726 млн т, коксу – до 21,96 тис т. Перевалка інших сипучих вантажів збільшилася на 51,4% - до 1,274 млн т. Перевалка наливних вантажів збільшилася на 10,4% - до 3 673,94 млн т. Зокрема, переробка хімічних вантажів зросла на 6,3% - до 2,155млн т, рослинного масла - на 23,8%, до 1,325млн т. Перевалка нафтопродуктів скоротилася на 16,5% - до 193,16 тис т.

Перевалка експортних вантажів склала 31 970,95 тис т (+35,7%), імпортних – 6 036,56 тис т (+3%), спостерігається значне зростання транзитних вантажів – 5 824,06 тис т (+26,3%).

Перевалка тарно-штучних вантажів скоротилася на 5,6% - до 3,447 млн т. Зокрема, переробка чорних металів скоротилася в 2,3 рази - до 1,005 тис т, в тому числі чавуну - в 2,3 рази, до 611,38 тис т, металопродукату - в 2,5 рази, до 393,90 тис т. Перевалка хімічних вантажів і мінеральних добрив склала 59,77 тис т.

Порт «Південний» безумовний лідер серед портів України за обсягом перевалки вантажів.

Показник перевалки контейнерних вантажів в штучному вирахованні - 169 420 TEU (20,9% контейнерної вантажообробки України), що становить 179,2% до результату аналогічного періоду минулого року.

Кількість суднозаходів у морський порт Південний з початку року – 855, зокрема, протягом жовтня оброблено 102 судна.

Група терміналів ТІС — найбільша приватна стивідорна компанія України, станом на 14 листопада термінали ТІС подолали позначку в 28,1 млн т.

ТІС-КТ - самий глибоководний і технологічний контейнерний термінал в країні. У жовтні 2019 ТІС-КТ вийшов на максимальний за час роботи місячний контейнерооборот - 21 тис TEU.

ТІС-Контейнерний термінал у жовтні запровадив щотижневий фідерний сервіс ТІС - Поті - ТІС, організованого контейнерним перевізником Maersk.

Новий сервіс буде обслуговувати фідерне судно місткістю 1,1 тис TEU. З ТІС в Поті будуть доставлятися як транзитні контейнери, перевантажені з морських судів океанського сервісу Esimed компанії Maersk для країн Кавказу та Середньої Азії, так і вантажі, які прибувають в ТІС по суші, а з порту Поті в ТІС будуть ходити контейнери з вантажами для України і Європи.

ДП «МТП «Южний» у жовтні 2019 року перевалив 1 343 тис т вантажів, що перевищує планові показники на 34% (+ 343 тис т) та на 19,8 % більше (+221,6 тис т), ніж минулоріч.

Ріст вантажообігу пов'язаний зі збільшенням кількості суден із рудою, імпортом енергетичним вугіллям та продуктами перероблення зернових. Так 813 тис т вантажів відвантажено на експорт, 349 тис т складає транзит, 182 тис т – імпорт. За місяць опрацьовано 18 849 напіввагонів, прийнято та відправлено 18 суден, 13 з яких типу Capesize. 57% від загального вантажообігу складає ЗРК. Також оброблено 120 тис т імпортного коксівного вугілля і 46 тис т енергетичного вугілля та 41,5 тис т зернових і продуктів їх перероблення.

15 жовтня 2019 року МТП «Южний» достроково, на 77 днів раніше виконав річний виробничий план.

Усього з початку року держстивідор перевантажив 12,4 млн т вантажів, з яких 7,96 млн т - 64,4% – експорт (руда, чавун, зернові та продукти їх переробки). Імпорт коксівного вугілля склав 1 319 тис т, або 68,2% від загального обсягу обробки імпортих вантажів.

Зерновий термінал Neptune в цілому з початку роботи в тестовому режимі і на 14 листопада 2019 року обробив понад 2,3 млн т зернових, в основному - пшениці і кукурудзи.

Через причали Одеського порту в січні-жовтні 2019 року перевантажено 20709,33 тис т вантажів, що становить 119,4% до результату аналогічного періоду минулого року.

У тому числі: експорт – 15 179,3 тис т (+21,5%), імпорт – 4285,93 тис т (+16,1%), транзит – 1042,54 тис т (-4,1%), внутрішнє сполучення – 201,56 тис т.

При цьому перевалка сухих вантажів склала 8 751,09 тис т (+31,5%), з них обсяг перевалки руди склав 255, 5 тис т (+25, 2 % до попереднього року). Перевалка наливних вантажів – 1, 512 млн т (+29,5%), тарно-штучних 10 445,52 (+9,8%).

З початку року спостерігається позитивна динаміка перевалки зерна, чорних металів, контейнерів – тобто по всіх трьох головних позиціях у

номенклатурі вантажопотоків порту. У значній мірі це наслідок вводу в експлуатацію у минулому році нових виробничих потужностей на Карантинному і Військовому молах.

У номенклатурі вантажів лєвова частка переробленого тоннажу припадає на такі позиції: хлібні (зерно) – 7, 274 млн т (збільшилася на 35,7%), контейнери - 6 502,67 тис т (105,5%), чорні метали - 3 747,80 тис т (118%).

Показник перевалки контейнерних вантажів в штучному вирахованні – 531 187,00 TEU (65,4% контейнерної вантажообробки України), що становить 109,1% до результату аналогічного періоду минулого року.

З початку року за період січень-жовтень перевезено 531 708 осіб, з них іноземних перевезень – 5 009 осіб.

Кількість суднозаходів з початку року – 1200, зокрема за жовтень було оброблено 129 суден.

З вересня цього року на **контейнерний термінал «Бруклін-Київ Порт»** Одеського порту почали заходити судна прямого сервісу CMA CGM BSMAR. – Засновник компанії - контейнерна лінія CMA CGM запустив прямий сервіс BSMAR (Black Sea Marmara Marocco). Новий сервіс працює на лінії Одеса-Констанца -Амбарлі -Аліага - Пірей - Мальта -Валенсія -Альхесірас-Касабланка.

Пройдено знаковий етап на будівництві причалу №1-з для генеральних вантажів на Андросовському молу Одеського порту. Причал 1-з створюється в рамках інвестиційного проекту зі спорудження перевантажувального комплексу зерна на Андросовському молу. Проект реалізується ДП «АМПУ» спільно з компаніями ТОВ «Бруклін- Київ» і ТОВ «Луї Дрейфус Компані Україна» за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку.

На першу декаду листопада спорудження верхньої будови причалу виконано до 8 осі (що становить 165 м або 62% від причальної лінії).

Наряду з бетонними роботами на об'єкті, вже в поточному місяці планується розпочати днопоглиблення операційної акваторії. Невдовзі очікується прибуття каравану днопоглиблювального флоту, який доведе глибини біля кордону причалу та підходів до 12 метрів.

Успішно просуваються будівельні роботи в ході **реконструкції найбільшого в Одеському порту 7 причалу**, довжина якого складає 357 метрів: виконано 70% робіт на першому пусковому комплексі

Перший комплекс, на якому зараз ведуться роботи, це 6 ділянок причалу, загальною довжиною 163 м.

Повністю реконструкцію першого пускового комплексу передбачається завершити у I кварталі наступного року. Буде здійснене облаштування причалу всіма необхідними мережами. Це електрозабезпечення, каналізація, водопостачання, зв'язок та інші інженерні комунікації. Причал буде оснащений крановими коліями, електроколонками, відбійними та швартовними пристроями.

Після того як оператор, стивідорна компанія «Металзюкрейн Корп. ЛТД», перенесе на оновлені виробничі площі крани, іншу техніку та устаткування, створить склади і почне працювати, повинні розпочатися роботи другого пускового комплексу. Це відрізок 7 причалу, довжиною більше 220 м. Завершення цієї програми передбачено графіком на кінець 2021 року.

Згідно з проектом, третій пусковий комплекс – днопоглиблення акваторії Карантинної гавані біля кордону причалу та водних підходів.

Найбільший причал порту після реконструкції, за рахунок зміни конфігурації причальної лінії Карантинної гавані стане ще на 29 м довшим. Його довжина складатиме 386 м. Передбачена проектом висока щільність пального поля розрахована на більш значні, ніж раніше, навантаження. Глибина біля кордону буде доведена до 13,5 м.

Вантажообіг морського порту Чорноморськ за 10 місяців 2019 року в цілому по акваторії склав 21 051 тис т, що на 23,2% або на 3 964 тис т більше ніж у минулому році.

Експортних вантажів у січні-жовтні перероблено 16 181 тис т (більше показників 2018 року на 24,4%), імпортних – 3 809 тис т (+15,9% до показників минулого року), транзитних – 881 тис т (+19,7% до показників 2018 року), каботажних – 179 тис т (збільшення показників майже у 4 рази).

За 10 місяців оброблено 14 420 тис т навалювальних вантажів, що на 25,6% більше показників аналогічного періоду 2018 року. Найкращі результати досягнуто при переробці зернових – 9 993 тис т (+38,4% до показників минулого року). Майже у 4,5 разів збільшено показники при перевантаженні вугілля – 735,8 тис т, та на 9,9% збільшено перевалку руди – 1 682 тис т.

Позитивну динаміку досягнуто при перевантаженні генеральних вантажів – 5 253 тис т (збільшення показників на 21,1%). В тому числі, чорних металів перевантажено 1 582 тис т (збільшення показників більш ніж у 2 рази), з них металопрокату перевалено 765 821,76 тис т (у 2,5 рази більше ніж у попередньому році), інших вантажів чорних металів перевалено 653,66 тис т (збільшення результатів на 60,6%). Великовантажних автомобілів оброблено 48 159 одиниць, інших тарно-штучних вантажів – 473,93 тис т (+16,9 до результатів минулого року).

Наливних вантажів перероблено 1 377 тис т (+9,1% до показників 2018 року), з них олії перероблено 1 218 тис т(+0,4% до показників минулого року), нафтопродуктів – 159,18 тис т (показники збільшено у 3 рази).

За жовтень досягнуті успіхи у переробці навалювальних вантажів – 1 485 тис т (на 13% більше показників аналогічного періоду 2018 року). В тому числі, найкращих результатів досягнуто при переробці зернових вантажів – 1 125 тис т (+29,1% до показників минулого року).

Наливних вантажів у жовтні перероблено 161 тис т (+1,9% до показників 2018 року). Нафтопродуктів – 34 тис т (збільшення показників у 4,5 рази) та олії перероблено 127 тис т (84,3% від показників вересня минулого року)

Генеральні вантажі у жовтні склали 597 тис т вантажообігу порту, що на 25,4% більше минулорічних показників. Таких результатів, насамперед, вдалося досягнути за рахунок переробки чорних металів – 191 тис т (збільшення показників жовтня 2018 року у 2,4 рази), а саме металопрокату – 57 тис т (збільшення показників у 8 разів), інших вантажів чорних металів – 80 тис т (+11,3% до показників жовтня 2019 року) та додатково 54 тис т чавуну.

У розрізі портових операторів вантажообіг розподілений таким чином: СП ТОВ «Трансбалктермінал» – 514 тис т (+15,9%), ДП «Морський торговельний порт «Чорноморськ» – 509 тис т, ТОВ «Іллічівський зерновий термінал» – 368 тис т, ТОВ «Чорноморський рибний порт» – 300 тис т, ТОВ «Рісоіл Термінал» – 260 тис т, ТОВ «Фрам Шіпінг Едженсі» – 119 тис т, ТОВ «Транс-Сервіс» – 57 тис т, ТОВ «Олір Ресорсіз» – 40 тис т, ПАТ «Чорноморський паливний термінал» – 34 тис т, ТОВ «Еко-Ресурс-

Холдинг» – 24 тис т, ТОВ «ТЕК-Транс Груп Форвард» – 9 тис т, ТОВ «Європіан Агро Інвестмент Юкрейн» – 9 тис т.

Вантажообіг на власних причалах ДП «АМПУ» склав 1 541 тис т або 68,7% від загального обсягу, в т.ч. державний портовий оператор «МТП «Чорноморськ» обробив 509 тис т вантажів або 22,7% від загального вантажообігу порту.

Кількість суднозаходів з початку року – 1391, зокрема протягом жовтня оброблено 153 суден.

ТОВ «Рісоіл Термінал», що оперує терміналом з перевалки наливних і зернових вантажів в морському порту «Чорноморськ», завершує будівництво нового силосного парку загальною ємністю 150 тис м³.

Ізмаїльський морський порт

Вантажопереробка в морському порту склала 3614,03 тис т, що на 10,9% нижче за показники аналогічного періоду 2018 року, у тому числі експорт 2935,08 тис т (-2,7%), імпорт – 195,46 тис т, транзит 477,12 тис т., внутрішні вантажі 6,37 тис т.

Основні чинники зниження вантажопереробки – падіння транзиту вугілля. В той же час спостерігається позитивна динаміка при перевантаженні генеральних вантажів – 306,81 тис т (+39,9%).

Найбільше суден серед портів України опрацювали в Ізмаїльському морському порту.

Кількість суднозаходів з початку року – 2946, зокрема протягом жовтня – 288.

З метою залучення круїзних туристів, Адміністрація Ізмаїльського морського порту активно шукає круїзні компанії, зацікавлених в суднозаходах в порт, використовуючи всі доступні важелі та інструменти для позиціонування та просування Ізмаїла як туристичного центру Бессарабії.

Це і активна співпраця з місцевими операторами в сфері розробки нових туристичних продуктів, які можуть бути цікавими для європейських туристів, і участь у міжнародних форумах, зустрічах, конференціях. Так, морський порт Ізмаїл було презентовано на засіданні Генасамблеї Європейської федерації внутрішніх портів в Страсбурзі (Франція).

Адміністрація порту спільно з муніципальною владою розглядає можливість проведення рекламної кампанії туристичного потенціалу міста, зокрема - презентації Ізмаїла на великих туристичних ярмарках Європи. Також у планах - проведення власного, другого за рахунком, міжнародного форуму «Розвиток туризму в українських Дунайських портах».

Ренійський морський порт

Вантажопереробка в морському порту склала 1,057 млн т, що на 2,3% вище за показники аналогічного періоду 2018 року, у тому числі експорт 7,95 тис т транзит – 1,049 млн т.

Позитивна динаміка досягнута підвищенням до 641,24 тис т (+24,6%) транзиту зернових вантажів. За рахунок перевалки таких вантажів з Молдови через порт Рені, було забезпечено понад 90% транзиту зернових по Україні.

Кількість суднозаходів з початку року – 327, а також зокрема протягом жовтня – 38.

Відповідно до реєстру АМПУ, в порту працюють ДП «Ренійський морський торговельний порт», ПП «РеніЛіс», ТОВ «Рені-Термінал», ТОВ «Агро-Рені», ТДВ «Ренійський елеватор», ТОВ «Рені-Лайн», ТОВ «Укрчем », ПП« Ларус Шіппінг »та інші портові оператори.

Морський порт "Усть-Дунайськ"

Вантажопереробка в морському порту склала 53,6 тис т, у тому числі: експорт – 34 тис т (зерно), імпорт – 10,6 тис т (хімічні та мінеральні добрива), внутрішні перевезення – 9 тис т (нафтопродукти).

Кількість суднозаходів з початку року – 67, протягом жовтня – 8.

Порт є лідером за кількістю круїзних суднозаходів серед українських морських портів: в поточному році у портопункт Вилкове (порт Усть-Дунайськ) зайшло 38 круїзних теплоходів

З початку року за період січень-жовтень перевезено 5 910 осіб, з них іноземних перевезень – 4 786 осіб, протягом жовтня – 396 осіб.

Цього року кількість пасажирів річкових круїзних лайнерів, які прийняв портопункт Вилкове порту Усть-Дунайськ збільшилася на 10% в порівнянні з минулим роком.

Австрійська круїзна компанія GTA-SKY-WAYS анонсувала намір додати в круїзному сезоні 2020 року десять суднозаходів в портопункт Вилкове морського порту «Усть-Дунайськ».

Білгород-Дністровський морський торговельний порт

Вантажопереробка в морському порту склала 114,37 тис т, що складає 51,6% показників аналогічного періоду 2018 року, зросла перевалка хімічних та мінеральних добрив у 5 разів, порівняно з минулим роком –60,63 тис т.

Експорт 30,69 тис т, імпорт – 83,68 тис т.

Майже повна відсутність експорту лісних вантажів вплинула на загальні показники вантажопереробки. Кількість суднозаходів з початку року – 40, протягом жовтня – 4.

За січень-жовтень 2019 року обсяг перевезень вантажів ПрАТ Українське Дунайське пароплавство більше аналогічного періоду минулого року на 164,9 тис т або на 14%.

ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНЕ ГОСПОДАРСТВО

У 2019 році на будівництво, реконструкцію, капітальний, поточний середній, дрібний ремонт та експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного значення заплановано спрямувати — **1 202 805,728 тис грн**, в тому числі:

Державний бюджет – 352 090,300 тис грн.

GO Highway– 246 000,000 тис грн.

М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест) – 523 491,662 тис грн.

Державний фонд регіонального розвитку – 23 552,978 тис грн.

Державна програма підвищення рівня безпеки дорожнього руху – 95 000,0 тис грн.

Митний збір – 68 841,265 тис грн.

Обласний бюджет – 7 704,346 тис грн.

Місцеві бюджети – 1 576,541 тис грн.

З них по видам робіт:

Будівництво та реконструкція – 563,696 тис грн.

Капітальний ремонт – 333 782,961 тис грн.

Поточний середній ремонт – 551 247,905 тис грн.

Поточний дрібний ремонт – 197 584,967 тис грн.

Експлуатаційне отримання – 235 077,563 тис грн.

Фактичне виконання за 9 місяців 2019 року – 856 274,648 тис грн:

Будівництво та реконструкція – 197,096 тис грн.

Капітальний ремонт – 118 011,900 тис грн.

Поточний середній ремонт – 431 119,939 тис грн.

Поточний дрібний ремонт – 156 550,585 тис грн.

Експлуатаційне отримання – 150 395,129 тис грн.

Пріоритетними напрямками дорожнього господарства області у 2019 році стали:

✓ капітальний ремонт мосту через Хаджибейський лиман на км 445 + 432 автомобільної дороги Київ — Одеса;

✓ завершення робіт з поточного середнього ремонту автомобільної дороги М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест);

✓ капітальний ремонт ділянок автомобільних доріг Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/, Т-16-25 КПП «Кучурган» – Біляївка – Маяки – Овідіюполь;

✓ поточний середній ремонт автомобільних доріг Т-16-27 Контрольно-пропускний пункт «Серпневе» – Тарутине – Арциз – Татарбунари, Т-16-38 Контрольно-пропускний пункт «Станіславка» – Станіславка – Мурована.

АГРОПРОМИСЛОВИЙ КОМПЛЕКС

За 9 місяців 2019 року індекс сільськогосподарського виробництва становив 95,5%. Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва 95,7%, тваринництва 94,3%.

Рослинництво

Ранні зернові та зернобобові культури зібрані на площі 1042,3 тис га Намолочено 3173,8 тис т зерна. Урожайність склала 30,4 ц/га. За валовим збором ранніх зернових область перша в державі.

У 2018 році валовий збір ранніх зернових склав 3562,3 тис т, урожайність 35,1 ц/га, тобто цьогорічні показники нижчі на 388,5 тис т і 4,7 ц/га відповідно.

Валовий збір основної продовольчої культури-озимої пшениці становить 2067,1 тис т (у 2018 році -2334,0 тис т), урожайність 31,4 ц/га (у 2018 році – 37,3 ц/га).

Урожайність озимого ячменю склала 30,9 ц/га (2018 рік – 36,4 ц/га), ярого ячменю 23,0 ц/га (2018 рік-20,5 ц/га), жита 33,6 ц/га (20,0 ц/га), ярої пшениці 22,4 ц/га (31,0 ц/га), вівса 13,6 ц/га(12,9 ц/га), гороху 16,8 ц/га (14,5 ц/га).

Крім того, на площі 191,8 тис га зібрано по 19,3 ц/га озимого ріпаку, валовий збір склав 370 тис т (у 2018 році 329,0 тис т, урожайність 22,2 ц/га).

Тваринництво

Вироблено м'яса – 39,2 тис т (у живій вазі), що на 8,2% менше, ніж у минулому році, вироблено молока 250,9 тис т, що менше на 4,8% ніж у попередньому році, яєць – 174,1 млн шт, що менше на 17,4 % та вироблено вовни 763 т, що на 8,3% менше до минулого року.

Станом на 1 жовтня 2019 року чисельність поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств становить 162,3 тис голів, що на 5,4% менше, ніж торік. Зменшилося поголів'я корів на 3,3% і становить 91,2 тис голів, свиней – 173,2 тис голів (на 16,7% менше), овець і кіз – 312,8 тис голів (на 6,7% менше), поголів'я птиці – 3146,5 тис голів (на 18,4% менше).

З метою розвитку агропромислового комплексу в Одеській області реалізується інвестиційний проект ООО «Агропрайм Холдинг» Болградського району Одеської області на 24 тис голів свиней.

Розрахунки за землю та майно

З власниками землі у 2019 році було укладено 277,2 тис договорів оренди, сума орендної плати - 1901,4 млн грн або 6,7% від вартості орендованої землі.

Станом на 1 жовтня 2019 року розрахунки з орендодавцями землі за 2019 рік проведені на суму – 950,2 млн грн, що становить 50,0% від договірних зобов'язань. З власниками майна у 2019 році було укладено 10,6 тис договорів оренди, сума орендної плати - 689,5 тис грн або 1,2% від вартості орендованого майна.

Станом на 1 жовтня 2019 року розрахунки з орендодавцями майна за 2019 рік проведені на суму – 94,9 тис грн, що становить 13,8% від договірних зобов'язань.

Розрахунки з орендодавцями за оренду землі та майна за 2019 рік тривають.

Заробітна плата

Заборгованість із виплати заробітної плати підприємствами агропромислового комплексу станом на 01.09.2019 становила 2514 тис грн (ДП «Хлібна база №77 Державного агентства резерву України - 1768 тис грн, ДП «Саратське лісове господарство» - 95 тис грн та «ДП Регіональний дослідно-експериментальний комплекс» - 651 тис грн). В порівнянні з минулим місяцем заборгованість зменшилась на 155 тис грн.

За оперативними даними станом на 01.10.2019 заборгованість із виплати заробітної плати по ДП «Саратське лісове господарство» повністю погашена.

Харчова та переробна промисловість

За 9 місяців поточного року на підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг реалізованої продукції становив 13056,9 млн грн, що становить 37,4% від загального обсягу реалізованої продукції.

На території Одеської області здійснюють виробничу діяльність 112 підприємств харчової промисловості, послуги із зберігання сільськогосподарської продукції надають 45 елеватори загальною ємністю 3,9 млн т, крім цього близько 40 сільськогосподарських підприємства виробляють продукти харчування. В регіоні майже весь асортимент харчових продуктів виготовляється в кількості, яка відповідає визначеним нормам споживання.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

У січні–вересні 2019 року **обсяги експорту та імпорту товарів** становили **1115,1 млн дол США** та **1325,7 млн дол США** відповідно (у порівнянні з січнем–вереснем 2018 року, зменшився в експорті – на 0,5% та в імпорті збільшився – на 21,5%). Частка підприємств регіону в загальному обсязі експорту товарів країни становила 3,0%, імпорту – 3,0%. Негативне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 210,6 млн дол США.

На формування негативного сальдо вплинули окремі товарні групи: *машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання (-192,7 млн дол США), текстильні матеріали та текстильні вироби (-111,2 млн дол США), мінеральні продукти (-110,0 млн дол США), засоби наземного транспорту, крім залізничного (-105,7 млн дол США), хімічна продукція (-56,6 млн дол США), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них (-66,6 млн дол США), недорогоцінні метали та вироби з них (-49,8 млн дол США), вироби з каменю, гіпсу, цементу (-36,0 млн дол США), прилади та апарати оптичні, фотографічні (-16,1 млн дол США).*

Зовнішньоторговельні операції товарами підприємства області здійснювали з партнерами із 167 країн світу.

У січні–вересні 2019 року **обсяг експорту товарів** до країн ЄС становив 301,5 млн дол США (27,0% від загального обсягу експорту товарів області), до інших країн – 813,6 млн дол США або 73,0% (у січні–вересні 2018 року – 277,1 млн дол США або 24,7% та 843,3 млн дол США або 75,3% відповідно).

Найсуттєвіші експортні поставки серед країн ЄС здійснювались до Польщі – 62,2 млн дол США, Італії – 43,4 млн дол США, Іспанії – 40,9 млн дол США, Нідерландів – 27,8 млн дол США, Німеччини – 23,1 млн дол США, Болгарії – 16,0 млн дол США, Франції – 13,3 млн дол США, Румунії – 11,9 млн дол США, Великої Британії – 9,4 млн дол США, Бельгії – 7,0 млн дол США, Угорщини – 6,3 млн дол США, Естонії – 5,6 млн дол США, Чехії – 5,6 млн дол США, Португалії – 5,2 млн дол США.

Серед інших країн–партнерів експорт товарів збільшився до Катару – у 8,4 рази, Бразилії – у 6,9 рази, Алжиру – у 5,1 рази, Тайваня – у 4,4 рази, Непалу – у 3,4 рази, Іраку – у 3,0

раза, Бангладеш – у 2,9 раза, Єгипту – у 2,6 раза, Лівії – у 2,2 раза, Південної Африки – у 2,1 раза. Поряд з цим скоротилися поставки до Фінляндії – на 79,2%, Саудівської Аравії – на 76,4%, Японії – на 71,5%, Пакистану – на 66,0%, Маршаллових Островів – на 69,8%, Ірану – на 56,8%, Молдови – на 53,7%, Російської Федерації – на 49,9%, Узбекистану – на 43,7%.

Основу товарної структури експорту області складали зернові культури – 427,2 млн дол США, готові харчові продукти – 118,0 млн дол США, насіння і плоди олійних рослин – 71,4 млн дол США, судна – 63,6 млн дол США), машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання – 56,3 млн дол США, недорогоцінні метали та вироби з них – 48,1 млн дол США), їстівні плоди та горіхи – 29,2 млн дол США, овочі – 20,9 млн дол США, деревина і вироби з деревини – 16,4 млн дол США.

У січні–вересні 2019 року **імпорт товарів** з країн ЄС становив **324,9 млн дол США** (24,5% від загального імпорту товарів області), з інших країн – 1000,8 млн дол США або 75,5% (у січні–вересні 2018 року – 274,4 млн дол США і 25,2% та 816,4 млн дол США і 74,8% відповідно).

Найбільші надходження імпорту товарів серед країн ЄС здійснювались з Німеччини – 60,1 млн дол США, Італії – 37,8 млн дол США, Польщі – 32,9 млн дол США, Греції – 28,4 млн дол США, Болгарії – 24,3 млн дол США, Іспанії – 24,6 млн дол США, Бельгії – 18,2 млн дол США, Франції – 14,7 млн дол США, Литви – 13,7 млн дол США, Нідерландів – 9,2 млн дол США, Великої Британії – 9,1 млн дол США.

Імпорт товарів серед інших країн–партнерів збільшився відповідно до січня–вересня 2018 року з Саудівської Аравії – у 2,8 раза, Філіппін – у 2,3 раза, Індії – у 2,2 раза, США – в 1,9 раза, Південної Африки – в 1,8 раза, Бразилії – в 1,7 раза, Китаю – в 1,6 раза, Азербайджану – в 1,6 раза, Шрі-Ланки – в 1,5 раза.

У товарній структурі імпортованих надходжень значними були: машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання, яких отримано на 249,0 млн дол США, текстильні матеріали та текстильні вироби – 119,4 млн дол США, засоби наземного транспорту, крім залізничного – 106,1 млн дол США, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 104,7 млн дол США, недорогоцінні метали та вироби з них – 97,9 млн дол США, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 86,6 млн дол США, їстівні плоди та горіхи – 82,6 млн дол США, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 75,3 млн дол США, жири та олії тваринного або рослинного походження – 58,0 млн дол США, взуття – 57,5 млн дол США, готові харчові продукти – 57,1 млн дол США.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ ПОСЛУГАМИ

У січні–вересні 2019 року **обсяг експорту послуг** становив 581,1 млн дол США і збільшився на 9,1% відповідно до січня–вересня 2018 року, імпорту – відповідно 177,3 млн дол США і збільшився на 16,9%. Сальдо позитивне в розмірі 403,8 млн дол США.

На формування позитивного сальдо найбільше вплинули окремі види послуг: транспортні послуги (322,1 млн дол США), ділові послуги (45,4 млн дол США), послуги, пов'язані з подорожами (16,4 млн дол США) послуги у сфері комунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (14,3 млн дол США).

Зовнішньоторговельні операції послугами проводилися з партнерами **із 161 країн світу.**

Частка країн ЄС у загальному обсязі послуг, наданих регіоном, склала 34,2% (збільшення відповідно до січня–вересня 2018 року на 4,6%) і становила 198,9 млн дол США.

Головними партнерами в експорті послуг серед країн–членів ЄС були: Кіпр – 35,6 млн дол США, Велика Британія – 25,7 млн дол США, Данія – 24,1 млн дол США, Німеччина – 18,7 млн дол США та Франція – 14,2 млн дол США.

Серед інших країн найбільші обсяги послуг надавалися Швейцарії – 77,3 млн дол США, Віргінським Островам (Брит.) – 52,3 млн дол США,

Туреччині – 44,5 млн дол США, Об'єднаним Арабським Еміратам – 40,3 млн дол США, США – 16,8 млн дол США та Маршаловим Островам – 15,4 млн дол США.

Структура експорту послуг протягом тривалого часу залишається майже незмінною. У січні–вересні 2019 року найбільші обсяги експорту припадали на *транспортні послуги*, які займали 79,2% від загального обсягу експорту послуг; *ділові* – 10,7%; *послуги, пов'язані з подорожами* – 4,2%, *послуги у сфері комунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги* – 2,9%.

Порівняно з січнем–вереснем 2018 року збільшилися обсяги експорту у ділових послугах – на 48,1%, транспортних послугах – на 8,0%. Зменшення відбулось у послугах з переробки матеріальних ресурсів – на 45,9%, з будівництва – на 35,8%, зі страхування – на 29,9%.

Імпорт послуг від країн ЄС становив 92,2 млн дол США або 52,0% від загального обсягу імпорту та збільшився порівняно з січнем–вереснем 2018 року на 8,5%.

Серед країн ЄС найбільші обсяги послуг одержувалися від Франції – 21,1 млн дол США, Кіпру – 15,7 млн дол США, Німеччини – 9,1 млн дол США, Данії – 7,1 млн дол США, Великій Британії – 6,3 млн дол США, Болгарія – 6,1 млн дол США, Словаччини – 5,5 млн дол США.

Серед інших країн світу, за обсягами наданих послуг, провідні місця займали Туреччина – 21,5 млн дол США, Грузія – 17,3 млн дол США, Китай – 13,5 млн дол США, Сінгапур – 6,5 млн дол США, Російська Федерація – 5,3 млн дол США, Швейцарія – 4,3 млн дол США, США – 4,2 млн дол США.

Найбільшу частку в загальному обсязі імпорту послуг у січні–вересні 2019 року складали *транспортні послуги* – 78,0%, *ділові послуги* – 9,3%, *послуги, пов'язані з подорожами* – 4,4% та *послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю* – 3,9%.

Порівняно із січнем–вереснем 2018 року збільшилися загальні обсяги імпорту транспортних послуг – на 32,9 млн дол США. Одночасно відбулося зменшення імпорту ділових послуг – на 3,8 млн дол США, послуг, пов'язаних з подорожами – на 2,3 млн дол США.

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Станом на 1 жовтня 2019 року загальний обсяг прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) становив **1271,1** млн дол США (*обсяг збільшився на 19,8 млн дол США або на 1,6% у порівнянні з даними на 1 січня 2019 року*).

За обсягами ПІІ область посіла 5 місце (на 01.01.2019 – 5 місце) серед інших регіонів країни.

У січні–вересні 2019 року в економіку Одеської області іноземними інвесторами вкладено 29,1 млн дол США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), зменшення капіталу становило 31,5 млн дол США; інші зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів становили – 22,3 млн дол США (у т.ч. за рахунок курсової різниці - 22,8 млн дол. США).

Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу населення регіону на 1 жовтня 2019 року становив 536,2 дол США.

До основних країн-інвесторів, на які припадає 78,1% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр (34,9%), Сінгапур (17,8%), Нідерланди (7,2%), Велика Британія (5,6%), Франція (4,4%), Німеччина (4,2%), США (4,0%).

Серед країн світу на 1 жовтня 2019 року з початку року:

найбільший приріст ПІІ (млн.дол.США):		найбільший відтік ПІІ (млн.дол.США):	
Кіпр	+34,2	Велика Британія	-12,0

Нідерланди	+5,8	Сінгапур	-7,8
США	+2,2	Франція	-1,6

Найбільший приріст ПІІ у сфері:

Операції з нерухомим майном	+22,3 млн.дол.США
Фінансова та страхова діяльність	+5,9 млн.дол.США
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт АТЗ та мотоциклів	+2,7 млн.дол.США

Найбільший відтік ПІІ у сферах:

Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	-7,8 млн.дол.США
Промисловість	-7,7 млн.дол.США

Прямі іноземні інвестиції в область

	Усього (млн.дол.США)	у тому числі:	
		з країн ЄС	з інших країн світу
Прямі інвестиції нерезидентів в область (акціонерний капітал та боргові інструменти) на 01.01.2019	2340,1	1747,5	592,6
Акціонерний капітал нерезидентів в область на 01.01.2019	1251,3	748,5	502,7
Надійшло акціонерного капіталу нерезидентів	29,1	26,6	2,5
Вибуло акціонерного капіталу нерезидентів	-31,5	-26,5	-5,0
Інші зміни вартості акціонерного капіталу нерезидентів (зміна вартості, утрати, перекласифікація інвестицій тощо)	22,3	19,3	3,0
з них курсова різниця	22,8	23,4	-0,7
Акціонерний капітал нерезидентів в область на 01.10.2019	1271,1	767,9	503,2
Боргові інструменти (заборгованість за кредитами та позиками, зобов'язання за торговими кредитами та інші зобов'язання перед прямими інвесторами) на 01.01.2019	1088,9	998,9	89,9
на 01.10.2019	1089,3	999,7	89,6
Прямі інвестиції нерезидентів в область (акціонерний капітал та боргові інструменти) на 01.10.2019	2360,4	1767,6	592,8

Реалізація інвестиційних проектів в області у 2019 році

Завершено будівництво та введено в експлуатацію у вересні 2019 року термінал з переважання зернових вантажів потужністю 5 млн т/рік (найбільшого інвестиційного проекту вартістю 150 млн дол США) американською компанією Cargill (США) та стивідором «М.В.Карго» в морському торговельному порту «Южний» - на причалі №25 довжиною

47 403 м, з глибинами 16 м, з ємностями для одноразового зберігання 224 тис т зерна (на земельній ділянці площею 21,13 га) із заходом судів типу *postpanamax* для завантаження зерном.

Будівництво ТОВ «Allseeds Black Sea» нового Олійноекстракційного заводу з інвестиціями на суму 300 млн дол США для переробки соєвих бобів обсягом до 5'000 т/добу або до 1,6 млн т/рік. Проект включатиме введення додаткових потужностей зі зберігання соєвих бобів від 100 000 т, а також складу зі зберігання шроту як основного продукту переробки сої обсягом до 70 000 т. Передбачається створення 630 нових робочих місць. Термін реалізації проекту: 2019-2021 роки.

Серед об'єктів альтернативної енергетики:

Відкрито першу в Одеській області вітроелектростанцію «Овід Вінд 1». Проект реалізує турецька компанія Гюріш Іншаат ве Мюхендіслік А.Ш., підрозділ Guris Holding Co. Inc. Сума інвестицій становить більше 60 млн дол США.

08.10.2019 укладено Меморандум про співпрацю між Одеською обласною державною адміністрацією, ТОВ «Овід Норс» та компанією «Г'юріш Холдінг Анонім Ширкеті» (Туреччина), відповідно до якого передбачено розвиток, розширення та зміцнення відносин в галузі альтернативної енергетики, сприяння розвитку відновлювальних джерел енергії та забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в області.

Будівництво та експлуатація сонячної електростанції ТОВ «Балта Солар» на території Балтської ОТГ на земельній ділянці 19,5 га. *Передбачено розміщення 10 полів з фотоелектричними елементами загальною потужністю 10 Мвт. Планується створення 10 робочих місць під час будівництва, постійно – до 5. Термін реалізації проекту: 2019 – 2021 роки.*

Будівництво та експлуатація сонячної електростанції (СЕС) на земельних ділянках Долинівської сільської ради Арцизького району (100 га) ТОВ «САНВІН 3». *10% вартості проекту спрямовується на вирішення соціальних проблем Долинівської громади, передбачається створення нових робочих місць, збільшення надходжень до бюджету. Термін реалізації проекту: 2019 – 2020 роки.*

Сонячна електростанція ТОВ «Енергетичні іноваційні системи», (м. Балта, вул.Рєпіна, 1в) з розміщенням 10 полів з фотоелектричними елементами загальною потужністю 10 Мвт на земельній ділянці площею 9,8 га. *Створення від 150 до 200 робочих місць під час будівництва та 15 робочих місць після закінчення будівництва. Термін реалізації проекту: 2019 рік.*

ТОВ «Соратано Україна» - будівництво вітроелектростанції у Білгород - Дністровському районі потужністю у 100 МВт, розраховано на 30 вітрогенераторів 2018-2019 роки з обсягом інвестицій 250 млн євро.

Продовження реалізації проекту створення вітряного парку ТОВ «Ukraine Power Resources» потужністю загальним обсягом близько 100-130 МВт - 25 вітрових турбін, Візирська, Сичавська та Любопільська сільські ради Лиманського району. *Термін реалізації проекту: 2019-2020 роки. Джерела фінансування: ЄБРР, Міжнародна фінансова корпорація Групи Світового банку та Корпорація приватних закордонних інвестицій США.*

Створення вітряного парку потужністю 80 МВт ТОВ «Южне Енерджи» та реалізація проекту з відновлювальної енергетики (17-19 турбін) на території Сичавської та Любопільської сільських рад Лиманського району на земельній ділянці 2580 га, *створення 150 нових робочих місць. Термін реалізації проекту: 2019-2020 роки.*

Серед об'єктів транспортної інфраструктури:

Проект розбудови залізничної інфраструктури в межах єдиного агропромислового комплексу Групи компаній ТОВ «Allseeds Black Sea» в порту Южний. *Для забезпечення існуючих і майбутніх потреб інфраструктурних проектів Групи Олсідз, орієнтованих на перевалку, переробку, і експорт сировини і продуктів переробки в галузі АПК. Компаніям Групи Олсідз затверджений ліміт ДП Укрзалізниця на перевезення вантажу обсягом до 10 млн т/рік. Термін реалізації проекту: 2019-2020 роки.*

Будівництво портового перевантажувального зернового комплексу потужністю 5 млн т/рік ТОВ «Промислові технології і інновації – Промтехіновація» на земельній ділянці 31,6866 га с. Нові Біляри, *з можливістю зберігання 260 – 300 тис т зернових культур із автомобільним і залізничним прийомом, сушаркою, очищенням, зберіганням і можливістю подальшого відвантаження на судно з продуктивністю до 2400 т/рік. Передбачається створення 140-150 робочих місць. Термін реалізації проекту: I черга 2019-2020 роки; II черга 2025-2026 рік.*

УПРАВЛІННЯ ОБ'ЄКТАМИ КОМУНАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Відповідно до ст.15 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», рішення Одеської обласної ради від 22 вересня 2006 року №73-V «Про майно спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, управління якими здійснює обласна рада», розпорядженням голови облдержадміністрації від 21.04.2017 №318/А-2017 «Про покладання управління окремими об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області на структурні підрозділи обласної державної адміністрації», функції з управління **172 об'єктами** спільної власності територіальних громад області

покладені на відповідні структурні підрозділи обласної державної адміністрації, з них: *Департамент охорони здоров'я – 39 об'єкти; Департамент освіти і науки – 40 об'єктів; Управління культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини – 65 об'єкти; Департамент соціальної та сімейної політики – 16 об'єктів; Управління молодіжної політики та спорту – 3 об'єкта; Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності – 3 об'єкта; Департамент економічної політики та стратегічного планування - 1 об'єкта; Департамент екології та природних ресурсів – 1 об'єкт; Управління з питань містобудування та архітектури – 1 об'єкт; Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва – 3 об'єкта.*

Очікувані надходження до обласного бюджету від оренди комунального майна за 2019 рік становить 11 811,3 тис грн, фактично надійшло станом на 01.10.2019 -10 411,3,0 тис грн, що становить 88,2%.

До обласного бюджету перераховано частину чистого прибутку обласних комунальних підприємств станом на 01.10.2019 в сумі – 239,9 тис грн, від запланованого – 348,10 тис грн, що становить – 68,92% виконання плану та податку на прибуток надійшло в сумі – 801,2 тис грн, від запланованого обсягу в сумі – 2247,8 тис грн, що становить – 35,64% виконання плану.

ЗЕМЕЛЬНІ ВІДНОСИНИ

Станом на 01.11.2019 реалізовані права оренди 264 земельних ділянок загальною площею 5622,0544 га, завдяки чому до місцевих бюджетів вже надійшла річна орендна плата у розмірі 22 303 005 грн.

При стартовій ставці річної орендної плати на рівні 8% від нормативної грошової оцінки земельних ділянок середня ставка проданих лотів становить 15,08% від нормативної грошової оцінки земельних ділянок.

Середня вартість 1 га земельних ділянок за 10 місяців 2019 року склала 3949,27 грн.

Оновлено нормативну грошову оцінку земель населених пунктів смт Нові Білярі, смт Чорноморське Лиманського району, с. Надлиманське Овідіопольського району та смт Саврань, Савранського району, яка набуває чинності з 01.01.2020.

Станом на 01.11.2019 прийнято 50294 заяв про державну реєстрацію земельної ділянки, з яких 37711 заяв відпрацьовано позитивно, по 12583 заявах подані матеріали повернуто на доопрацювання.

Також, станом на 01.11.2019 прийнято 265 заяв про внесення до Державного земельного кадастру відомостей про межі територій адміністративно-територіальних одиниць, з яких 220 заяви відпрацьовано позитивно, по 45 заявах матеріали повернуто на доопрацювання.

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.01.2018 №60-р «Питання передачі земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності у комунальну власність об'єднаних територіальних громад» та з наказом Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру від 21.02.2019 №59 на початку 2019 року здійснювалась інвентаризація земель сільськогосподарського призначення державної власності на території Кілійської міської, Любашівської селищної та Окнянської селищної об'єднаних територіальних громад.

В подальшому вищезазначеним об'єднаним територіальним громадам передано у комунальну власність 759 земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності загальною площею 11550,5458 га.

Крім того, відповідно до наказу Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру від 13.05.2019 № 129 наразі здійснюється інвентаризація земель сільськогосподарського призначення державної власності на незадіяній раніше території Одеської області на орієнтовній площі близько 125 тис га.

На теперішній час проінвентаризовано земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності загальною площею 45,3 тис га, що становить 36% від загального обсягу робіт.

Необхідно зазначити, що в результаті інвентаризації земель стає можливим визначити якісний стан земельних ділянок, їх межі, розмір, склад угідь, а також здійснюється наповнення Державного земельного кадастру, що в свою чергу сприяє проведенню контролю за використанням і охороною земель.

Діяльність з контролю за використанням та охороною земель.

За результатами проведених перевірок 239 осіб притягнуто до відповідальності за порушення земельного законодавства. До бюджету порушниками сплачено 80,6 тис грн штрафів та 290 тис грн шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельних ділянок, використання земельних ділянок не за цільовим призначенням, зняття ґрунтового покриву.

Також, до сільських, селищних міських ради направлено 27 клопотань про приведення у відповідність вимогам земельного законодавства прийнятих рішень.

РЕФОРМУВАННЯ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ

З початку приватизації в Одеській області станом на 18.10.2019 змінили форму власності 1423 об'єкти державної власності (велика приватизація – 434 об'єкти, мала приватизація – 989 об'єктів, з них незавершеного будівництва 159 об'єктів).

Станом на 01.10.2019 корпоративний портфель держави у Одеському регіоні складається з 18 господарських товариств з державними корпоративними правами, у т.ч. 16 акціонерних товариства з державними пакетами акцій в статутних капіталах та 2 товариства з обмеженою відповідальністю з державними частками.

Органами управління державними корпоративними правами вищевказаних товариств є:

по 8 підприємствам - відповідні міністерства або державні акціонерні, холдингові та лізингові компанії;

по 10 підприємствам - Фонд державного майна України, в т.ч., по 4 - регіональне відділення (з них ВАТ „ХК „Краян” та ВАТ „Одеський завод „Центролит” знаходяться в ліквідаційній процедурі в процесі банкрутства, ВАТ „Авіакомпанія „Одеські авіалінії” – економічно не активне, існує „де-юре”).

Перелік єдиних майнових комплексів державних підприємств і їх структурних підрозділів, у тому числі тих, що передані в оренду

Код ЄДРПОУ	Назва об'єкта	Адреса об'єкта	Орган управління
01387828	ЄМК ДП „Енергомонтажний поїзд №754”	м. Одеса, вул. Семінарська, 15а	Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях
33171824	ДП „Регіональний дослідно-експериментальний комплекс”	Одеська обл., Біляївський р-н, с. Паліївка	Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях

33933233	ЄМК ДП „Чорноморський яхт-клуб”	м. Одеса, пляж „Отрада”, траверси 7-9	Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях
13884006	ЄМК ДП ремонтно-будівельної ділянки „Агрос”	м. Одеса, вул. Михайлівська, 13	Міністерство аграрної політики та продовольства
5632466	ЄМК ДП „Інженерний виробничо-науковий центр литва під тиском” (приватизацію завершено – наказ РВ ФДМУ по Одеській області від 06.03.2019 №271)	м. Одеса, вул. Хімічна, 2	Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях
22492239	ЄМК ДП „Південний державний науково- виробничий центр „Прогрес”	Одеська обл., м. Южне, вул. Індустріальна, 8	Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях
23860359	ЄМК ДП „Центр тестування мобільної техніки” (приватизацію завершено – наказ РВ ФДМУ по Одеській та Миколаївській областях від 07.08.2019 №10)	Одеська обл., Біляївський р-н, с. Нерубайське, вул. Зелена, 1	Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях
21028008	ЄМК колишнього ДП „Нефон”	м. Одеса, вул. Терешкової, 21	Українська державна будівельна корпорація „Укрбуд”
01125614	ДСК „Чорноморське морське пароплавство”	м. Одеса, вул. Ланжеронівська, 1	Міністерство інфраструктури
31091998	ДП водних шляхів „Устьдунайводшлях”	Одеса область, м. Ізмаїл, вул. Героїв Сталінграду, 36	Міністерство інфраструктури
24971375	ЄМК ДП „ТВК”	Одеська область, Овідіопольський район, сmt. Авангард, вул. Базова, 21	Державна регуляторна служба

Станом на 01.10.2019 на обліку та у сфері управління Регіонального відділення перебувають 1356 об’єктів, які у процесі приватизації не увійшли, до статутних капіталів господарських товариств, але залишились на їх балансі, з яких 25 об’єктів передано в оренду; по 534 об’єктам укладені договори зберігання,

12 об’єктів передано у безстрокове безоплатне користування.

За період січень – вересень 2019 року Регіональним відділенням на конкурсних засадах укладено 108 нових договорів оренди державного нерухомого майна та проведена робота щодо пролонгації 456 діючих договорів оренди на черговий термін дії шляхом внесення до них відповідних змін.

Протягом січня – вересня 2019 року до Державного бюджету України надійшло коштів за оренду державного майна у сумі 230,997 млн грн.

Регіональне відділення здійснює контроль за 1261 договором оренди державного майна, які укладені з фізичними та юридичними особами безпосередньо Регіональним відділенням, згідно до вимог чинного законодавства.

Станом на 01.10.2019 юридичною службою здійснювався захист державних інтересів у судових органах по 135 судовим справам, зокрема: *справи про банкрутство – 12; за позовними заявами, поданими Регіональним відділенням – 19; за позовними заявами, поданими до Регіонального відділення – 18; за участю прокуратури – 11; справи, по яких Регіональне відділення виступає як третя особа – 23; справи, по яких Регіональне відділення представляє інтереси Фонду державного майна України та його структурних підрозділів по довіреностям - 52.*

Станом на 01.10.2019 на контролі Регіонального відділення знаходиться 18 договорів купівлі-продажу.

За 9 місяців 2019 року проведено 20 перевірок стану виконання умов договорів купівлі-продажу, що складає 69% від загальної кількості.

За результатами перевірок порушення виконання умов договорів купівлі-продажу не виявлено.

РЕГУЛЯТОРНА ПОЛІТИКА ТА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦТВА

В області здійснюють діяльність 80,2 тис фізичних осіб-підприємців.

Станом на 01.10.2019 абсолютний приріст новостворених юридичних осіб складає +2805 од., а фізичних осіб-підприємців +2308 од.

Найбільше суб'єктів малого та середнього підприємництва здійснюють діяльність у сфері оптової та роздрібної торгівлі (42,5%), операцій з нерухомим майном (7,2%), інформації та телекомунікацій (6,7%), сільського господарства (5,5%), транспорту (5,2%), професійної, наукової та технічної діяльності (5,5%), промисловості (4,9%), готельно-ресторанного господарства (4,3%), будівництва (3,0%).

За січень-вересень 2019 року від суб'єктів малого та середнього підприємництва у вигляді податків та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів надійшло 11 903,1 млн грн (+17,6% до відповідного періоду попереднього року), що становить 52,5% загальної суми бюджетних надходжень (без урахування митних платежів):

- державний бюджет – 5 756,1 млн грн (+20,4% до минулого року);
- місцевий бюджет – 6 147,0 млн грн (+15,2% до минулого року та складає 48,3% загальної суми надходжень до місцевого бюджету).

У 2019 році продовжувалася реалізація «Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки», затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 16.06.2017 №405-VII.

Ключовим напрямком Програми є спрощення доступу підприємців до фінансових ресурсів шляхом часткової компенсації вартості кредитів, отриманих на реалізацію інвестиційних проектів.

За результатами проведених конкурсних відборів інвестиційних проектів право на компенсацію мають 22 підприємства із загальною сумою кредитного портфелю близько 65,0 млн грн. Підприємства-переможці забезпечують роботою 1400 мешканців області. З початку участі у проекті підприємствами-учасниками створено близько 140 нових робочих місць.

У 2019 році право на підтримку з обласного бюджету отримали проекти з виробництва меблів, розведення риби, запуску нового напрямку з виробництва пластмасових труб, виготовлення ігристих та тихих вин тощо.

НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ

На виконання Закону України «Про адміністративні послуги» утворено мережу із 38 центрів надання адміністративних послуг, з них 7 міських, 1 міськрайонний (ЦНАП Білгород-Дністровської міської ради), 24 районних, 4 в об'єднаних територіальних громадах (Авангардівській, Березівській, Красносільській, Куяльницькій) та 2 в сільських радах (Крижанівська та Фонтанська сільські ради).

Основна мета ЦНАП – швидке та якісне обслуговування відвідувачів. Так, для якісної організації обслуговування жителів об'єднаних територіальних громад, районів, міст, селищ, сіл ЦНАП області максимально забезпечені необхідною кількістю адміністраторів. Задля недопущення порушення прав

суб'єктів звернення, працівниками ЦНАП постійно надаються вичерпні консультації у сфері надання адміністративних послуг.

За **III квартал 2019 року** через центри області було надано **408 468** адміністративні послуги, що на **11,3%** більше, ніж за відповідний період минулого року (III квартал 2018 року - **367 001** послуги).

З метою належної організації надання адміністративних послуг у ЦНАП області протягом 2019 року в рамках проєкту «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) до ЦНАП Біляївської, Болградської, Лиманської, Любашівської РДА передано комплекти сучасної портативної техніки для надання адміністративних послуг маломобільним громадянам (людям з інвалідністю, вагітним жінкам, пенсіонерам), що дає змогу отримувати послуги поза межами районних ЦНАП. На даний час розроблено Положення про використання мобільного ЦНАП.

Також за сприянням проєкту ЦНАП Біляївської, Болградської, Лиманської РДА отримали термінали для осіб з інвалідністю. Люди з обмеженими можливостями за допомогою терміналу мають можливість ознайомитися з інформацією про ЦНАП, переліком адміністративних послуг, які надаються через центр та знайти усі необхідні відомості про послугу, яку бажають отримати.

В рамках реалізації спільного проєкту «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) залучено представників Всеукраїнської асоціації ЦНАП для уніфікації адміністративних послуг, що надаються через 15 ЦНАП-учасників проєкту EGAP. Також приведено у відповідність до чинного законодавства інформаційні та технологічні картки адміністративних послуг, що передбачені переліком. Універсальний перелік передано усім ЦНАП для використання в роботі.

З метою спрощення процедури отримання адміністративних послуг мешканцями районів, опрацьовано питання щодо надання послуг обласної державної адміністрації через центри надання адміністративних послуг, утворені районними державними адміністраціями. Відповідно до п.2 ч.3 ст.12 ЗУ «Про адміністративні послуги» у разі утворення ЦНАП районними державними адміністраціями такі центри можуть забезпечувати надання адміністративних послуг обласних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування на основі їх узгоджених рішень. Меморандум про співпрацю укладено із 23 райдержадміністраціями.

З метою наближення адміністративних послуг до населення, забезпечення зручності їх надання, ЦНАП Одеської, Білгород-Дністровської, Чорноморської міських рад, Авангардівської, Красносільської об'єднаних територіальних громад, Ізмаїльської міської ради, Крижанівської сільської ради Лиманського району надають послуги з оформлення та видачі біометричних документів (паспорта громадянина України для виїзду за кордон та ID-карток).

В усіх ЦНАП області є можливість оплатити вартість адміністративної послуги за допомогою платіжної картки з використанням POS-терміналу.

Програма «U-LEAD з Європою», яка фінансується Європейським Союзом та його країнами-членами Данією, Естонією, Німеччиною, Польщею, Швецією передбачає проведення 4 раундів з наряду покращення якості надання адміністративних послуг для населення. В рамках програми ЦНАП буде надано інституційну підтримку (налагодження інституційного функціонування ЦНАП,

навчання персоналу), матеріальну підтримку (забезпечення меблями, офісною технікою, програмним забезпеченням, розробка нового дизайну/зонування ЦНАП) та спеціальний вид допомоги (налаштування електронної системи керування чергою або передача мобільного ЦНАП).

В I раунді від Одеської області подано 8 заявок (технічне завдання для участі в проекті підписано Білгород-Дністровською, Березівською, Вилківською, Татарбунарською, Южненською міськими радами, Красносільською сільською радою). За результатами проведення II раунду було відібрано 1 заявку (Маяківської ОТГ). У III раунді потенційним учасником стала Шабівська ОТГ. У IV раунді відібрано Авангардівську, Візирську, Куяльницьку ОТГ.

Також ЦНАП Южненської міської ради увійшов у 10 пілотних ЦНАП усієї України, де протестоване програмне забезпечення «Вулик». Інформаційна система «Вулик» підвищує доступність та якість адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП та забезпечує надійне зберігання і захист інформації.

З 2017 року в Одеській області успішно реалізується проект «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади», який фінансується Швейцарською конфедерацією, про що свідчить укладення Меморандуму про співпрацю між Одеською обласною державною адміністрацією, Міжнародною благодійною організацією «Фонд Східна Європа». У 2018 році до Меморандуму приєдналося Комунальне підприємство «Обласний інформаційно-аналітичний центр». Проект спрямований на використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, які зможуть вдосконалити якість врядування, покращать взаємодію влади та громадян.

Після остаточного підключення, державні реєстратори матимуть змогу опрацьовувати запит на підставі документів, поданих заявником в електронній формі для: *проведення реєстрації/припинення фізичної особи-підприємця; реєстрація товариства з обмеженою відповідальністю, що діє на підставі модельного статуту; перехід товариства з обмеженою відповідальністю на діяльність на підставі модельного статуту.*

ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ ТА РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ

На 1 серпня 2019 року в Одеській області, за оцінкою Головного управління статистики в Одеській області, проживало 2 376 614 тис осіб. Зменшення чисельності наявного населення до початку року становило 3694 особи або 0,16%.

Зменшення чисельності населення області відбулося виключно за рахунок природного скорочення – 8599 осіб, що склало 6,0‰ на 1000 населення, у той час як міграційний приріст населення становив 4605 осіб (3,3‰).

Природний рух населення у січні-липні 2019 року характеризувався зменшенням народжуваності та збільшенням смертності, а також перевищенням числа померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих припадало 59,1 дитини, які народилися живими.

У січні-липні 2019 року міграційний приріст населення становив 4605 особи, що більше на 35,3%, ніж у січні-липні 2018 року (3403 осіб).

Враховуючи зазначене, очікується, що наприкінці 2019 року середньорічна чисельність населення зменшуватиметься надалі і складе 2375,0 тис осіб або на 0,2% менше, ніж у 2018 році.

Пожвавлення економічної ситуації в області значно вплинуло на показники зайнятості та безробіття, визначені за методологією МОП.

Так, чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого в усіх сферах економічної діяльності у I півріччі 2019 року збільшилась відповідно до I півріччя 2018 року на 19,5 тис осіб або на 2,0% і становила 1017,7 тис осіб.

Очікується, що збільшення буде відбуватися до кінця поточного року і чисельність зайнятого населення у віці 15-70 років у 2019 році становитиме 1015,0 тис осіб (рівень зайнятості – 57,0%).

Протягом звітного періоду чисельність безробітного населення зменшилась відповідно до аналогічного періоду 2018 року на 5,8 тис осіб або на 8,1% і становила 65,9 тис осіб.

Очікується, що до кінця 2019 року чисельність безробітних становитиме 66,5 тис осіб (рівень безробіття - 6,4%).

Ситуація на зареєстрованому ринку праці у січні-вересні 2019 року характеризувалась наступними даними:

- кількість осіб, які мали статус безробітного у державній службі зайнятості, у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року збільшилась на 0,5% і становила 29074 особи;

- на 1 жовтня 2019 року чисельність зареєстрованих безробітних становила 8356 осіб, що на 0,8% більше у порівнянні з відповідною датою 2018 року, з яких 55,1% становлять жінки, 27,5% - молодь віком до 35 років, 30,3% - особи, які мають додаткові гарантії щодо сприяння у працевлаштуванні.

- рівень зареєстрованого безробіття на 01.10.2018 становить 0,6%, що на рівні показника минулого року.

Очікується, що рівень зареєстрованого безробіття на 01.01.2020 збільшиться і становитиме 1,0%.

З метою стабілізації ситуації на ринку праці в області вживаються заходи, спрямовані на розширення сфери застосування праці за рахунок утворення робочих місць в усіх сферах економічної діяльності, сприяння підприємництву та самостійній зайнятості населення.

Відповідно до Методики утворення робочих місць, затвердженої наказом Мінсоцполітики України від 11.10.2013 №611, кількість робочих місць, утворених упродовж січня-липня 2019 року, становила 20199 одиниць, що на 13,3% більше, ніж за відповідний період 2018 року. Кількість ліквідованих робочих місць впродовж січня-липня 2018 року становила 9194 одиниць. Співвідношення кількості створених і ліквідованих робочих місць становить 219,7%.

Очікується, що до кінця року буде утворено 30,0 тис. робочих місць.

ГРОШОВІ ДОХОДИ НАСЕЛЕННЯ ТА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

У II кварталі 2019 року розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих

10 осіб і більше) становив 9167 грн і порівняно з відповідним періодом 2018 року збільшився на 14,3%.

Серед міст та районів області найвищі розміри заробітної плати у II кварталі 2019 року спостерігались у містах: Южному (15233,0 грн), Чорноморську (11373,0 грн), Одесі (9492,0 грн) та в Лиманському районі (12454,0 грн).

Низьким залишається середній розмір заробітної плати у працівників Болградського (5926,0 грн), Татарбунарського (6053,0 грн), Арцизького (6068,0 грн) та Тарутинського (6070,0 грн) районів. У зазначених районах розмір заробітної плати становить лише 64,6–66,2% від середньообласного рівня.

На 01.09.2019 загальна сума заборгованості із заробітної плати в області становила 48,6 млн грн, що на 15,0 млн грн або на 23,6% менше початку 2019 року. Сума несплаченої заробітної плати до фонду оплати праці за серпень 2019 року складає 1,2%.

Проблемним залишається питання щодо наявності значної заборгованості із виплати заробітної плати на державних активних підприємствах (16,8 млн грн або 34,6% до загальної суми заборгованості), а саме: *Одеський національний медичний університет – 10,1 млн грн; ДП „Ренійський морський торговельний порт” - 3,7 млн грн; Іванівське ДП „Хлібна база №77” - 1,8 млн грн; ДП “Регіональний дослідно-експериментальний комплекс” - 0,7 млн грн.*

Найбільша заборгованість з виплати заробітної плати підприємств-банкрутів на ПАТ “Одеський нафтопереробний завод” - 30,9 млн грн (63,5% загальної суми заборгованості).

З початку 2019 року повністю погашено заборгованість ПАТ "Одеський припортовий завод" (-11847,1 тис грн), ДП "Морський торговельний порт Усть-Дунайськ" (-369,1 тис грн), ПАТ «Комерційний банк „Інвестбанк» (-75,5 тис грн).

Державними інспекторами ГУ Держпраці в Одеській області з початку 2019 року здійснено 38 перевірок на 37 підприємствах-боржниках з виплати заробітної плати, на яких виявлена загальна сума боргу 65228,0 тис грн.

Відповідно до аб.3 ч.2 ст.265 Кодексу законів про працю України винесено 15 постанов про накладання штрафних санкцій на суму 187,8 тис. грн.

На виконання вимог приписів 17 роботодавців усунули порушення та 7029 працівникам погашено заборгованість із виплати заробітної плати на суму 33820,7 тис грн.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ

Відповідно до обласної комплексної програми соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки „Соціальний захист населення в Одеській області”, затвердженої рішенням обласної ради від 21.12.2017 №578-VII (із змінами), в обласному бюджеті 2019 року передбачені кошти у сумі 111 356,37 тис грн на надання соціальних послуг у вигляді додаткових соціальних гарантій. За 9 місяців 2019 року надано:

- згідно з розпорядженнями голови обласної державної адміністрації цільову адресну допомогу 126 осіб на суму 7514,0 тис грн, середній розмір наданої допомоги на одну особу становить 59,6 тис грн. За наказами Департаменту соціальної та сімейної політики облдержадміністрації зазначену допомогу надано 684 особам на суму 6714,77 тис грн, середній розмір наданої допомоги на одну особу становив 6,7 тис грн;

- щомісячну довічну стипендію громадянам старше 100 років отримало 29 осіб на загальну суму 270,10 тис грн, розмір допомоги на одну особу становив 1000 грн у місяць;

- щомісячну стипендію особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій Другої світової війни, інвалідам війни 263 особам на загальну суму 2345,47 тис грн, розмір допомоги на одну особу становить 1000 грн у місяць;

- надання щомісячних стипендій особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території інших країн з інвалідністю від загального захворювання 1 групи, 1341 особам на загальну суму 7555,93 тис грн, розмір допомоги становив 700 грн у місяць;

- щомісячну допомогу 371 сім'ям загиблих (померлих) військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан та інших країнах, на загальну суму 4880,64 тис грн, розмір допомоги на одну сім'ю становив 1500 грн у місяць;

- щорічну виплату до Дня Перемоги та Дня визволення України від фашистських загарбників особам з інвалідністю внаслідок війни та учасникам бойових дій Другої світової війни та жертвам нацистських переслідувань 219 особам на загальну суму 660,66 тис грн, розмір допомоги становить 3000 грн;

- щоквартальну матеріальну допомогу 64 колишнім політв'язням і репресованим на загальну суму 127,0 тис грн, розмір допомоги на одну особу становив 1000 грн у квартал;

- щоквартальну цільову адресну допомогу 333 сім'ї загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, на загальну суму – 318,08 тис грн, розмір допомоги на одну сім'ю становив 330 грн у квартал;

- щомісячну допомогу 139 сім'ям загиблих (померлих) учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісті військових, у т.ч. співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України, та їх 36 дітям до досягнення 18-річного віку на загальну суму 2940,3 тис грн, розмір допомоги у місяць становив 2500 грн на сім'ю та 500 грн на дитину;

- щомісячну стипендію 261 особам з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України, учасникам бойових дій, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України з інвалідністю від загального захворювання 1 групи, а також їх 176 дітям до досягнення ними 18-річного віку на загальну суму 4275 грн, розмір допомоги на одну особу становив 1500 грн у місяць та 500 грн на дитину;

- матеріальну допомогу на ЖКП отримали 33 особи на загальну суму 2536,68 тис грн. В середньому розмір допомоги становить 840,0 грн у місяць;

- кошти на надання одноразової допомоги на проведення стоматологічного (хірургічного, терапевтичного) лікування, зубопротезування високотехнологічними матеріалами учасників антитерористичної операції, воїнів-добровольців за рахунок одного з бюджетів будуть використані протягом року.

В обласному бюджеті на 2019 рік передбачено 1250,0 тис грн на надання одноразової матеріальної допомоги на оздоровлення або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування у санаторіях Одещини особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1-3 категорії, ветеранам війни, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, постраждалим учасникам Революції гідності, особам з інвалідністю загального захворювання, дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства у супроводі однієї супроводжуючої особи (за необхідністю) один раз у рік за рахунок одного з бюджетів. На 01.10.2019 кошти використані повністю.

Протягом 9 місяців 2019 року за рахунок обласного бюджету оздоровлено 128 дітей, які перебувають в дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту, на загальну суму 698,88 тис грн.

Надання одноразової додаткової адресної матеріальної допомоги багатодітним сім'ям, які виховують 5 і більше неповнолітніх дітей (у віці до 16 років); щоквартальної підтримки сім'ям, які виховують дітей з розумовою відсталістю; одноразової допомоги до Дня Перемоги учасникам війни Другої світової війни; щомісячної цільової адресної допомоги громадянам Одеської області (крім мешканців м. Одеса), постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи 1 категорії 1 групи інвалідності на придбання ліків згідно з рішенням Одеської обласної ради здійснюється за рахунок місцевих бюджетів.

У селі Степове Роздільнянського району Одеської області розташовані 2 учбові гуртожитки, які не заселені у зв'язку з незадовільним технічним станом та необхідністю проведення капітального ремонту. Власником гуртожитків є Міністерство освіти і науки України, балансоутримувач – Степовецька філія ДНЗ

«Лиманський ПАЛ». Гуртожитки збудовані у 1981 та 1983 роках, загальна площа кожного гуртожитку – 2657,3 м² (житлова – 700 м²), гуртожитки мають по 5 поверхів та 50 житлових приміщень (4-5 осіб на приміщення). У даний час на базі зазначених приміщень розробляється проект Центру соціального житла на 750-900 осіб. Центр із розвиненою інфраструктурою (дитячий садок, школа, придомові садові ділянки, безпосередня пряма транспортна комунікація із Одесою, інтеграція в громаду (робочі місця) знаходиться в 45 км (0,5 годин транспортом) від обласного центру. Планується запуск окремого соціального маршруту.

Інформація щодо отримувачів усіх видів державних допомог					
№ з/п	Вид допомоги	2018		2019	
		Кількість отримувачів допомог	Сума нарахованої допомоги, тис. грн.	Кількість отримувачів допомог	Сума нарахованої допомоги, тис. грн.
1	допомога у зв'язку з вагітністю та пологами	2014	24261,97	1114	23565,43
2	допомога при усиновленні дитини	290	4863,92	287	4849,05
3	допомога при народженні дитини	74038	1226743,25	66335	1041007,24
4	допомога на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування	2601	158225,50	2557	167712,11
5	допомога на дітей одиницям матерям	21347	487996,81	18664	530353,29
6	допомога на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, на дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, яким не встановлено інвалідність	0	0,00	21	389,13
7	допомога на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях	0	0,00	12435	245041,93
8	тимчасова державна допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів	677	9972,16	520	8492,26
9	допомога малозабезпеченим сім'ям	14349	633676,66	11808	597122,62
10	допомога особам, які проживають разом з інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу	2517	61509,37	2475	68015,18

11	державна допомога дітям-інвалідам та інвалідам з дитинства	21344	464660,89	22363	509298,66
12	державна соціальна допомога особам, які не мають права на пенсію та особам з інвалідністю ДСД на догляд	9027	152679,35	10480	190619,96
13	тимчасова державна соціальна допомога непрацюючій особі, яка досягла загального, але не набула права на пенсійну виплату пенсійного віку	683	7071,55	1467	14774,35
14	щомісячна адресна допомога ВПО	55387		51218	
15	отримувачі субсидії	100054		94673	
16	отримувачі компенсації за надання соцпослуг	6226	14084,24	5984	13116,51
17	соціальна допомога на утримання дитини в сім'ї патронатного вихователя	0	0,00	5	557,17
18	соціальна допомога на дітей сиріт у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях	677	38738,99	653	47816,40
19	компенсація послуги з догляду за дитиною до трьох років "муніципальна няня"	0	0,00	112	894,56
20	одноразова натуральна допомога при народженні дитини "пакунок малюка"	7131	23025,10	19148	56369,20
	Разом по Одеській області	318362	3307509,77	322319	3519995,04

В системі соціального захисту населення Одеської області 15 комунальних установ, а саме:

- комунальна установа «Одеській обласний центр реабілітації змішаного типу для інвалідів і дітей-інвалідів «Стратегія життя»;
- комунальна установа «Обласний центр обліку бездомних громадян»;
- комунальна установа «Центр професійної реабілітації інвалідів»;
- комунальна установа «Обласний Центр соціально-психологічної допомоги»;
- комунальна установа «Обласний центр для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді»
- 10 будинків-інтернатів, в у тому числі:
  - 4 дитячі будинки-інтернати II-IV профілю для дітей з порушеннями фізичного, інтелектуального розвитку та психічними розладами, в яких проживають 505 вихованців/підопічних (у 2018 році – 507 вихованців/підопічних):
    - II профіль - Одеський (для дівчат) та Білгород - Дністровський (для хлопців);
    - III-IV профіль - Ананьївський (для хлопців) та Красносільський (для дівчат);
    - 4 психоневрологічні будинки-інтернати: Балтський, Барабойський, Великорибальський та Нововосавицький, в яких проживають 930 підопічних (у 2018 році – 949 підопічних);

- 2 геріатричні будинки – інтернати – Мирнопільський та Одеський, в яких проживає 343 підопічний (у 2018 році – 351 підопічних);

Дитячі будинки-інтернати розраховані на 705 осіб, в яких проживають 505 вихованців/підопічних осіб, у тому числі 159 вихованців до 18 років, з яких 8 дітей-сиріт та 57 дітей, позбавлені батьківського піклування.

При КУ «Білгород-Дністровський дитячий будинок-інтернат» та КУ «Одеський дитячий будинок-інтернат» функціонують відділення денного догляду для дітей з інвалідністю на 60 ліжок місць, в яких діти з порушеннями фізичного, інтелектуального розвитку та психічними розладами, у тому числі з аутистичними розладами, щоденно отримують послугу денного догляду, комплекс реабілітаційних заходів відповідно до індивідуального плану реабілітації, раціональним п'ятиразовим харчуванням, тощо. Для надання можливості дітям з інвалідністю, які мешкають у віддалених районах області, отримувати необхідні соціальні послуги, а їх батькам працювати, створено групи 5-денного цілодобового перебування дітей-інвалідів.

Також при КУ «Одеський дитячий будинок-інтернат» функціонує відділення підтриманого проживання для молоді від 18 до 35 років, розраховане на 30 осіб, проживають 23 особи. При відділенні у листопаді 2017 року відкрито соціальний гуртожиток, розрахований на 10 підопічних (сиріт), яких працевлаштовано у будинку-інтернаті.

Впровадження нових форм в організацію роботи установи дало можливість зменшити штатну чисельність обслуговуючого персоналу на 30 осіб.

Зазначеними відділеннями надається така суспільно важлива послуга, як денний догляд за дітьми з інвалідністю, що дозволяє батькам вивільнити додатковий час для роботи та поліпшення матеріального становища, а дітям жити в сім'ях та одночасно отримувати реабілітаційні заходи.

З метою здійснення соціальної адаптації інвалідів з психічними вадами, з подальшою інтеграцією їх у суспільство в Білгород – Дністровському дитячому будинку – інтернаті у 2019 році планувалося відкриття відділення підтриманого проживання. У даний час силами працівників будинку-інтернату збільшено (добудовано) один з корпусів, закінчено ремонт та облаштовано всім необхідним (без додаткового фінансування) для відкриття відділення.

Також проводиться реформування в дитячих будинках-інтернатах, в яких проживають діти з тяжкою і глибокою розумовою відсталістю (III-IV профілю).

Зокрема у даний час розглядається питання щодо створення в Ананьївському дитячому будинку-інтернаті відділення паліативного та денного догляду.

В Красносільському дитячому будинку-інтернаті також планується відкриття відділення паліативного догляду.

Працівники Ананьївського та Красносільського дитячих будинків-інтернатів в роботі з дітьми використовують знання, отримані на прослуховуванні навчального курсу Нідерландської програми Матра «Базовий догляд дітей з важкими фізичними та розумовими вадами. Спілкування», проведеного Львівським реабілітаційним центром «Джерело» за підтримки Міністерства соціальної політики України.

Адміністраціями дитячих будинків-інтернатів постійно проводиться робота щодо постановки дітей-сиріт, та дітей, позбавлених батьківського піклування по досягненню 16 річного віку на квартирний облік.

Всі діти зазначеної категорії перебувають на обліку з усиновлення у службах у справах дітей за місцем їх народження, до яких з метою своєчасного внесення до ЄІАС "Діти" щорічно надається оновлена інформація відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866.

Завдяки проведеній роботі 8 дітей влаштовані в сім'ї громадян США.

Також адміністраціями будинків-інтернатів проводиться робота з налагодження родинних зв'язків дітей, які проживають у будинках-інтернатах. Адміністраціями будинків-інтернатів разом із органами опіки та піклування проводиться постійна спільна робота щодо захисту прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

З метою покращення якості соціального обслуговування, надання соціальних послуг в будинках-інтернатах, Департаментом соціальної та сімейної політики облдержадміністрації розроблено План заходів з реорганізації психоневрологічних та дитячих будинків-інтернатів системи соціального захисту Одеської області, затверджений наказом Департаменту від 19.06.2017 №37 (далі – План заходів), яким передбачені утворення відділень підтриманого проживання, реабілітаційних відділень тощо.

Відповідно до Плану заходів у дитячих будинках – інтернатах створені та працюють реабілітаційні комісії для визначення індивідуальних потреб підопічних, завершується складання індивідуальних планів надання соціальних послуг, проводиться робота щодо повернення житла підопічним.

Одним з основних завдань будинків-інтернатів є надання таких соціальних послуг як стаціонарний догляд, соціальна реабілітація, соціально-психологічна реабілітація, а також денний догляд, підтримане проживання.

Відповідно до індивідуальних програм реабілітації підопічні/вихованці забезпечені протезно-ортопедичними виробами, у тому числі ортопедичним взуттям.

В усіх інтернатних установах проводяться культурно-масові заходи.

Здатні до самообслуговування підопічні залучаються до суспільно-корисної діяльності у межах інтернату.

У 2017-2018 роках будинками-інтернатами отримано ліцензії на право провадження господарської діяльності з медичної практики.

У даний час будинками-інтернатами підписані договори із закладами охорони здоров'я про медичне обслуговування та декларацій про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу, підопічними (опікунами підопічних/вихованців), які проживають в будинках-інтернатах.

Водночас в будинках-інтернатах існує проблема з кадровим забезпеченням лікарями-психіатрами. Дипломовані спеціалісти після отримання диплому або які проходять інтернатуру, відмовляються працювати в інтернатних установах системи соціального захисту, незважаючи на пропозиції щодо забезпечення житлом на період роботи в інтернаті.

Також існує проблема у забезпеченні підопічних ліками, зокрема після оперативного лікування, які не входять до національного переліку основних лікарських засобів у зв'язку з чим медичні заклади та будинки-інтернати не

можуть їх закупати за бюджетні кошти та кошти, які перераховуються на рахунки будинків-інтернатів відповідно до Порядку перерахування Пенсійним фондом України або медичних закладів за висновком штатних лікарів будинків-інтернатів надають тільки направлення органами праці та соціального захисту населення, у яких особи перебувають на повному державному забезпеченні (75%).

Психоневрологічні будинки-інтернати Балтський, Барабойський, Великорибальський, Новосавицький знаходяться в підпорядкуванні Департаменту соціальної та сімейної політики облдержадміністрації.

З метою покращення якості соціального обслуговування, надання соціальних послуг в будинках-інтернатах відповідно до Указу Президента України від 13.12.2016 № 553/2016 "Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю" Департаментом соціальної та сімейної політики облдержадміністрації розроблено План заходів з реорганізації психоневрологічних та дитячих будинків-інтернатів системи соціального захисту Одеської області, затверджений наказом Департаменту від 19.06.2017 № 37 (далі – План заходів), яким передбачено реформування інтернатних установ до 2022 року: зменшення потужності будинків-інтернатів, приведення у відповідність до Державних будівельних норм 2007 року (ДБН-2007), утворення відділень підтриманого проживання, реабілітаційних відділень тощо.

Відповідно до Плану заходів у будинках-інтернатах утворені та працюють лікарняні комісії, до складу яких увійшли лікарі-психіатри, для визначення індивідуальних потреб підопічних, завершується складання індивідуальних планів надання соціальних послуг, проводиться робота щодо повернення житла підопічним.

В рамках розвитку системи надання соціальних послуг та реформування інтернатних закладів, з метою організації надання соціальної послуги підтриманого проживання повнолітнім особам з інвалідністю, які потребують стороннього догляду, побутового обслуговування, 13 листопада 2018 року в Великорибальському психоневрологічному будинку-інтернаті відбулося урочисте відкриття відремонтованого житлового корпусу, розрахованого на 6 осіб з інвалідністю, які потребують соціальної послуги підтриманого проживання.

В зазначеному корпусі проживають дівчата – підопічні будинку-інтернату. В будинку створено всі умови для набуття навиків самостійного проживання та подальшого автономного проживання у соціумі.

Кімнати облаштовані новими меблями, телевізорами, необхідною білизною. Кухня з новими меблями, необхідною побутовою технікою, посудом чекає на своїх нових господинь. В гігієнічній кімнаті духова кабінка, бойлер для підігріву води, автоматична пральна машина.

В подальшому за висновком реабілітаційної комісії після проходження трудового стажування планується працевлаштування дівчат в установі на вакантні посади простіших професій (прибиральниця, двірник, посудомийка, роздавальниця, кухонний працівник), що не потребують спеціальної освіти, забезпечуючи при цьому соціальний супровід та наставництво фахівців і спеціалістів будинку-інтернату.

У даний час проводиться підготовча робота по відкриттю нових відділень у психоневрологічних будинках-інтернатах. За висновками лікарів та пропозиціями директорів будинків-інтернатів передбачається відкрити в Балтському, Новосавицькому, Барабойському та Великорибальському психоневрологічних будинках-інтернатах відділення соціально-медичної корекції та інтенсивного догляду.

Щорічно підопічні всіх будинків-інтернатів проходять комплексне медичне обстеження за участю фахівців районної лікарні та постійно проводиться лікувально-консультативна допомога. На кожного підопічного розроблена персональна реабілітаційна картка із призначеними лікарями фізіопроцедурами, лікувальною фізкультурою та трудотерапією. Підопічним проводиться санація ротової порожнини та зубопротезування, їх забезпечують окулярами, слуховими апаратами, протезно-ортопедичними виробами та життєво необхідними ліками відповідно до медичного висновку лікарів.

Всі підопічні забезпечуються одягом, взуттям, постільною білизною, м'яким та твердим інвентарем за нормами та у строки затверджені наказом Мінсоцполітики України від 19.08.2015 № 857 та у межах фінансування.

Підопічні будинків-інтернатів забезпечуються чотириразовим харчуванням (у дитячих будинках-інтернатах – 5 разовим харчуванням), у тому числі дієтичним, з урахуванням віку та стану здоров'я осіб, що проживають у будинку-інтернатів межах натуральних норм харчування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 № 324 Про затвердження натуральних добових норм харчування в інтернатних установах, навчальних та санаторних закладах сфери управління Міністерства праці та соціальної політики).

Закупівля продуктів проводиться з урахуванням вимог чинного законодавства з обов'язковим наданням сертифікату якості, який надається відповідно до законодавства.

75 % пенсій, які отримують інтернати з Пенсійного фонду України та органів соціального захисту населення не покривають витрат на утримання підопічних.

Оскільки потужність будинків-інтернатів було розраховано по нормам ДБН до 2007 року, а ДБН-2007 року збільшує норми на проживання на одного підопічного у даний час обласною державною адміністрацією розглядаються всі можливості для зменшення потужності будинків-інтернатів.

У даний час Міністерством соціальної політики України підготовлено нове Типове Положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та інвалідів, геріатричний пансіонат, пансіонат для ветеранів війни і праці після його затвердження, Департаментом планується утворення спеціалізованого відділення у Мирнопільському геріатричному будинку – інтернаті.

Комунальна установа «Обласний центр обліку бездомних громадян» надає послуги у сфері соціального захисту бездомних осіб та осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк. У 2018 році надано соціальних послуг 1438 особам, станом на 01.12.2019 - 1600 особам. На обліку на 01.01.2019 знаходилось 9000 осіб, станом на 01.12.2019 - 11000 осіб.

Комунальна установа «Обласний центр соціально-психологічної допомоги» надає послуги особам, які внаслідок стихійного лиха, збройних конфліктів, насильства у сім'ї, торгівлі людьми або реальної загрози їх вчинення тощо перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самотійно їх подолати, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, яких змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних, наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Установа розрахована на 160 ліжко-місць, у 2018 році соціальну допомогу отримали 150 громадян, які опинилися в скрутних життєвих обставинах. Станом на 01.12.2019 – 182 особи.

Комунальна установа «Одеський обласний центр змішаного типу для інвалідів і дітей – інвалідів «Стратегія життя» має відділення:

- комплексної реабілітації в Болграді - обслуговує осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю віком від 2 до 40 років. У 2018 році відділення обслуговувало 40 осіб, з яких 22 дитини з інвалідністю. Станом на 01.12.2019 обслуговано у відділенні 40 осіб, з яких 26 дітей з інвалідністю;

- соціальної допомоги у с. Борщі Подільського району пристосовано та використовується для тимчасового проживання внутрішньо-переміщених осіб зі сходу України. У 2018 році у відділенні проживало 15 осіб, станом на 01.12.2019 - 14 осіб;

- соціальних виплат здійснює заходи відповідно до Обласної комплексної програми соціальної підтримки населення "Соціальний захист населення в Одеській області". У 2018 році відповідно до програми виплачено грошових коштів 3287 особам. У 2019 році у вигляді стипендій та матеріальної допомоги виплачено грошових коштів 3095 особам.

Комунальна установа «Обласний центр для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді» є спеціалізованим закладом, що проводить роботу із соціальної адаптації ВІЛ-інфікованих дітей та молоді. Працює в режимі денного стаціонару та надає соціальні, психологічні, інформаційні, педагогічні, юридичні послуги ВІЛ-інфікованим дітям та їх батькам або особам, що їх замінюють (у тому числі дітям з невизначеним статусом, народженими в основному від ВІЛ-інфікованих матерів) та ВІЛ-інфікованої молоді. Послуги в центрі надаються на безоплатній основі.

У 2018 року послуги отримали 1249 осіб, з них дітей до 18 років 529 осіб. Станом на 01.12.2019 - 1070 осіб.

Станом на 01 грудня 2019 року на утримання установ соціального захисту використано бюджетних коштів 188507,2 тис. грн., у тому числі на утримання підопічних в дитячих, психоневрологічних та геріатричних будинках-інтернатах у сумі 177190,3 тис. грн., у т.ч. на 1 підопічного:

Назва	Сума витрачених коштів із загального фонду обласного бюджету на 01 грудня 2019 року (тис. грн.)	Середні витрати на 1 підопічного (тис. грн.)
Дитячі будинки-інтернати	70760,5	138,4
Психоневрологічні та геріатричні будинки-інтернати	106429,8	83,1
Інші установи	11316,9	-
Разом	188507,2	X

В системі соціального захисту населення області функціонують 33 територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг),

Центр надання соціальних послуг «Родина» Подільської міської ради та відділення соціальної допомоги вдома при Великомихайлівському управлінні соціального захисту населення.

Соціальними послугами у I півріччі 2019 року охоплено 99,5 відсотків громадян (43555 осіб на обліку), які перебувають в складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги за місцем проживання, в умовах стаціонарного проживання або денного перебування (у 2018 році – 98,1 відсотка, по Україні – 96,3 відсотка).

Усього в Одеській області функціонують: 35 відділень соціальної допомоги вдома; 8 відділень денного перебування; 21 відділення стаціонарного догляду, розраховані на 675 ліжок місць; 16 відділень організації надання адресної натуральної та грошової допомоги; 11 інших відділень.

На 01.11.2019 в області налічується 138,8 тис. осіб з інвалідністю, з них:

- *особи з інвалідністю внаслідок війни - 6046 осіб;*
- *особи з інвалідністю загального захворювання – 95355 осіб;*
- *особи з інвалідністю з дитинства – 19377 осіб;*
- *діти з інвалідністю до 18 років – 7100 осіб;*
- *особи з інвалідністю внаслідок каліцтва – 2890 осіб;*
- *особи з інвалідністю внаслідок ЧАЕС I категорія – 1793 особи;*
- *особи з інвалідністю інших категорій – 6214 осіб.*

Відповідно до Закону України “Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні” особи з інвалідністю та діти з інвалідністю мають право на отримання реабілітаційних послуг для усунення або компенсації наслідків, спричинених стійким порушенням здоров'я.

Органами соціального захисту населення, закладами та установами, які підпорядковані Міністерству соціальної політики України здійснюються заходи щодо психолого-педагогічної, професійної, трудової, соціальної та психологічної реабілітації дітей з інвалідністю разом з медичним супроводженням.

На 01.01.2019 на обліку в районних і міських управліннях соціального захисту населення перебувало 7802 дитини з інвалідністю.

Протягом 2018 року до реабілітаційного центру «Міжнародна клініка відновного лікування» («Центр «Козьявкіна», м. Трускавець) направлено 14 дітей з інвалідністю.

Водночас в Одеському благодійному фонді реабілітації дітей з інвалідністю «Майбутнє» пройшли реабілітацію 2838 дітей, у тому числі із супроводжуючими особами на загальну суму 13649,9 тис. грн. за рахунок обласного бюджету.

У Комунальній установі «Центр професійної реабілітації інвалідів» у 2018 році пройшло навчання 15 дітей з інвалідністю за професіями: «оператор комп'ютерного набору» - 6 осіб, «швачка» - 6 осіб і «овочівник» - 4 особи.

На 01.11.2019 на обліку в управліннях соціального захисту населення перебуває 7 100 дітей з інвалідністю.

У системі соціального захисту населення в області створено та функціонують чотири реабілітаційні установи, в яких у 2019 році за направленнями органів соціального захисту області послуги з реабілітації отримували (продовжують отримувати) 648 дітей з інвалідністю. З них:

- в комунальній установі “Центр професійної реабілітації інвалідів” (Одеська область, Біляївський район, с. Холодна Балка, вул. Санаторна, 1) професійну реабілітацію у 2019 році пройшли 12 дітей з інвалідністю;

- в комунальному спеціалізованому закладі “Центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю” м. Южне (Одеська область, м. Южне, проспект Миру, 22, кв. 1-2), реабілітацію у 2019 році пройшло 26 дітей з інвалідністю;

- в комунальній установі “Центр реабілітації осіб з вадами психофізичного розвитку” (м. Одеса, вул. Гайдара, 3-а) у 2019 році реабілітаційні послуги отримувала (продовжують отримувати) 491 дитина з інвалідністю;

- у відділенні комплексної реабілітації м. Болград Комунальної установи "Одеський обласний центр реабілітації змішаного типу для інвалідів і дітей-інвалідів "Стратегія життя" (Одеська область, м. Болград, вул. 25 Серпня, 126), яке розраховане на 40 осіб для амбулаторного (денного) перебування у 2019 році реабілітацію пройшло 23 дитини з інвалідністю.

Відповідно до бюджетної програми 2507100 “Реабілітація дітей з інвалідністю внаслідок дитячого церебрального паралічу” станом на 01.12.2019 реабілітаційні послуги в реабілітаційних установах України отримали 96 дітей з ДЦП з Одеської області. За рахунок державного бюджету на ці цілі витрачено 1580412,47 грн.

У зазначених закладах діти з інвалідністю з захворюваннями на ДЦП, загальне недорозвинення мови, затримку психічного розвитку, олігофренію в ступені імбецильності, олігофренію в ступені ідіотії, епілептичну хворобу, шизофренію, агресивну поведінку, ураження опорно-рухового апарату, психічні захворювання і розумову відсталість, вади слуху, вади зору та іншими захворюваннями стаціонарно, амбулаторно та консультативно отримують соціальні, медичні, психолого-педагогічні, психолого-медико-педагогічні, соціально-трудова, фізичні реабілітаційні послуги, а також інформаційні та юридичні послуги.

В реабілітаційних установах здійснюється комплекс реабілітаційних заходів, спрямованих на розвиток та коригування порушень розвитку дитини-інваліда, навчання її основним соціальним та побутовим навичкам, розвиток здібностей, створення передумов для інтеграції у суспільство.

В умовах децентралізації влади на 01.12.2019 в області утворено 37 об'єднаних територіальних громад (далі ОТГ), з них перші місцеві вибори відбулися у 32 громадах.

У 2019 році на прямих міжбюджетних відносинах з державним бюджетом перебуває 28 ОТГ.

У даний час у новостворених ОТГ області відбувається формування структур, які мають забезпечити: зміцнення потенціалу територіальних громад у наданні якісних і доступних послуг державної соціальної підтримки, ширше охоплення соціальними послугами сімей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, запровадження упереджувальних механізмів потрапляння у такі ситуації.

У 26 громадах впроваджується субсидіарна модель соціального захисту на рівні територіальних громад. Із врахуванням можливостей, потреб вироблено свої напрями виконання повноважень у сфері соціального захисту.

Є також громади, які самі надають соціальні послуги жителям громад:

- Куяльницька сільська рада Подільського району своїм рішенням від 15.01.2018 № 82-VII відповідно до розпорядження Подільської

райдержадміністрації №15/18 від 09.01.2018 року увійшла до складу засновників «Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Подільської райдержадміністрації» шляхом прийняття права засновника від Подільської райдержадміністрації і на сьогодні функціонує «Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Куяльницької сільської ради» - 44 соціальних робітників;

- у штат виконавчого комітету Красносільської ОТГ Лиманського району введено 5 посад соціальних робітників та одного спеціаліста по соціальним питанням.

Також в області Українським фондом соціальних інвестицій (УФСІ) продовжується реалізація заходів проекту „Надання соціальних послуг в громаді”, що фінансується за рахунок гранту, наданого Україні Японським фондом соціального розвитку (JSDF) через Міжнародний банк реконструкції та розвитку.

Впродовж 2019 року проектом передбачено надання технічної підтримки 13 об'єднаним територіальним громадам у здійсненні детальної оцінки потреб у соціальних послугах та підготовці мікропроектних пропозицій для участі у конкурсі на отримання коштів гранту на їх реалізацію.

В Одеській області у 2018-2019 роках проводився моніторинг доступності об'єктів соціальної сфери відповідно до завдання Міністерства соціальної політики України.

Зазначений моніторинг проводиться у власних і орендованих об'єктах соціальної сфери, які розміщуються та підпорядковані регіональним та місцевим підрозділам, є частково або повністю доступні, а саме:

- управління праці та соціального захисту населення;
- територіальні центри соціального обслуговування;
- будинки-інтернати системи соціального захисту;
- центри соціальної реабілітації дітей з інвалідністю системи соціального захисту;
- центри професійної реабілітації системи соціального захисту;
- служби у справах дітей;
- установи змішаного типу для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю;
- заклади для бездомних громадян та установи для осіб, звільнених з місць позбавлення волі;
- центри соціальних служб для сімей, дітей та молоді;
- центри соціально-психологічної допомоги;
- соціальні гуртожитки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- соціальні центри матері та дитини;
- центри соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з інвалідністю;
- центри для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді;
- центри ресоціалізації наркозалежної молоді.

Аналіз свідчить, що протягом 2018-2019 років поліпшився стан доступності будівель установ та організацій соціальної сфери, кількість яких складає на 01.11.2019 - 195 од. (у 2018 році - 181 од.). З них: повністю доступні - 150 од. або 76,9 відсотка від загальної кількості будівель (у 2018 році відповідно 139 од. і 76,8 відсотка), частково доступні - 41 од. або 21,0 відсотка (у 2018 році - 35 од. і 19,3 відсотка), недоступні - 4 од. або 2,1 відсотка (у 2018 році - 7 од. і 3,9 відсотка).

На 01.11.2019:

- кількість будівель, в яких розташовані управління соціального захисту населення, становить 42 одиниці, з них: повністю доступних – 34 (81,0%), частково доступних – 8 (19%), недоступних немає;

- кількість будівель, в яких розташовані служби у справах дітей, становить 29 од., із них: повністю доступні - 22 (75,9 %), частково доступні - 7 (24,1 %) та недоступні - немає;

- кількість будівель, в яких розташовані установи заклади для бездомних громадян та установи для осіб, звільнених з місць позбавлення волі, становить 2 од., із них: повністю доступні - 1 (50%), частково доступні - 1 (50%) та недоступні – немає;

- кількість будівель, в яких розташовані центри соціальних служб для сімей, дітей та молоді становить 34 одиниць, із них: повністю доступні - 21 од. (61,8%), частково доступні - 11 (32,4%) та недоступні - 2 (5,9%);

- кількість будівель, в яких розташовані соціальні гуртожитки для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, становить 1 одиницю, із них: повністю доступні - 1 (100%);

- кількість будівель, в яких розташовані соціальні центри матері та дитини, центри соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями, становить 3 од., із них: повністю доступні - 3 (100%).

З метою ефективного дієвого контролю та забезпечення безперешкодного доступу до об'єктів соціальної та транспортної інфраструктур розпорядженням голови облдержадміністрації від 14.03.2007 № 107/А-2007 «Про подальше запровадження заходів щодо створення сприятливих умов життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями» у 2017 році поновлено роботу обласного комітету забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до соціальної та інженерно-транспортної інфраструктур. Крім обласного комітету доступності в районах і містах області поновлено та активізовано роботу аналогічних комітетів.

В обласному комітеті доступності створено комісії, які очолюють представники громадських організацій, з питань доступності: до об'єктів соціально-культурного призначення; транспорту та вулично-транспортних мереж; об'єктів охорони здоров'я та оздоровчих закладів; інформаційного забезпечення та зв'язків з громадськістю; забезпечення технічними засобами реабілітації; реабілітації осіб з інвалідністю. Зазначені підкомітети відпрацьовують актуальні та проблемні питання, здійснюють моніторинг відповідних питань; розробляють «інтерактивну карту» доступності тощо.

Основними напрямками роботи обласного комітету доступності у 2019 році визначено забезпечення: виконання вимог паркування автотранспорту; аналіз стану доступності діючих об'єктів соціально-культурного та громадського призначення; проведення аналізу стану доступності зупинок; збільшення кількості низько підлогового транспорту; доступності до аптек; проведення аналізу доступності в опорних школах; забезпечення звуковими світлофорами та іншими засобами для осіб з вадами зору; доступності до закладів надання міграційних послуг, фізичної культури і спорту, транспортної інфраструктури (автовокзалів, залізничних вокзалів, аеропорту), культурно-видовищних закладів, туристичних маршрутів тощо.

Протягом 2018-2019 років проведено 8 засідань обласного комітету доступності, на яких було прийнято низку конкретних завдань та доручень щодо поліпшення умов доступності, зокрема у кінотеатрі «Золотий Дюк», обласному МСЕК, обласній клінічній лікарні, адміністративній будівлі № 2

(вул. Канатна, 83, м. Одеса), Будинку представництв Одеської обласної ради, тощо.

Станом на 01.12.2019 в Одеській області на обліку в органах соціального захисту населення зареєстровано 10971 (у 2018 – 9933 особи) учасників АТО/ООС, з них мають статус особи з інвалідністю внаслідок війни – 334 особи (241), учасника бойових дій - 10637 осіб (9692), учасника війни – 23 особи (22) та 254 особи (239) мають статус члена сім'ї загиблого учасника бойових дій, з числа учасників АТО/ООС.

Згідно з бюджетною програмою 1501040 «Заходи із психологічної реабілітації, соціальної та професійної адаптації, забезпечення санаторно-курортним лікуванням постраждалих учасників Революції Гідності, учасників антитерористичної та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях» в області станом на 21.11.2019:

- заходи з психологічної реабілітації пройшли 58 осіб на суму 596060,1 грн. (у 2018 році 101 особа на суму 796838,4 грн.);

- заходи з соціальної та професійної адаптації пройшли 111 осіб на суму 701011,22 грн. (у 2018 році – 161 особа на суму 870455,97 грн.);

- заходи із санаторно-курортного лікування пройшли 96 осіб на суму 918426,79 грн., (у 2018 році - 104 особи на суму 819799,87 грн.).

В області діє комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області».

Згідно з програмою у 2019 році отримують:

- щомісячну стипендію 261 особа з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України (по 1500 грн.), а також 176 їхніх дітей до досягнення ними 18-річного віку (по 500 грн).

У 2018 році 213 осіб (по 1000 грн.), а також 117 дітей (по 500 грн.):

- щомісячну допомогу 142 сім'ї загиблих(померлих) учасників АТО, сім'ї захопленим у полон або оголошених зниклими безвісти військових, у т.ч. співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України сім'ї (по 2500 грн.) та 36 дітей до досягнення 18-річного віку (по 500,00 грн.).

У 2018 році 142 сім'ї (по 2000 грн.) та 36 дітей (по 500 грн.).

Відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації від 17.10.2018 № 1179/А-2018 «Про організацію проведення конкурсу з визначення соціальних проектів, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету у 2019 році» оголошено та проведено конкурс соціальних проектів (далі – конкурс).

Так, у 2018 році від інститутів громадянського суспільства для участі у конкурсі з визначення соціальних проектів для реалізації яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету у 2019 році надійшло 27 заявок. За результатами аналізу конкурсних пропозицій комісією та їх презентацій переможцями конкурсу визначено 15 організацій.

Станом на 04.12.2019 з організаціями укладено договори, більшість проектів успішно реалізовані.

В даний час проводиться моніторинг реалізації зазначених проектів та узагальнюється інформація від переможців конкурсу для підготовки підсумкового висновку та прийняття за результатами його розгляду відповідних рішень.

Разом з цим розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 29.03.2019 № 429/А-2019 «Про організацію проведення конкурсу з визначення соціальних проектів, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету у 2020 році» оголошено конкурс з визначення соціальних проектів, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету у 2020 році.

Для участі у зазначеному конкурсі надійшло 26 заяв.

04.12.2019 проведено засідання конкурсної комісії з визначення соціальних проектів, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету, за результатами якого всі організації допущено до відкритого захисту конкурсних пропозицій.

Найближчим часом заплановано провести відкритий захист конкурсних пропозицій та визначити обсяги фінансування кожної із них.

Рішенням Одеської обласної ради затверджена обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області», якою передбачена фінансова підтримка громадських та благодійних організацій.

№	Назва	Дата та № розпорядження ООДА	Передбачено бюджетних асигнувань, тис. грн.	Профінансовано протягом II півріччя 2019 року, тис. грн.	Невикористано, тис. грн.	Причини
1.	Одеська обласна організація Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів)	08.02.2019 № 437/А-2019	70,0	70,0	0,00	Використані у повному обсязі
2.	Одеський обласний благодійний фонд реабілітації-дітей інвалідів "Майбутнє"	12.03.2019 № 329/А-2019	13650,00	13350,00	300,00	Кошти будуть використані протягом року.
3.	Організація ветеранів Одеської області	08.02.2019 № 161/А-2019	700,00	680,00	20,00	Кошти будуть використані протягом року.
4.	Одеська обласна організація інвалідів Всеукраїнської організації інвалідів "Союз організацій інвалідів України"	21.02.2019 № 1206/А-2019	50,0	50,0	0,00	Використані у повному обсязі
5.	Одеська обласна організація Всеукраїнської громадської організації інвалідів	08.02.2019 № 159/А-2019	100,0	100,0	0,00	Використані у повному обсязі

	"Союз Чорнобиль України"					
6.	Благодійна організація "Південноукраїнський регіональний центр молодих інвалідів"	06.08.2019 № 952/А-2019	106,5	106,5	0	Використані у повному обсязі
	Разом		14676,5	14356,5	320,00	

Співпраця з громадськими організаціями осіб з інвалідністю відбувається в рамках роботи обласного комітету забезпечення доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури та Регіональної міжвідомчої консультативної ради з питань реалізації пілотного проекту «Створення системи надання послуг раннього втручання» для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя» в Одеській області.

Також, Департамент тісно співпрацює з Радою ветеранів Одеської області, Одеською обласною організацією ветеранів Афганістану, Одеською обласна організація української спілки ветеранів Афганістану та іншими.

ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

За 9 місяців 2019 року в області забезпечено своєчасне та в повному обсязі фінансування і виплата пенсій 596,9 тис пенсіонерам в сумі 16143,7 млрд грн, з яких 40,1 тис осіб отримують пенсії відповідно до ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб».

Опрацьовано 15,4 тис заяв щодо призначення пенсій. Проведено 32,3 тис перерахунків пенсій, завдяки чому середній розмір пенсії збільшився з початку року на 13,2% і становить 2864,45 грн.

Щомісячно забезпечено виплатою пенсій 8,3 тис осіб, які тимчасово переїхали до Одеської області з Донецької та Луганської областей. На виплати зазначеним громадянам спрямовано понад 335 млн грн.

В бюджет Фонду з усіх джерел отримано понад 16144,9 млрд грн або 98,9% до плану. Порівняно з аналогічним періодом 2018 року доходи збільшились на 2,7 млрд грн або 119,7%.

Від суб'єктів господарювання області отримано 7,1 млрд грн частки від єдиного соціального внеску. Крім того, за січень - вересень поточного року надійшло 76,6 млн грн обов'язкових платежів, які адмініструє Пенсійний фонд (100,9% до плану), та 312,1 млн грн від сплати збору з окремих видів господарських операцій (128,4% до плану).

У січні - вересні 2019 року за результатами спільних дій ГУ Пенсійного фонду в Одеській області, ГУ Держпраці в Одеській області та ГУ Державної фіскальної служби в Одеській області легалізовано 1301 робоче місце, донараховано єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування по застрахованих особах на суму 925,5 тис грн.

Ведеться системна роз'яснювальна робота. Інформація, необхідна для громадян з усіх питань пенсійного забезпечення, розміщена на стендах територіальних підрозділів головного управління. Також ведеться розсилка електронних інформаційних листів на підприємства та в організації. У медіапросторі за цей період розміщено 1488 інформаційних матеріалів щодо

діяльності головного управління. Індивідуальні роз'яснення з питань пенсійного забезпечення на виїзних прийомах, під час проведення «прямих телефонних гарячих ліній» тощо одержали 4459 громадян.

Станом на 1 жовтня 2019 року надано доступ для отримання послуг в електронному вигляді на веб-порталі Пенсійного фонду України 148890 фізичним та юридичним особам. За 9 місяців 2019 року зареєстровано 32764 користувача веб-порталу.

У липні поточного року запроваджено новий сервіс веб-порталу електронних послуг – призначення пенсії «в один дотик». Зазначеною послугою за цей час в області вже скористалось 34 особи.

З метою наближення надання послуг до населення створено 50 віддалених робочих місць, де здійснюється обслуговування громадян, в тому числі 18 робочих місць створено в 17 об'єднаних територіальних громадах, де з часу їх утворення надано послуги 19,6 тис особам.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 №719 «Питання забезпечення житлом деяких категорій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей» з державного бюджету Одеської області на програму КПКВ 2511120 надано:

У 2018 році

Подано заявок на 25 осіб.

Надано субвенції **на 25 сімей** загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції та особи з інвалідністю внаслідок війни 1-2 групи з їх числа **на загальну суму 24405,7 тис. грн.**

Придбано:

2018 рік - 3 квартири на суму 2389,0 тис. грн.;

2019 рік -21 квартира на суму 21445,689 тис. грн.

До кінця поточного року буде придбано ще 1 квартира.

У 2019 році

Подано заявок – 15.

Надано субвенції **на 7 сімей на суму 7297,154 тис. грн.**

Придбано:

На 02.12.2019 **4 квартири на суму 4720,152 тис. грн.**

Пошук житла триває.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280 «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» по програмі КПКВ 2511190 надано:

У 2018 році

Подано заявок на 11 осіб.

Надано субвенції **на 3 сім'ї** внутрішньо переміщених осіб, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції на загальну суму **3740,60 тис. грн.;**

2018 рік - **1 квартира на суму 1455,1 тис. грн.;**

2019 рік - **2 квартири на суму 2285,5 тис. грн.**

Субвенція використана у повному обсязі.

У 2019 році

Подано заявок – 51.

Надано субвенції **на 2 сім'ї на суму 1364,942 тис. грн.**

Пошук житла триває.

ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

Питне водопостачання області майже на 72% забезпечується за рахунок поверхневих джерел. Тому якість води у поверхневих водних об'єктах є вирішальним чинником санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.

Водопроводи, що одержують воду з поверхневих джерел це Одеський водопровід з ріки Дністер, Кілійський та Вилківський з ріки Дунай, Болградський з озера Ялпуг. Всі інші населені пункти користуються водою з підземних джерел.

Якість питної води також у значній мірі залежить від стану системи водопостачання. Значна частина водопровідних споруд області: насосних станцій, очисних споруд та водопровідних мереж відпрацювала нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електроенергії та збільшення вартості перекачування води і стоків. У зношеному та аварійному стані перебуває 3428,5 км водопровідних мереж, що становить 37,5% їх загальної довжини. З 127 водопровідних насосних станцій потребують капітального ремонту та реконструкції 45 або 35,4%.

Значна частина водопровідно-каналізаційних споруд області каналізаційних насосних станції та насосних агрегатів, очисних споруд та водо-каналізаційних мереж відпрацювала нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електричної енергії та збільшення собівартості перекачування води і стоків. Загальна протяжність каналізаційних мереж становить 1,88 тис км, з яких потребують реконструкції 0,85 тис км мереж, або більше 45% їх загальної довжини, витоки з яких крім вторинного забруднення водопровідної води стічними водами обумовлюють підтоплення територій населених пунктів.

В області налічується 47 каналізаційних очисних споруд, з яких 24 розміщені в малих містах, селищах та селах, працюють неефективно та не забезпечують належне очищення каналізаційних стоків. З 126 каналізаційних насосних станцій потребують реконструкції 57 або 45%.

На розв'язання існуючих проблем щодо забезпечення населених пунктів області якісним водопостачанням спрямована регіональна програма «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року», яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 10 вересня 2010 року №1170-V.

Рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2018 №913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» виділено кошти на виконання заходів регіональної програми «Питна вода Одеської області на 2010-2013 роки і період до 2020 року» у сумі 24 448 886,0 грн.

За звітний період здійснювалося фінансування напрямку Програми: розвиток систем водопостачання та водовідведення (капітальний ремонт, реконструкція та будівництво водопровідно-каналізаційних мереж, водопровідних і каналізаційних насосних станцій, артезвердловин, каналізаційних очисних споруд та резервуарів для накопичення чистої води).

У I півріччі 2019 року за рахунок обласного бюджету, виконано роботи на 9 949 121 грн (40,6% від загальної суми), а саме: здійснено капітальний ремонт внутрішньоквартальних водопровідних мереж у м. Теплодар, побудовано артезіанську свердловину та водонапірну башту по вул. Степова, у с. Кремидівка, Лиманського району, проведено капітальний ремонт водопровідних мереж с. Ракулове Балтського району, розпочато будівництво (буріння) артезіанської свердловини та системи доочищення питної води по вул. Кутузова в с. Старі

Трояни Кілійського району, та розпочато капітальний ремонт каналізації та водопроводу в Приморському районі м. Одеса.

Проведено пусконаладжувальні роботи та роботи пов'язані з благоустроєм проекту: «Реконструкція очисних каналізаційних споруд повної біологічної очистки потужністю 200 м³ на добу с. Надєждівка».

За рахунок місцевих бюджетів проведено: капітальний ремонт резервуара чистої води №2 центрального водозабору в м. Арциз, поточний ремонт насосної частини ЕВВ 6.10-140 та придбано матеріали для заміни труби в артезіанській свердловині по вул. Гагаріна (350 м) в с. Веселий Кут Арцизького району.

У с. Розквіт Березівського району проведено ремонт водонапірної башти, капітальний ремонт водопроводу по вул. Санаторна (550 п.м) та по вул. Степова (1600 п.м). Тривають роботи з капітального ремонту водопровідної мережі в с.Заводівка Березівського району.

Розпочато роботи з капітального ремонту водогону по вулицям Центральна та Стадіонна в с. Новопетрівка Великомихайлівського району, ремонт водонапірної башти в смт Цебрикове, вул. Підгірна. Завершено будівництво 2,65 км водопровідної мережі в с. Соше-острівське, та проведено капітальний ремонт водогону в с. Василівка Великомихайлівського району.

В Іванівському районі здійснено будівництво водопровідних мереж в с. Нижній Куяльник протяжністю 1,2 км та в с. Верхній Куяльник - 0,560 км.

У Кодимському районі проведено капітальний ремонт водогону в с. Мала Слобідка протяжністю 1,7 км та капітальний ремонт водопровідної мережі по вул. Центральній в с. Тимкове протяжністю 1,5 км.

У Любашівському районі здійснено капітальний ремонт водопровідних мереж в с. Троїцьке по вул. Шевченка, а саме, замінено 0,3 км водогону та встановлено 2 водяних насоси.

В смт Овідіополь проведено капітальний ремонт водопровідних мереж по вулиці Джерельна (339 м.п.) та Суворова №51-53 (163 м.п.).

У м. Роздільна проведено реконструкцію водопровідної мережі по вул. Тираспольська (150 м) та по вул. Садова-Черняхівського (55 м). Здійснено капітальний ремонт водопроводу по 4 вулицям у с. Кам'янка загальною протяжністю 4,0 км, капітальний ремонт водопроводу з улаштуванням пожежного гідранту у с. Яковлівка загальною протяжністю 3,9 км.

У м. Рені проведено капітальний ремонт водопроводу по вул. Мирошніченко від вул. Морська до вул. Ф.Ціоміка, по вул. Кишинівська від вул. Соборна до вул.28 Червня, по вул. Дністровська від вул. Тиха до вул. Садова, по вул. Садова від вул. Спортивна до вул. Пролетарська по вул. Першотравнева по вул. М.Романова від вул. Соборна до вул. Вознесенська.

За кошти державного бюджету розпочато будівництво водонапірної насосної станції за адресою: вул. Степова, буд. 6 м. Татарбунари, Одеської області.

Заходи із забезпечення населення якісною питною водою та сталим водовідведенням продовжуються.

ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Одеська область стала першим в Україні регіоном, де стартував процес реалізації ЕСКО-механізму у бюджетній сфері.

Всього в Одеській області станом на 01.10.2019 укладено з інвесторами 53 енергосервісних договорів на загальну суму більше ніж 47,5 млн грн.

Одеська область займає 2 місце по Україні по кількості підписаних ЕСКО контрактів та й надалі утримує першість з ініціювання та укладання енергосервісних договорів.

Одеська область активно приймає участь у державній програмі підтримки населення та ОСББ для впровадження енергоефективних заходів та за період дії державної програми підтримки населення та ОСББ для впровадження енергоефективних заходів в Одеській області видано 10 101 кредитів на загальну суму 245,6 млн грн. Із них 218 кредитів видано ОСББ на загальну суму 51 млн грн та 9883 кредитів на суму 194,6 млн грн за напрямком - придбання котлів/матеріалів.

З початку 2019 року - видано 697 кредитів на загальну суму 46,9 млн грн.

Водночас, у м. Одесі, м. Чорноморськ, м. Болград, м. Балта, Арцизькому районі та Любашівській ОТГ прийняті місцеві програми відшкодування частини суми % за кредитами населення, ОСББ та ЖКГ.

Співфінансування «теплих кредитів» здійснюється із місцевих бюджетів м. Одеси, м. Чорноморськ та м. Болград. З початку року перевагами місцевих програм на потреби термомодернізації житлових будівель, впровадження інших енергоефективних заходів скористалися 69 позичальників на загальну суму 4088,3 тис грн.

Також, Одеська область першою подала до Фонду енергоефективності заявку на участь в Програмі підтримки енергомодернізації багатоквартирних будинків «ЕНЕРГОДІМ».

Разом з тим, одним із пріоритетних напрямків розвитку Одеської області є зменшення споживання викопних видів палива, у тому числі через їхнє заміщення альтернативними та відновлювальними джерелами енергії.

Загальна кількість котелень складає 1234 одиниці, із них 159 котелень виробляють теплову енергію з альтернативних джерел енергії (деревне паливо/вугілля, паливо з відходів сільського господарства у вигляді гранул або брикетів та інш.), що складає 12,8% від загальної кількості котелень.

Теплова енергія використовується як для опалення житлового сектору так і соціального (дитячі садки, школи, заклади охорони здоров'я).

В Одеській області зосереджена значна частка (23%) генерувальних потужностей сонячної енергетики України.

Сьогодні на території Одеської області за «зеленим» тарифом на виробництво електричної енергії, працюють 31 об'єкт сонячної енергетики зі встановленою потужністю 369,66 МВт/год та 1 гідроелектростанція ТОВ «Компанія Гідроенерго» (Савранський район) потужністю 0,9 МВт/год.

Область має потенціал використання енергії вітру, розпочато роботу, щодо впровадження на території області розвитку вітрової енергетики та енергії. На даний час в області реалізовано проект - перша в Одеській області черга вітрової електростанції - ВЕС «Овід Вінд» із встановленою потужністю 32,7 МВт (9 вітрогенераторів) та 12.04.2019 встановлено «зелений тариф». За I півріччя 2019 року ВЕС «Овід Вінд» вироблено 31,9 млн кВт/год. Збудовано

електростанцію компанією «Гюріш Іншаат ве Мюхендіслік А.Ш.» (Туреччина) яка є підрозділом «Guris Holding Co. Inc.».

Загальна потужність тих, що будується та запланованих до будівництва 9 вітроелектростанцій становить більше 500 МВт.

Також, в Окнянському районі незабаром запрацює комплекс з переробки органічних відходів і силосу для виробництва електричної і теплової енергії. У вересні 2018 року встановлено «зелений» тариф на виробництво електричної енергії. Наразі на об'єкті проводять пусково-налагоджувальні роботи.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Станом на початок 2019 року всі медичні заклади первинної ланки уклали договори з НСЗУ про надання первинної медичної допомоги населенню. На 31.12.2018 були підключені до електронної системи 276 закладів та 1125 лікарів, 1 190 152 жителів області підписали декларацію з сімейними лікарями, терапевтами та педіатрами щодо надання медичної допомоги, що становило 49,84% від загальної чисельності населення області. Протягом року медичні заклади продовжували укладати декларації, в результаті чого, станом на кінець жовтня до електронної системи підключено вже 102 медичні заклади, у складі яких працюють 349 амбулаторій та 1297 лікарів первинної ланки. Всього укладено 1,53 млн декларацій, що становить 64,34% від населення території.

Медичну допомогу населенню регіону на 01.10.2019 надають **163** медичних закладів, в тому числі 147 установ, які утримуються за рахунок місцевих бюджетів.

Первинну допомогу населенню області на 01.09.2019 надають 52 самостійних амбулаторно-поліклінічних закладів (без урахування приватних та відомчих установ), 42 Центри первинної медико-санітарної допомоги (до складу яких входить 282 амбулаторії з них 115 амбулаторій, які розташовані в містах та поселеннях міського типу, також 443 заклади типи ФАПів і фельдшерських пунктів), 7 поліклінік для дитячого населення, студентська поліклініка в м. Одеса, 3 самостійні амбулаторії в районах області.

Наявна кількість амбулаторій загальної практики/сімейної медицини нараховує на 01.10.2019 – **326** установ місцевого бюджетного фінансування, серед яких **3** самостійні заклади даного типу, **17** амбулаторій функціонують як структурні підрозділи ЦРЛ та **24** установи є структурними підрозділами поліклінік м. Одеса.

Забезпеченість жителів регіону амбулаторіями загальної практики сімейної медицини нараховує **1,37** проти 1,26 на 10 тис на початку поточного року.

Забезпеченість населення лікарями загальної практики/сімейної медицини - **3,53** спеціалістів проти **4,2** на 10 тис на початок 2019 року.

Забезпеченість лікарями нараховує **40,2** спеціалістів на 10 тис населення. Укомплектованість штатних посад спеціалістів фізичними особами становить **80,2%**. Коефіцієнт зайнятості лікарських посад - **84,3%**.

В Одеському регіоні щорічно реєструється більше 4,5 млн випадків захворювань, в том числі біля 40% – це випадки з вперше встановленим діагнозом.

Захворюваність на деякі соціально значущі хвороби - **туберкульоз** становить **115,2 на 100 тис** населення (*Україна 50,5*), показник смертності від туберкульозу, склав **11,1 на 100 тис** (*Україна – 9,4*).

Захворюваність на **злякисні новоутворення** становить **298,4 випадків** на 100 тис (*Україна 321,1*). На даному фоні доля злякисних процесів, виявлених у IV стадії складає **21,1%**. У цілому по області це декілька позитивно вплинуло на показник смертності від раку, який становить **199,6 на 100 населення** (*Україна - 198,6*.)

В 2018 році в області зареєстровано 1 332241 випадків захворювань класа системи кровообігу, що склала 56 164,3 на 100 тис населення. (*Україна 58089,0 – 2017 рік*); первинна захворюваність складає 4768,1 (*Україна 4607,8*).

Захворюваність на СНІД в Одеській області у 2018 році складає 74,6 на 100. тис населення. На жаль, число захворілих СНІДом збільшилось на 3,9 %, також зросла кількість померлих від СНІДу з 19,2 до 21,2 на 100 тис. населення.

У 2018 році в області зареєстровано 77388 хворих на цукрових діабет, що складає 3262,5 на 100 тис населення, та збільшує український показник 2017 році. (2996,4) на 8,9 %. У той час вперше виявлена захворюваність на цукровий діабет зменшилась у порівнянні з минулим роком на 18,5% та склала 169,2 на 100 тис населення при українському показнику 2017 року - 245,0.

Структура причин смертності відповідає середньоукраїнським показникам : на першому місці смертність від хвороб системи кровообігу – 64,9%, на другому – новоутворення – 14,2%, на третьому нещасні випадки та травми – 6,4%

В Одеській області створено центри телемедичного консультування на базі обласної клінічної лікарні та Єдиної диспетчерської служби “103”. Медичний працівник, що працює у віддаленому районі, в режимі 24/7 може отримати консультацію кваліфікованого лікаря-спеціаліста та висновок за даними електрокардіографії, рентгенологічного або ультразвукового дослідження.

За 9 місяців 2019 року усі 176 бригад екстреної медичної допомоги оснащені мобільними телефонами та кардіографами з функцією телеметрії, завдяки чому мають можливість цілодобово здійснювати консультування з лікарем кардіологом єдиної диспетчерської. Щоденно передається до 250 висновків кардіограм.

Сучасним вирішенням питання щодо підвищення доступності медичної допомоги у сільській місцевості є інтеграція телемедичних послуг з дистанційним об'єднанням різних можливостей всіх рівнів надання медичної допомоги.

Всі райони Одеської області забезпечені діагностичними комплексами, що мають можливість дистанційної передачі медичних даних, з 15.04.2019 поступово проводиться підключення медичних закладів. Проведено підготовку понад 760 спеціалістів, що надаватимуть телемедичні послуги.

Станом на 01.10.2019 підключено до телемедичної мережі області 89 закладів охорони здоров'я, проведено 6914 телемедичних консультувань, в тому числі на первинному рівні проведено 983 робочих консультації переважно за допомогою мобільного діагностичного комплексу (найбільша доля припадає на консультації пульмонолога та кардіолога), на вторинному рівні – 823 робочих консультацій з вузькими спеціалістами. Під час тестових підключень (4159) проводилось налагодження та удосконалення телемедичної системи.

В Одеській області триває будівництво 29 нових амбулаторій з житлом для 18 лікарів. Придбано та передано в користування лікарів первинної ланки 29 автомобілів марки RenoDuster.

З числа новозбудованих вже розпочали свою роботу амбулаторії в с. Маяки Біляївського району, с. Бакша Савранського району та с. Зоря Саратського району, які повністю укомплектовано необхідним обладнанням. До складу амбулаторій входить житло для лікаря, який надаватиме медичну допомогу населенню. Нові амбулаторії підключені до системи НСЗУ та до системи телемедичного консультування області.

На базі КНП «Балтська центральна районна лікарня» розпочало роботу відділення невідкладної допомоги з кабінетом телемедицини. На облаштування Emergency Room спрямовано майже 3,8 млн грн, з яких 2,5 млн витрачено з обласного бюджету на придбання цифрового рентген апарату, решта – з місцевого бюджету.

30 серпня 2019 року відкрито відділення невідкладної медичної допомоги в Іванівській ЦРЛ. У відділенні встановлено сучасну медичну апаратуру за кошти районного бюджету, сільських громад та ОТГ, цифровий рентген апарат передано району в рамках реалізації обласної цільової програми «Доступна медицина 2018-2020».

У складі КУ «Одеська обласна клінічна лікарня» працює регіональний реперфузійний центр з відокремленими структурними підрозділами у м. Балта (КНП «Балтська центральна районна лікарня») та з березня поточного року в КНП «Дунайська обласна лікарня» ООР. В Одеській області, вперше в Україні, розбудовано спроможну мережу реперфузійних центрів для надання медичної допомоги хворим на гострий коронарний синдром та гострий ішемічний інсульт своєчасно та на сучасному рівні.

Рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2018 №847-VII «Про внесення змін до рішення обласної ради від 21.12.2017 №580-VII «Про затвердження обласної цільової програми «Доступна медицина на 2018-2020 роки», передбачено створення спеціалізованих відділень для надання паліативної допомоги пацієнтам в стаціонарних відділеннях ЦРЛ області.

На даний час в Одеській області паліативна допомога надається на базі КНП «Великомихайлівська ЦРЛ» та КНП «Лиманська ЦРЛ», де розгорнуто по 6 ліжок для надання медичної допомоги хворим у термінальних стадіях. Також очікується затвердження Савранською районною радою програми щодо надання паліативної допомоги та відкриття відділення паліативної допомоги в КНП «Савранська центральна районна лікарня».

До організованих територіальних паліативних відділень передбачено здійснювати госпіталізацію у разі потреби пацієнтів з інших районів та територій, які за станом здоров'я потребують паліативної допомоги на умовах укладених договорів.

ОСВІТА

Дошкільна освіта. Мережа закладів дошкільної освіти різних типів та форм власності становить 879 одиниць, у яких здобувають освіту 74 тис дітей, що становить 82% дітей віком від 3 до 5 (6) років.

2,5 тис (3%) дітей дошкільного віку здобувають дошкільну освіту у групах короткотривалого перебування, які функціонують при закладах загальної середньої та позашкільної освіти, під соціально-педагогічним патронатом перебувають

5,4 тис дітей (6%). Різними формами дошкільної освіти охоплено 91% дітей віком від 3 до 5 (6 років) та 100% дітей старшого дошкільного віку.

В області триває постійна робота щодо розвитку мережі закладів та забезпечення кожної дитини доступом до дошкільної освіти. За 10 місяців поточного року створено 2276 додаткових місць у закладах освіти різних типів та форм власності, а саме: **створено новий заклад дошкільної освіти** у с. Нові Біляри Лиманського району, **відновлено діяльність закладу дошкільної освіти** у с. Куяльник Подільського району та у с. Удобене Маяківської ОТГ, **відкрито 4 дошкільних підрозділи** у складі закладів загальної середньої освіти с. Гвоздавка Любашівського району, с. Старостине Роздільнянського району, с. Черногірка Березівського району, с. Романівка Ананівського району та **дошкільне відділення на базі вищого навчального комунального закладу «Білгород-Дністровське педагогічне училище»** м. Білгород-Дністровський, **відновлено діяльність 25 додаткових груп** у функціонуючих закладах дошкільної освіти, видано ліцензії на провадження освітньої діяльності за рівнем дошкільної освіти 26 закладам дошкільної освіти приватної форми власності.

Зазначені заходи значно скоротили чергу на влаштування дітей до закладів освіти.

Загальна середня освіта. Система закладів загальної середньої освіти області у 2019 році складається з 809 закладів різних типів і форм власності.

В освітніх установах області здобувають освіту 272 141 тис учнів. Освітні послуги надають майже 24 тис освітян.

Модернізація мережі закладів освіти є ключовим завданням концепції Нової української школи, що успішно реалізується в області. Утворено та функціонує 39 опорних шкіл з 63 філіями, в них навчається 18 399 учнів.

З метою створення потужних автономних освітніх установ проводиться робота щодо створення опорних шкіл в області.

Триває робота щодо формування перспективної мережі профільних закладів загальної середньої освіти III ступеню.

Підвезення учнів до сільських закладів загальної середньої освіти, які проживають за межею пішохідної доступності, до місць навчання та у зворотному напрямку забезпечено 100%.

У період 2018-2019 роки придбано 27 шкільних автобусів, планується закупівля ще 21 шкільного автобуса на умовах співфінансування.

У 2019 році 57 шкіл отримали обладнання для роботи 97 природничо-математичних кабінетів: 40 кабінетів біології, 40 кабінетів хімії, 15 - географії, 2 - фізики. Окрім того, закуплено та встановлено 5 кабінетів STEM-освіти в закладах освіти Лиманського та Арцизького районів, Великомихайлівської, Дальницької та Біляївської ОТГ.

Триває закупівля 1815 одиниць комп'ютерної техніки для закладів загальної середньої освіти області. Доступом до мережі Інтернет забезпечено 100% всі заклади загальної середньої освіти області.

Для реалізації Концепції «Нова українська школа» у закладах освіти Одеської області передбачено 70 233 800 грн, зокрема, з місцевих бюджетів для здійснення співфінансування передбачено 33 196, 61 тис грн.

01.09.2019 до 1 класів області пішло $\approx 28\,823$ тис першокласників, яких навчають у 1335 класах, 1400 педагогів, які пройшли відповідну підготовку – це вчителі початкових класів, заступники директорів з початкових класів, вчителі української та іноземних мов, які викладатимуть різні предмети у початкових класах. Для них, у межах виконання Концепції, облаштовано сучасне безпечне освітнє середовище.

В області організовано обов'язкове проходження вчителями 1-х класів дистанційного курсу навчання на освітній платформі Ed Era та підготовки на базі КЗ «Академія неперервної освіти Одеської обласної ради» з подальшим отриманням сертифікатів.

Учнів початкових класів Нової української школи забезпечено безкоштовними ігровими наборами «Six Bricks», а вчителів - наборами LEGO PLAY BOX.

Протягом року, з різних джерел фінансування, суттєво зміцнена матеріально-технічна база закладів освіти області.

У 2019 році відбувається будівництво, реконструкція, капітальний ремонт

23 об'єкти закладів освіти (14 ЗЗСО, 8 ЗДО та 1 заклад позашкільної освіти) за рахунок коштів державного, обласного, місцевих бюджетів та коштів інвесторів.

Здійснюється поліпшення матеріально-технічної бази закладів освіти за інвестиційними проектами.

За Програмою розвитку ООН «Сталий розвиток сільських територій Чернівецької та Одеської областей» виконано роботи щодо впровадження заходів з енергозбереження у закладах освіти: улаштовано модульну котельню у Баннівській ЗОШ I-III ступенів Болградського району, замінено віконні блоки у Семенівській ЗОШ I-II ступенів та у Приморському ЗДО «Росинка» Білгород-Дністровського району; замінено та утеплено дах у Курисівському ЗДО «Джерельце» Лиманського району.

Освіта дітей з особливими освітніми потребами. Одеська область приєдналася до національного проекту «Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації». Розвиток інклюзивної, інтегрованої та спеціальної освіти є одним з пріоритетних напрямків розвитку освіти Одещини.

Відкрито 755 класів інклюзивної та інтегрованої освіти для дітей з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти, 83 інклюзивні групи у закладах дошкільної освіти.

4065 дітей з особливими освітніми потребами здобувають освіту разом із своїми однолітками. Для роботи з дітьми з особливими потребами залучено 631 асистентів вчителів (вихователів).

Створено 38 інклюзивно-ресурсних центрів.

Утворено Одеський обласний центр підтримки інклюзивної освіти на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Новостворені інклюзивно-ресурсні центри – потужні осередки для раннього виявлення та надання своєчасної допомоги дітям за місцем проживання.

Для організації освітнього простору та розвитку творчої особистості оновлено матеріальну базу кабінетів лікувальної фізкультури спеціальних закладів.

У 2019 році закуплений автотранспорт для потреб учнів з проявами аутичного спектру комунального закладу «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №34 I-II ступенів», оновлено офтальмологічне обладнання комунального закладу «Одеська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №87 I-II ступенів», облаштовано 15 кімнат сенсорного розвантаження (ресурсні та сенсорні кімнати) та 2 кабінети лікувальної фізкультури. Облаштовані 2 сучасні спортивні майданчики для дітей з порушеннями слуху та опорно-рухового апарату.

Професійна (професійно-технічна) освіта. Упродовж 2019 року в закладах професійної (професійно-технічної) освіти (далі - закладах П(ПТ)О) продовжено роботу щодо створення нового освітнього простору.

Модернізація професійної освіти спрямована на створення сприятливих умов для якісної підготовки конкурентоспроможних робітничих кадрів, які здатні задовольнити вимоги сучасного ринку праці регіону та забезпечити рівний доступ до професійно-технічної освіти.

В області функціонує 36 закладів професійної (професійно-технічної) освіти, яка надається за 169 простими та інтегрованими професіями. Крім цього, у закладах П(ПТ)О учні мають змогу отримувати повну загальну середню освіту.

У 2019 році документи про професійну (професійно-технічну) освіту отримали понад 7 тис осіб; працевлаштування випускників – 97%.

Навчально-виробничий процес у закладах забезпечують 1723 педагогічних працівників.

Обсяги регіонального замовлення на підготовку кваліфікованих робітників та фахівців у закладах професійної (професійно-технічної) освіти у 2019 році становлять 5217 осіб. Крім цього, за державним замовленням навчається 196 осіб за професіями загальнодержавного значення та 460 слухачів у навчальних центрах при установах виконання покарань.

З метою надання якісної професійної освіти оновлено матеріально-технічну базу закладів професійної (професійно-технічної) освіти області. Так, для закладів П(ПТ)О аграрного профілю придбано 14 тракторів та сільськогосподарське обладнання, 5 закладів дооснащено комп'ютерною технікою, у 5 закладах оновлено матеріально-технічну базу гуртожитків, ще у 5 закладах оновлено лабораторії з професії «Кухар». На базі 3 закладів професійної (професійно-технічної) освіти побудовано сучасні спортивні майданчики.

На даний час створено та функціонує 20 Навчально-практичних центрів галузевого спрямування, які облаштовано за кошти державного та обласного бюджетів, кошти соціальних партнерів. До кінця року заплановано створити ще 9 НПЦ галузевого спрямування.

У навчально-виробничий процес закладів професійної (професійно-технічної) освіти впроваджуються елементи дуальної форми навчання.

Основне завдання дуальної форми навчання подолати розрив між теорією і практикою, освітою й виробництвом, та підвищити якість підготовки кваліфікованих кадрів із урахуванням вимог роботодавців у рамках нових

організаційно-відмінних форм навчання. На сьогодні елементи дуальної форми навчання запроваджено на базі 9 закладів із 12 професій.

Зазначені заходи з переформатування закладів професійної (професійно-технічної) освіти регіону здійснюються з метою підняття престижності професійної освіти та зменшення трудової міграції.

Вища освіта. Станом на 01.10.2019 в Одеській області функціонують 60 закладів вищої освіти, із них: 22 заклади вищої освіти (III-IV р.а.), 38 закладів вищої освіти (I-II р.а.).

У закладах вищої освіти навчається 107 725 осіб, з них: 79 526 осіб (денна форма), 28 199 (заочна форма). Освітній процес забезпечують 11369 працівників.

Обсяги регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів у закладах вищої освіти Одеської області, які фінансуються з обласного бюджету в 2019 році становлять 1311 осіб (із них: фахівців – 1288 осіб, кваліфікованих робітників – 23 особи).

З метою оновлення матеріально-технічної бази у 7 закладах вищої освіти, які фінансуються з обласного бюджету, оновлено комп'ютерну техніку. У 2 закладах вищої освіти (комунальної форми власності) збудовано сучасні спортивні майданчики.

Позашкільна освіта. Мережа закладів позашкільної освіти сфери освіти в області складається з 108 закладів комунальної форми власності, 4 приватних закладів у м. Одеса, в тому числі, функціонують 3 позашкільні заклади обласного підпорядкування (Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання, Одеська обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву; Чорноморська флотилія юних моряків) та 38 дитячо-юнацьких спортивних шкіл.

Наразі, спостерігається позитивна динаміка щодо збільшення кількості дітей, охоплених позашкільною освітою. Позашкільну освіту в закладах позашкільної та загальної середньої освіти Одеської області здобувають 76% дітей шкільного віку.

ПІДТРИМКА СІМ'Ї, ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ

Станом на 01.10.2019 на обліку перебуває 2023 дитини у складних життєвих обставинах. Регулярно проводяться рейди до населених пунктів з метою проведення профілактичної роботи із зазначеною категорією дітей та їх батьками.

У поточному році на території Одеської області функціонує 12 закладів соціального захисту дітей, серед яких 1 притулок для дітей та 11 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей. Загальна планова ємність вказаних закладів соціального захисту дітей становить 420 місць. З них у притулку – 20 місць, центрах – 400 місць.

Станом на 01.10.2019 у 12 закладах соціального захисту дітей області перебуває – 344 дитини, з них: у притулках для дітей – 15, центрах – 329.

На обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, в регіоні перебуває 5311 дітей, з них сімейними формами виховання охоплено 4552 дітей, що становить 86%. Станом на 01.10.2019 в області функціонує 45 дитячих будинків сімейного типу, в яких утримується і виховується 296 дітей, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та 208 прийомних сімей, в яких виховується 393 дитини зазначеної категорії. Протягом 9 місяців

2019 року створено 6 прийомних сімей, куди влаштовано 9 дітей, також 4 дитини влаштовано до 3 діючих сімей.

Створено 4 дитячі будинки сімейного типу, куди влаштовано 17 дітей, з них - 3 на базі прийомних сімей. Поповнено 8 дитячих будинків сімейного типу, куди влаштовано 19 дітей.

Станом на 01.10.2019 встановлено опіку, піклування над 271 дитиною.

Банк даних кандидатів в усиновлювачі на кінець вересня поточного року в регіоні нараховує 116 осіб.

Станом на 01.10.2019 усиновлено 180 дітей, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Станом на 01.10.2019 на території Одеської області проживає 48 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перемістилися з тимчасово окупованих територій. З них 33 дитини з Луганської області, 15 – з Донецької. Всі діти з Донецької області виховуються в сімейних формах виховання. Із загальної кількості дітей з Луганської області: 16 дітей виховуються у інтернатних закладах у сфері управління МОН, 7 навчаються в професійно-технічних та вищих навчальних закладах, 7 знаходяться під опікою, 3 – в прийомних сім'ях та ДБСТ.

За підсумком 9 місяців 2019 року в області проведено 3449 рейдів, в ході яких виявлено 599 дітей. Із загальної кількості виявлених дітей було вилучено 338 дітей, зокрема, з вулиці - 86, з сім'ї - 260, знайдених, підкинутих дітей - 11. Із загальної кількості виявлених дітей 16 виявлено повторно. Із загальної кількості вилучених дітей 71 повернено в сім'ю, 9 - до навчальних закладів. Влаштовано в притулки, центри соціально-психологічної реабілітації 179 дітей, заклади охорони здоров'я - 79.

З метою профілактики безпритульності, бездоглядності та правопорушень упродовж літнього періоду в регіоні проводилась профілактична операція «Літо-2019», під час якої обстежено 1174 сім'ї. Попереджено батьків - 1717 осіб, ініційовано притягнення до відповідальності - 1275. За результатами проведення рейдів ініційовано притягнення до відповідальності 89 посадових осіб. Поставлено на облік дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах – 134, взято під соціальний супровід сімей – 147, ініційовано притягнення до відповідальності 1275 батьків, подано до суду позовів про позбавлення батьківських прав 15 батьків, прийнято рішень органами опіки та піклування про відібрання дітей без позбавлення батьківських прав - 43. Із загальної кількості виявлених в ході профілактичної операції дітей охоплено: оздоровленням - 28, відпочинком - 3, змістовним дозвіллям - 60.

В часи реформування на облдержадміністрацію лягають додаткові, не популярні завдання. За гучними, не зрозумілими словами «децентралізація» та «деінституалізація» стоять не інституції, а люди і сформовані десятиріччями традиції в державному управлінні та управлінні установами. Вже дуже скоро ми повинні будемо пояснювати багатьом співробітникам інтернатів та районних адміністрацій, яка на них чекає доля після закриття/реорганізації цих інституцій і які можливості з'являються з приходом реформ в територіальні громади. Ми розуміємо, що це буде непросто і боляче. Але на нас відповідальність за те, щоб ті хто потребує додаткового навчання чи підтримки, отримали їх. А ті, хто всі ці роки порушував законодавство, працюючи на державу були покарані.

Кейс «Світанку» яскраво показує як може відбуватись реформування «на папері», коли реорганізований притулок у центр соціальної та психологічної реабілітації не реабілітує дітей, а іноді, і травмує.

Так само легко травмувати та нашкодити в більш великих масштабах, якщо приймати рішення без якісного аналізу, залучення громадськості, перезавантаження кадрів та контролю на місцях паперових реорганізацій та змін.

Для системного вирішення проблем, пов'язаних з порушенням прав дітей та відсутністю послуг в установах обласного підпорядкування, в найближчий час нам потрібно:

- провести роботу з аналізу географії необхідних послуг для дітей та сімей, які потрапили в складні життєві обставини, та тих, хто потребує медичної реабілітації;
- налагодити міжвідомчу координацію;
- почати слухати дітей, їх батьків, опікунів та усиновителів;
- нарешті запустити в області програму наставництва;
- створити такий план деінституалізації, який буде задовольняти якісними послугами в області кожну дитину і сім'ю, що їх вимагає.

КУЛЬТУРА

У 2019 році вжито відповідних заходів щодо реалізації:

- обласної комплексної програми «Культура Одещини - 2017-2019 роки». Станом на 01.10.2019 на реалізацію заходів Програми профінансовано 8992,3 тис грн;
- регіональної програми підтримки розвитку книговидання та засобів масової інформації в Одеській області на 2017-2019 роки. Станом на 01.10.2019 на реалізацію заходів Програми профінансовано 586,7 тис грн.

У рамках Програм проведено низку заходів, спрямованих на забезпечення повноцінного розвитку і функціонування української мови як державної: обласний фестиваль літературно-музичних композицій, моновистав та читців «Співець українського слова»; обласний мистецький проект «Степанова весна» в Одеському літературному музеї, с. Левадівка Миколаївського та с. Пасицели Балтського районів; обласний фестиваль аматорського мистецтва «Театральна весна – 2019» (м. Білгород-Дністровський); Всеукраїнський рок-фестиваль «Дунайська Січ – 2019» (м. Ізмаїл). Надано фінансову підтримку для проведення Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині». У заході прийняли участь понад 50 поліграфічних підприємств Одещини зі всіх регіонів країни.

З 28 травня по 12 червня 2019 року у бібліотеках с. Іванова Красносільської сільської ради Лиманського району, смт. Доброслав, м. Теплодар, м. Овідіополь було організовано низку зустрічей одеських дитячих письменників з читачами.

Протягом звітнього періоду в області проводилися тематичні заходи, спрямовані на утвердження патріотизму, духовності і моральності, формування національної свідомості населення шляхом відзначення державних свят, знаменних та пам'ятних дат з історії України: до Дня Соборності, Дня Героїв Крут, до річниці героїчно-трагічних подій на Майдані та Перемоги Революції

Гідності, міжнародного дня рідної мови, Дня народження Тараса Шевченка, Дня пам'яті та примирення та 74-річчя Перемоги у Другій Світовій війні, Дня пам'яті жертв політичних репресій та 75-річчя депортації кримських татар, Дня Конституції України, Дня державного прапора України та Дня незалежності України, Дня захисника України тощо.

З метою формування привабливого міжнародного іміджу Одеського регіону проведено низку мистецьких заходів, зокрема:

24-й Міжнародний фестиваль сучасного мистецтва «Два дні і дві ночі нової музики»; IX міжнародний фестиваль клоунів та мімів «Комедіада»; Міжнародний фестиваль «Odessa Photo Days»; Міжнародний музичний фестиваль «Odessa Classics»; VI Міжнародний музичний фестиваль «Black Sea music Fest»; 9-й Міжнародний фестиваль німого кіно та сучасної музики «Німі ночі»; Одеський міжнародний кінофестиваль; міжнародний фестиваль мистецтв «Оksamитовий сезон в Одеській опері»; міжнародний джазовий фестиваль «Odessa JazzFest»; Міжнародний Одеський Корнійчуківський фестиваль дитячої літератури; XXIII Міжнародний книжковий фестиваль «Зелена хвиля»; V міжнародний літературний фестиваль в Одесі, міжнародна культурна акція «Одеса – Пльзень – міст дружби» в Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М. Водяного.

У 2019 році продовжувалася робота щодо реалізації культурних проєктів, які створюють атмосферу «місця», його особливий характер, демонстрування свого культурного розмаїття. Активну участь заклади культури області взяли у конкурсі проєктів «Малі міста – великі враження», започаткованого Міністерством культури України. Державну підтримку у втіленні ідей отримали 8 проєктів, зокрема: *III ковбасний фестиваль - ярмарок «Любашівка – столиця української ковбаси»*; *етно-фестиваль «Чумацький шлях» с. Корсунці Красносільської сільської ради Лиманського району*; *фестиваль «BANDURA FUSION»*; *відкриття мультинаціональної резиденції «Danube HQ» (м. Рені)*; *культурно-мистецький проєкт «Дивовижна в'язь часів» (м. Ананьїв)*; *фест «Дністровська вертута» (Біляївська міська рада)*; *гастрофестиваль «Дністровські гостини – 2019» (с. Маяки Біляївського району)*; *етнографічний кластер-простір, що формує культурну спільноту Балтської ОТГ Одеської області.*

Крім того в області проведено: *обласний ярмарок «Скарби Одещини», міжнародний етно-, еко-фестиваль «Кодима Фест-2019» (с. Івашків Кодимського району), обласний фестиваль духових оркестрів «Срібні сурми-2019» (с. Визирка Лиманського району), фестиваль української кухні «Пан казан», Балтський художній пленер (м. Балта), I-ий відкритий фестиваль-конкурс народної хореографії «Цвіт папороті – 2019» (м. Чорноморськ), міжнародний фестиваль гагаузької культури «Буджак ілдізі» (Ренійський район); обласний фестиваль молдавської культури «Мерцішор-2019» (Кілійський район); міжнародний фестиваль «Великий курбан» (с. Каракурт, Болградського району), міжнародний фестиваль «Бессарабія – Folk» (с. Городне, Болградського району), міжнародний гастрономічний фестиваль «Гергьовденські панаир «Смачний баранчик» (м. Болград), фестиваль квітів «Дністровські барви», міжнародний фестиваль мистецтв «Дністрова веселка», Міжнародний турнір з козачого двобою (м. Білгород – Дністровський), районний чемпіонат борцю (Великомихайлівський район) тощо.*

У 2019 році продовжувалася робота щодо модернізації публічних бібліотек області. Протягом звітнього періоду утворено культурно-освітні медіа центри: у м. Роздільна, с. Іванове Красносільської ОТГ Лиманського району, с. Орлівка Ренійського району, м. Балта, с. Утконосівка Ізмаїльського району, с. Маяки Біляївського району, смт. Доброслав Лиманського району.

На базі публічних бібліотек Куяльницької сільської ради об'єднаної територіальної громади (Подільський район) за рахунок коштів сільського

бюджету відкрито інтернет-центри у селах Нестоїта, Мардарівка, Качурівка, Липецьке, Куяльник.

Продовжується робота щодо модернізації та покращення матеріально-технічного стану закладів культури і мистецтва обласного підпорядкування. За рахунок коштів обласного бюджету придбано: музейне обладнання для облаштування іконного залу Одеського художнього музею, музею елементів нематеріальної культурної спадщини Одеського обласного центру української культури, музичні інструменти та звукотехнічне обладнання для Одеського коледжу мистецтв ім. К.Ф. Данькевича, комп'ютерне обладнання для Одеського театру юного глядача ім. Юрія Олеси.

У 2019 році за рахунок коштів бюджетів усіх рівнів проведено капітальний ремонт 23 об'єктів культури. Після реконструкції у м. Балта відкрито кіноконцертний зал.

У рамках реалізації європейських проектів «Розвиток сталого культурного туризму в басейні Чорного моря», CULTOUR-BSB 117, «GreeTHiS - Зелений туризм та історична спадщина - сходинка для розвитку Басейну Чорного Моря», BSB-305» в м. Ізмаїл розпочато реконструкцію Міського саду та ремонтно-реставраційні роботи будівлі Ізмаїльського історико-краєзнавчого музею «Придунав'я».

У звітному періоді органом охорони культурної спадщини було виготовлено облікову документацію на 36 об'єктів культурної спадщини. Також протягом 9 місяців 2019 року до Міністерства культури України направлені подання для занесення до Державного реєстру 19 об'єктів культурної спадщини Одеської області, в тому числі об'єкти, що входять до складу 3 комплексів пам'яток. До кінця року, у рамках виконання обласної комплексної програми «Культура Одещини - 2017- 2019 роки» заплановано виготовлення 24 облікових карток на об'єкти археологічної спадщини.

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

З початку року в Одеському регіоні відбулися понад 3000 спортивних заходів обласного, районного та місцевого рівнів. Лише в 6 з них взяли участь близько

10 тис мешканців. Зокрема, це — спартакіада серед ОТГ, сільські спортивні ігри та олімпійські уроки.

Проводилась спільна робота з відокремленими підрозділами всеукраїнських федерацій по розвитку 38 олімпійських та 45 неолімпійських видів спорту в Одеській області.

За 9 місяців 2019 року спортсмени Одеської області взяли участь у чемпіонатах світу, Європи, II Європейських іграх та вибороли 7 золотих, 7 срібних та 11 бронзових медалей з олімпійських видів спорту, 17 золотих, 26 срібних та 17 бронзових медалей з видів спорту, що не включені до програми Олімпійських ігор.

За результатами виступів на чемпіонатах світу та Європи спортсменки Одеської області Тодорова Анастасія (веслування на байдарках і каное) та Маловічко Ірина (стрільба стендова) вибороли ліцензії на участь в Олімпійських іграх 2020 року в м. Токіо.

З чемпіонатів України спортсмени Одещини привезли більше ніж 400 медалей різного гатунку.

Триває проведення найбільш масових комплексних змагань - обласних сільських спортивних ігор Одещини. Станом на 01.10.2019 відбулись змагання з 9 видів спорту, в змаганнях взяли участь більше, ніж 3 тисячі учасників з 21 району Одеської області.

В регіоні здійснюється облаштування багатофункціональних спортивних майданчиків із синтетичним покриттям та тренажерним обладнанням.

Проведена реконструкція та будівництво 19 спортивних майданчиків для міні-футболу зі штучним покриттям, більшість з яких вже відкрита в 2019 році.

За обласною програмою будуються та реконструюються багатофункціональні майданчики в м. Кілія, м. Подільськ, м. Одеса, смт Затишшя Захарівського району, с. Липецьке Куяльницької ОТГ, с. Прилиманське Авангардівської ОТГ, с. Радісне Хлібодарської селищної ради Біляївського району.

Продовжується ремонт та оснащення сучасним спортивним інвентарем спортивних баз, які забезпечують підготовку спортсменів до змагань. Збережена мережа існуючих ДЮСШ в області (69 ДЮСШ).

З вересня 2019 року відкрита Южненська КДЮСШ.

Станом на 01.09.2019 в області функціонує 5121 спортивна споруда (збільшення на 31 споруду, або на 0,6%).

Кількість інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад становить 120 осіб що відповідає показникам початку року.

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНА ГАЛУЗЬ

Кількість туристів постійно зростає та у 2018 році Одеську область вже відвідало 6,2 млн.осіб. Зросли надходження від туристичного збору. У 2017 році туристичний збір становив 9,1 млн.грн надходжень до обласного бюджету. У 2018 році Одеська область увійшла в ТОП-5 областей України за надходженням від туристичного збору – 11,5 млн.грн. Вже за 9 місяців 2019 року – 10,7 млн.грн.

З метою підвищення якості та конкурентоспроможності туристичного продукту затверджено план заходів з підготовки та організації в області туристично-курортного сезону у 2019 році.

2 березня 2019 року підписано Закон «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення», що дозволить забезпечити належну охорону і сталий розвиток території курорту. На даний час розроблено дорожню карту, стратегічний портфель проектів та схему перспективного розвитку курорту «Куяльник», а також розроблено Концепцію державної цільової програми курорту державного значення «Куяльник».

З метою покращення туристичної привабливості у 2019 році розроблені програми розвитку туристичних дестинацій:

- Програма розвитку туризму Лиманського та Березівського районів;
- Програма розвитку туризму Арцизького, Саратського та Татарбунарського районів;
- Програма розвитку туризму північних територій Одещини (Савранщина, Кодимщина, Балтщина).

Одещина є одним із провідних туристично-рекреаційних центрів України, що обумовлено особливістю економіко-географічного розташування області,

сприятливими природно-кліматичними умовами, наявністю різноманітних природно-лікувальних ресурсів і піщаних морських пляжів. Природні рекреаційні ресурси є матеріальною передумовою формування туристично-рекреаційного комплексу, його ресурсною базою, і в основному, обумовлюють як місця зосередження туристично-рекреаційної інфраструктури та туристичних маршрутів, так і розвиток певних видів туризму конкретної території.

Саме тому створено Дорожню карту розвитку потенціалу рекреаційних зон Одеської області, а саме:

- Проведено повний аналіз підприємницької діяльності в туристично-рекреаційній сфері Одеської області.
- Проведено аналіз рекреаційного потенціалу області.
- Проведено аналіз інвестиційного потенціалу рекреаційних зон області та обґрунтування моделі комплексного розвитку для кожної рекреаційної зони.
- Розроблено дорожню карту реалізації ключових інвестиційних проектів для кожної рекреаційної зони.

Туризм найчастіше асоціюють з подорожами, екскурсіями, подієвими заходами, відпочинком на морі або на інших природних територіях. Однак важливим напрямком є медичний туризм. З метою мати максимальну інформацію про види, запаси та перспективи використання природно-лікувальних ресурсів проведено комплексну оцінку лікувально-оздоровчого та курортного потенціалу адміністративних районів Одеської області - створено реєстр природно-лікувальних ресурсів (ПЛР) Одещини.

Проводяться заходи з оголошення Сергіївки курортом місцевого значення. Вже розроблено стратегію розвитку Сергіївки як курорту місцевого значення, а також створено робочу групу з підготовки матеріалів щодо оголошення природних територій смт Сергіївки Білгород-Дністровської міської ради курортом місцевого значення.

Конкурентними перевагами території смт Сергіївка – є унікальна сукупність природних лікувальних факторів, багатолітній досвід санаторно-курортної діяльності, раціональна та оптимальна структура курорту, розвинута інфраструктура дитячого оздоровлення та відпочинку.

Основні питання які потребують вирішення - це надання відповідній території статусу «курорту», збереження пляжної зони на Будакській косі, можливість включення цих земель у межі смт Сергіївка для обслуговування їх як функціональної зони курорту. Відсутність детального плану території Будакської коси не дозволяє зробити відповідну проектну документацію.

На шляху до покращення зон відпочинку на морському узбережжі в Одеській області спостерігається динаміка на збільшення пляжів, яким присвоєно відзнаку «Блакитний прапор». У 2018 році цю відзнаку отримали 5 пляжів, цього року вже 6. Окрім пляжів в Одесі (2), Чорноморську (1) та Фонтанці (2), вперше за історію існування програми в Україні, «Блакитний прапор» отримав пляж Затоки біля готелю Ruta Family Club Hotel (1). «Блакитний прапор» - це нагорода, яку щорічно отримують пляжі країн Європи, Африки, Карибських островів, а також Нової Зеландії та Канади за відповідність 33 критеріям. Зокрема, таким, як якість води, інформування населення, безпека та сервіс.

Дані пляжі внесено до списку міжнародної туристичної організації, як рекомендовані для відвідування. Інформація про безпеку та дотримання екологічних стандартів суттєво вплине на привабливість для відпочинку та

розвитку як внутрішнього так і зовнішнього туризму регіону в цілому.

З метою сприяння появі нових туристично-екскурсійних маршрутів проводиться активна робота з райдержадміністраціями та Асоціацією «Туризм Одеси», проводяться виїзні робочі зустрічі для огляду наявних та можливих туристичних локацій.

В Одеській області реалізується проект «Дороги вина і смаку України», який є частиною проекту Європейського союзу «Підтримка розвитку системи географічних позначень в Україні. В рамках проекту планується розробити мапу з маршрутами еногастрономічного туризму, створити інтернет-портал, де можна буде отримати повну інформацію про те, як спланувати свою подорож "дорогою вина і смаку". Це дозволить об'єднати всі обов'язкові туристичні місця Одеської області. Під час маршрутів туристів будуть не тільки знайомити з виноробством, а й показувати особливості національної кухні.

З метою популяризації туристичного продукту через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність взято участь у 3 міжнародних туристичних виставках, а саме: у УІТТ 25-ій Міжнародній туристичній виставці: «УКРАЇНА - Подорожі та Туризм» (27-29 березня 2019 року, м. Київ) та у 18-й Азербайджанській Міжнародній Виставці «Туризм та подорожі» - АІТФ 2019 (4-6 квітня 2019 року, м. Баку). Під час виставок популяризовано зелений сільський туризм та розповсюджено промоційну інформацію, (екскурсії фермою-музеєм «Світлиця Ластівка» у Визирці та етнографічною садибою «У Меланії» у Татарбунарах).

Для розвитку подієвого туризму в Одеській області надана інформаційна підтримка фестивалям та ярмаркам, зокрема, «Трифон Зарезан», «Квітка папороті», «Кодима фест», «Скарби Одещини», «Веселкове рандеву» та змаганням «Action City COUNTRY CROSS».

Триває робота в рамках здійснення організаційних заходів для надання Аккерманській фортеці статусу об'єкта всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

16 вересня 2019 року Центром всесвітньої спадщини ЮНЕСКО офіційно підтверджено включення об'єкта «Тіра - Білгород (Аккерман) - на шляху від Чорного до Балтійського морів» до Попереднього списку ЮНЕСКО.

Повноправна участь в цьому списку дозволить активніше популяризувати середньовічну фортецю в світі і якісніше працювати над її збереженням: у новому статусі фортеця в Одеській області зможе брати участь в різних міжнародних програмах і грантах. Проводиться постійний моніторинг стану екосистеми водойм, зокрема Куяльницького лиману. За результатами цих досліджень постійно отримується інформація про стан води у лимані на даний час.

Наразі проводяться заходи з реалізації проекту регіонального розвитку, який реалізується на умовах співфінансування за рахунок коштів державного бюджету, отриманих від Європейського Союзу «Створення та просування на вітчизняний і світовий туристичний ринок комплексного туристичного продукту міста Білгород-Дністровський Одеської області» де одним із основних пунктів є виконання робіт щодо підготовки внесення Білгород-Дністровської фортеці до Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО з поетапним оголошенням тендерів відповідно до графіку виконання робіт.

Щоб поліпшити доступ до інформації та підвищити рівень інформування про Одеську область з туристичного напрямку на телебаченні та у мережі Інтернет проведено 2 промоційних тури для представників іноземних туроператорів

іноземних туроператорів та надано підтримку організації прес-туру для ЗМІ на фестиваль «Квітка папороті» у Савранському районі з метою популяризації та висвітлення потенціалу подієвого туризму в Одеській області.

Презентовано каталог туристичних об'єктів Одеської області. Друкована версія каталогу вже представлена в туристичних інформаційних центрах м. Києва. Ще одна партія друкованих каталогів передана Національній туристичній організації України та Міністерству економічного розвитку та торгівлі України для презентації делегаціям з інших країн. Також каталог розміщено на ресепшенах у готелях «Бристоль», «Лондонська» та готелях Ribas Group та в електронному вигляді у загальному доступі у соціальних мережах та просторі інтернет-мережі.

Протягом 9 місяців 2019 року популяризовано туристичний потенціал Одеської області через засоби масової інформації, зокрема, на 7 Каналі, на телеканалі «Репортер» та «Думская ТВ».

З метою популяризації туристичного потенціалу Одеського регіону та збільшення туристичного потоку у мережі кінотеатрів «Планета кіно» (Одеса, Київ, Харків, Львів та Суми) перед початком сеансів демонструвався відеоролик «Одеська область – краса тут!», який завдяки своїй енергетиці не може залишити байдужим жодної людини і мотивує приїхати.

Для популяризації туризму на території Одеської області та виконання Програми розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017-2020 роки у червневому випуску бортового журналу МАУ «Panorama» опубліковано статтю «Одещина кличе на фестивалі та ярмарки», також статті опубліковано в бортовому журналі Інтерсіті та журналі Sky Up Airlines.

Одним із найбільш ефективних та дієвих способів просування туристичного продукту та поштовх для розвитку внутрішнього туризму є використання новітніх та сучасних технологій. Вже розроблено прототип туристичного мобільного додатку Одеської області. Прототип мобільного додатку – це проект, який надає технічну базу для подальшого створення мобільного додатку, що об'єднає систематизовану інформацію про туристичні об'єкти, сервіси з надання послуг Одещини та надасть поштовх для розвитку внутрішнього туризму. Далі планується розробити та запустити мобільний додаток для туристів.

РОЗВИТОК ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Станом на 01.10.2019 в Одеській області діє: *557 структурних підрозділів політичних партій; 6621 громадське об'єднання; 325 професійних спілок.*

Станом на 01.10.2019:

- проведено конкурс з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2020 році надається підтримка за рахунок коштів обласного бюджету;
- забезпечено проведення 2 засідання громадської ради;
- проведено 19 електронних та 14 публічних консультацій для збору пропозицій з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів;
- забезпечено проведення 12 експертних зустрічей для обговорення пріоритетів діяльності Уряду;

- організовано та проведено 1 навчально-методичний семінар «Розроблення конкурсних пропозицій для участі у конкурсах проектів» для 20 представників громадськості.

Зазначена інформація розміщена на офіційному веб-порталі Одеської області.

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

З метою охорони, збереження та відтворення цінних природних комплексів придунайських озер на півдні Одеської області Указом Президента України від 10 вересня 2019 року №679/2019 «Про території та об'єкти природно-заповідного фонду загальнодержавного значення» на території Ренійського району Одеської області утворено ландшафтні заказники загальнодержавного значення «Озеро Картал» загальною площею 2141,2 га та «Озеро Кагул» загальною площею 1411,0 га. Створення вищезазначених об'єктів природно-заповідного фонду дозволило збільшити частку заповідності Одеської області до 4,6%.

Протягом звітнього періоду проводилась робота щодо підготовки проекту створення національного природного парку «Куяльницький» загальною площею 11178,0 га на території Лиманського, Біляївського районів Одеської області і м.Одеса, а також проекту розширення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Староманзирський» на території Тарутинського району Одеської області.

Крім, того Міністерством екології та природних ресурсів України листом від 22.05.2019 №5/4.1-8/5432-19 схвалено клопотання щодо створення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Озеро Кугурлуй» загальною площею 13493,0 га на території Ренійського та Ізмаїльського районів Одеської області.

З метою визначення режиму охорони та використання природних комплексів у межах існуючих заповідних об'єктів, упорядкування проведення господарської і рекреаційної діяльності у їх межах проводилась робота щодо розроблення Положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду Одеської області.

Для збереження природних комплексів водно-болотних угідь облдержадміністрацією спільно з Міністерством екології та природних ресурсів України та Головним управлінням Держгеокадастру в Одеській області проводиться робота щодо уточнення меж та площі 7 водно-болотних міжнародного значення, розташованих на території Одеської області.

За результатами проведеної роботи погоджено уточнені межі водно-болотного угіддя міжнародного значення «Кілійське гирло» загальною площею 44 904,53 га на території Кілійського району Одеської області.

З метою формування, збереження і раціонального використання екологічної мережі Одеської області забезпечено формування Переліку територій та об'єктів екологічної мережі Одеської області, який направлено до Міністерства екології та природних ресурсів України.

Рішенням Одеської обласної ради від 28.10.2011 №270-VI затверджено Регіональну програму збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 роки (із змінами) (далі – Регіональна

Програма). Термін реалізації Регіональної програми завершився 31 грудня 2018 року. Регіональну програму виконано на 21,5%, із запланованих 134863,6 тис.грн профінансовано 29087,7 тис.грн.

У зв'язку завершенням Регіональної підготовлено проект нової Регіональної програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки (далі – Програма). На даний час зазначена Програма пройшла етапи погодження в структурних підрозділах обласної державної адміністрації та направлена до Одеської обласної ради.

У 2019 році на розроблення проектно-кошторисної документації (далі – ПКД) щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного та санітарного стану річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману передбачено фінансування з обласного бюджету у сумі 1 230,0 тис.грн.

Рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2018 №913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» на розчистку русел річок, захист від підтоплення передбачено 5654,3 тис грн, у т.ч.: виготовлення ПКД на капітальний ремонт ставка с. Великоплоське, Великомихайлівського району, Одеської області – 531,7 тис.грн.; капітальний ремонт ставка с. Великоплоське, Великомихайлівського району, Одеської області – 4288,3 тис.грн.; виготовлення ПКД «Розчищення балки Аная і Дольська та захист від підтоплення частини території с. Суворове Ізмаїльського району» - 400,0 тис.грн.; виготовлення ПКД «Розчистка та реконструкція комплексу водопропускних та перегороджуючи споруд по річці Малий Тайманчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійського ОТГ Одеської області» - 434,3 тис.грн.

Станом на 01.09.2019 профінансовано на розчистку русел річок, захист від підтоплення фінансування з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у сумі – 826, 399 тис.грн., а саме: виготовлення ПКД «Капітальний ремонт. Розчищення балки Аная і Дольська та захист від підтоплення частини території с.Суворове Ізмаїльського району» - 400,000 тис.грн.; виготовлення ПКД «Розчистка та реконструкція комплексу водопропускних та перегороджуючих споруд по річці Малий Тайманчук (затон КСБ СРЗ) на території Кілійської ОТГ Одеської області» - 426,399 тис.грн.

Рішенням Одеської обласної ради від 21.12.2018 №913-VII «Про обласний бюджет Одеської області на 2019 рік» на будівництво та реконструкцію каналізаційних очисних споруд, КНС тощо передбачено 2298,037 тис. грн., у т.ч.: коригування ПКД по об'єкту: «Реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району» - 120,037 тис.грн.; реконструкція каналізаційних мереж та КНС у с. Надлиманське Овідіопольського району – 1890,0 тис. грн.; виготовлення ПКД «Будівництво закритої колекторно-дренажної мережі на частині території с. Новосільське Ренійського району Одеської області – 288,0 тис.грн.

Станом на 01.09.2019 на будівництво та реконструкцію каналізаційних очисних споруд, КНС тощо з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища профінансовано на загальну 641,185 тис.грн, а саме: коригування ПКД по об'єкту: "Реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с.Надлиманське Овідіопольського району" – 57, 266 тис.грн.; виготовлення ПКД "Будівництво закритої колекторно-дренажної мережі на частині території с.Новосільське Ренійського району Одеської області – 288,0 тис.грн.; реконструкція каналізаційних мереж та КНС в с. Надлиманське Овідіопольського району – 295,918 тис.грн.

З метою зменшення техногенного навантаження на довкілля ведеться робота з формування реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, місць видалення відходів, паспортизації та інвентаризації відходів.

Протягом I півріччя 2019 року розглянуто та опрацьовано 1151 пакетів документів щодо реєстрації декларацій про відходи, які надійшли через центри надання адміністративних послуг та 525 звернень щодо реєстрації декларації про відходи розглянуто та опрацьовано в режимі онлайн на сайті Мінприроди.

Крім того, розглянуто та опрацьовано звітів з інвентаризації відходів і технічних паспортів відходів - 134 пакет. Постійно ведеться робота по формуванню переліків і уточненню місць видалення відходів на території області, об'єктів утворення відходів та об'єктів оброблення та утилізації відходів.

За даними інвентаризації місць видалення відходів (далі - МВВ) районними державними адміністраціями кількість МВВ (сміттєзвалищ) на території Одеської області складає 614 од. В обласному реєстрі МВВ значиться 488 од.

Протягом I півріччя 2019 року розглянуто та опрацьовано – 13 пакетів документів щодо затвердження/погодження змін даних до паспортів МВВ, наданих відповідно до вимог Постанови Кабінету Міністрів України від 03.08.1998 №1216 «Про затвердження Порядку ведення реєстру місць видалення відходів».

В області до 2018 року діяла Програма поводження з твердими побутовими відходами в Одеській області на 2013-2017 роки, затверджена рішенням Одеської обласної ради від 04.07.2013 №823-VI.

На даний час за сприянням обласної державної адміністрації в рамках проекту USAID «Муніципальна енергетична реформа в Україні» агентством США з міжнародного розвитку «International Resources Group» проведена робота із розробки Регіональної програми поводження з твердими побутовими відходами в Одеській області на період 2019-2022 роки. Відповідальним виконавцем цієї програми передбачено Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності Одеської обласної державної адміністрації.

Метою програми є створення умов, що сприятимуть забезпеченню повного збирання, перевезення, утилізації та захоронення побутових відходів і обмеження їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище та здоров'я людини, а також розширення і модернізація діючих потужностей із збирання, перероблення та утилізації твердих побутових відходів, створення ефективної системи управління у сфері поводження з відходами.

Зазначена програма розроблена відповідно до вимог Європейського Союзу та міжнародних конвенцій та враховує всі особливості інфраструктури нашого регіону та необхідність екологічно безпечного поводження з твердими побутовими відходами.

Озеро Котлабух є водоймою загальнодержавного значення, існує у режимі водосховища. Складна водогосподарська ситуація створилася через недостатнє поповнення у зв'язку з низьким рівнем води у р. Дунай у 2019 році, незадовільним технічним станом каналів «Желявський» і «Громадський».

Зазначені гідротехнічні споруди є державною власністю і відповідно до Бюджетного кодексу України їх утримання здійснюється за рахунок державного бюджету, з обласного бюджету можливе тільки співфінансування. Поглиблення каналів є пріоритетним заходом для поповнення озера водою з довготривалим ефектом. За інформацією Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю вартість необхідних робіт по каналах

становить відповідно 20,4 і 32,7 млн грн., та по шлюзу-регулятору «Громадський» - 9,3 млн. грн.

Інформація про критичний стан на озері Катлабух доведена до Мінприроди і Держводагентства України. В установленому порядку направлено запити з вирішення питання про фінансування заходів з розчистки каналів та/або підкачування води.

Забір води з озера Катлабух і її подача населенню смт. Суворове Ізмаїльського району для господарських потреб здійснюється двома підприємствами: ГС «Ізвор» і МПП «Трансбудпослуги», які здійснюють діяльність в установленому порядку на підставі дозволів на спецводокористування.

Місцевими державними адміністраціями і іншими місцевими органами влади проведено низку заходів з вирішення проблеми. У м. Ізмаїл 12.09.2019 проведена робоча нарада під головуванням першого заступника голови обласної ради з розгляду питання щодо врегулювання гідрологічного режиму системи Придунайських водосховищ, за результатами якої прийняті і реалізуються відповідні рішення.

2. ЦІЛІ ТА ПРІОРИТЕТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Актуальними завданнями у 2020 році:

Розумне і відкрите управління:

- модернізація системи управління регіоном;
- запровадження електронних послуг та інноваційних моделей комунікації з громадськістю.

Розвиток транспортної інфраструктури:

- будівництво та реконструкція автомобільних шляхів;
- підвищення обсягу транспортних перевезень та надходжень до обласного і місцевого бюджетів.

Розвиток туризму:

- збільшення культурних подій в області;
- збільшення кількості туристів, які відвідують регіон і відповідне підвищення надходжень в обласний та місцеві бюджети.

Конкурентоспроможні агровиробництво і агропереробка:

- перехід від переважно сировинного сільськогосподарського виробництва для створення готових продуктів з високою доданою вартістю (переробка);
- розробка агро-кластерів;
- розширення використання інновацій в аграрному секторі.

Залучення інвестицій та розвиток бізнесу:

- збільшення обсягів залучених інвестицій;
- розвиток малого та середнього бізнесу;
- збільшення експорту.

Гуманітарна сфера:

- створення в області ефективної системи надання медичної допомоги;
- підвищення якості освіти та розвиток інновацій.

Природокористування та безпека життєдіяльності людини:

- підвищення рівня безпеки в області;
- охорона довкілля та збереження природного потенціалу області;
- підвищення енергоефективності та використання відновлювальних джерел енергії.

3. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ підвищення фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах впровадження бюджетної децентралізації;
- ⇒ підвищення ролі та відповідальності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у розв'язанні актуальних проблем соціально-економічного розвитку міст та районів;
- ⇒ створення умов для зменшення диспропорцій у рівні соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць;
- ⇒ потреба у поліпшенні результатів господарювання у зв'язку з переорієнтацією ринків збуту продукції реального сектору економіки;
- ⇒ проведення раціональної та ефективної податково-бюджетної політики, дотримання фінансової дисципліни.

Ключові кроки на 2020 рік:

- ✚ сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку міст, районів та об'єднаних територіальних громад – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ підвищення рівня взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ підвищення ефективності використання бюджетних коштів – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ нарощування доходів державного та місцевих бюджетів відповідно до темпів зростання макроекономічних показників області – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ мінімізація ризиків ухилення від сплати податків, недопущення зростання недоїмки до місцевих бюджетів, встановлення об'єктивних критеріїв при наданні податкових пільг органами місцевого самоврядування в умовах розширення прав щодо самостійного прийняття ними рішень – *Департамент фінансів облдержадміністрації;*
- ✚ недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері – *Департамент фінансів облдержадміністрації.*

Очікувані результати:

- запровадження дієвого механізму управління бюджетним процесом як складової частини системи управління державними фінансами, сприяння фінансовій підтримці об'єднаних територіальних громад з метою забезпечення їх ефективного функціонування.

4. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

4.1. Промисловість

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ стабілізація та відновлення промислового виробництва усіх видів промислової діяльності з їх подальшим стабільним розвитком;
- ⇒ модернізація та технологічне оновлення виробництва на основі впровадження сучасних енерго- та ресурсозберігаючих технологій;
- ⇒ зростання виробництва продукції з високою часткою доданої вартості;
- ⇒ підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, освоєння нових інноваційних видів високотехнологічної продукції;
- ⇒ диверсифікація ринків збуту.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ модернізація виробництва на основі впровадження новітніх техніки та технологій за рахунок посилення інноваційної складової розвитку галузей промисловості – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ активізація роботи із залучення іноземних інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації*;

✚ підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом зниження витрат на її виробництво, впровадження ресурсо- та енергозберігаючих технологій – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ приведення стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ сприяння підприємствам промисловості у вирішенні проблемних питань організації виробництва продукції з новим рівнем якості і властивостей на основі використання новітніх технологій та забезпечення позитивної динаміки виробництва продукції – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*;

✚ сприяння популяризації торгових брендів і продукції місцевих товаровиробників та підвищення її якості шляхом проведення виставково-ярмаркової діяльності – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

- індекс промислового виробництва очікується **101,5%**;
- обсяг реалізованої промислової продукції зросте до **63 млрд грн.**

В промисловості продовжується реалізація інвестиційних проектів щодо введення в експлуатацію нових виробничих потужностей, проведення модернізації та реконструкції технологічних процесів:

✓ **Компанія «Дельта Вілмар СНД»** планує реалізацію проекту з будівництва олієекстракційного заводу з пропускною спроможністю 2,1 тис т наливної продукції на добу та 0,75 тис т пакетованої продукції, а також резервуарний парк місткістю 100 тис т. У перспективі планується побудувати новий сучасний завод по переробці сої;

✓ **Група «Allseeds»** продовжить реалізацію II етапу глобального проекту в порту «Южний» - будівництво мультифункціонального, орієнтованого на переробку сої, маслозаводу потужністю 5000 т/добу.

✓ **Будівництво** нового зернового терміналу в Чорноморському морському порту **компанією «Kernel»**, а саме:

- продовження будівництва **ТОВ «Трансгрейнтермінал»** зернового терміналу із обсягом одноразового зберігання 300 тис т і обсягом перевалки 3 млн т/рік; будівництво додаткової черги терміналу зі збільшенням потужностей ще на 2 млн т вантажів;

- проведення реконструкції **ТОВ «Трансбалктермінал»** терміналу для збільшення обсягів перевалки вантажів до 4 млн т/рік.

У галузі енергетики реалізується низка проектів з впровадження альтернативної енергетики:

✓ **«Ukraine Power Resources»** - будівництво вітроелектростанції (с. Визирка та Любопіль Лиманського району), 26 вітрогенераторів потужністю 100 МВт;

✓ **ТОВ «Соратано Україна»** - будівництво вітроелектростанції у Білгород-Дністровському районі. Передбачено будівництво електростанції потужністю у 100 МВт, електростанцію розраховано на 30 вітрогенераторів;

✓ **Підписано Меморандум про співпрацю** між Одеською обласною державною адміністрацією, **ТОВ «Овід Норс»** - підприємством, яке буде реалізовувати другу чергу будівництва вітроелектростанції та компанією «Гюріш Холдінг Анонім Ширкеті». **«Гюріш»** планує побудувати в Овідіопольському районі другу вітроелектростанцію потужністю 66 МВт – **ВЕС «Овід Норс»**. В рамках проекту планується будівництво від 12 до 16 вітроенергетичних установок потужністю від 3,6 до 5,5 МВт кожна. Висота щогл сягатиме від 120 до 160 м, діаметр ротора – від 130 до 170 м. **ВЕС «Овід Норс»** генеруватиме 230 тис МВт/рік.

4.2. Агропромисловий комплекс

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ поліпшення ресурсного забезпечення сільськогосподарського виробництва, поповнення парку зернозбиральної техніки;
- ⇒ сприяння розвитку зрошуваного землеробства;
- ⇒ застосування новітніх технологій вирощування сільськогосподарських культур та впровадження високопродуктивних сортів рослин;
- ⇒ стабілізація та розвиток тваринницької галузі області;
- ⇒ забезпечення розвитку інфраструктури аграрного ринку (обслуговуючих кооперативів, оптових ринків сільськогосподарської продукції).

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ реалізація заходів Регіональної програми розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки – *Управління агропромислового комплексу облдержадміністрації*;

✚ забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках – *Управління агропромислового комплексу облдержадміністрації*;

✚ раціональне використання природних ресурсів, особливо земель сільськогосподарського призначення, удосконалення структури посівних площ та впровадження у виробництво елементів науково обґрунтованої системи землеробства передової техніки та технологій вирощування сільськогосподарських культур – *Управління агропромислового комплексу облдержадміністрації*;

✚ створення нових робочих місць, підвищення рівня життя сільського населення – *Управління агропромислового комплексу облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

- ⇒ індекс сільськогосподарського виробництва у 2020 році – 101,3%;
- ⇒ забезпечення виробництва валової продукції рослинництва у всіх категоріях господарств (у цінах 2010 року) на 10,0 млрд. грн.;
- ⇒ забезпечення виробництва валової продукції тваринництва у всіх категоріях господарств (у цінах 2010 року) на 1,6 млрд. грн.;
- ⇒ забезпечення виробництва зерна - в обсязі 4,1 млн т, олійних культур - 1,1 млн т, овоче-баштанних та картоплі – 680,0 тис т, плодів та ягід - 100,0 тис т, винограду – 260,0 тис т, молока – 318,8 тис т, м'яса – 60,4 тис т, яєць – 207,7 млн штук, що гарантуватиме досягнення науково обґрунтованих норм споживання харчових продуктів та підтримку ефективного експортного потенціалу.

4.3. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;
- ⇒ забезпечення ефективно працюючого, доступного та безпечного ринку надання транспортних послуг;

- ⇒ інтеграція вітчизняної транспортної системи до європейської та міжнародної транспортних систем;
- ⇒ запровадження інтелектуальних транспортних систем у сфері дорожнього господарства та дорожньої інфраструктури;
- ⇒ удосконалення системи управління запобігання дорожньо-транспортним пригодам;
- ⇒ підвищення безпеки руху під час забезпечення високої швидкості, комфорту та економічності перевезень;
- ⇒ підвищення ефективності державного управління у галузі транспорту;
- ⇒ розвиток транспортної інфраструктури;
- ⇒ оновлення рухомого складу транспорту;
- ⇒ поліпшення інвестиційного клімату;
- ⇒ підвищення екологічності та енергоефективності транспортних засобів.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ продовження будівництва нової злітно-посадкової смуги у Міжнародному аеропорту «Одеса» - ДП «Дирекція з будівництва Міжнародного аеропорту «Одеса», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ ремонт та модернізація рухомого складу поїздів, реконструкція залізничних станцій та колій, у т.ч. портових, розвиток залізничних контейнерних маршрутів з портів - АТ «Укрзалізниця», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ відновлення роботи міжнародного аеропорту «Ізмаїл» - Одеська обласна рада, Ізмаїльська міська рада, управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ завершення проекту «Будівництво мостового переходу через Сухий лиман в с. Малодолинське підходами на автодорозі Одеса - Чорноморськ» - Чорноморська міська рада, ДП «АМПУ»;

✚ ремонт та модернізація рухомого складу поїздів, реконструкція залізничних станцій та колій, у т.ч. портових, розвиток залізничних контейнерних маршрутів з портів – ПАТ «Укрзалізниця», управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ реалізація інвестиційних проектів у морських портах Одеської області, зокрема:

Одеський морський торговельний порт:

✚ продовження реалізації спільного проекту ДП «Адміністрація морських портів України» та Дочірнього підприємства німецької компанії ННЛА «Контейнерний термінал Одеса» (ДП «КТО») з розширення контейнерного терміналу на Карантинному молі (спеціалізація – перевантаження контейнерів, рослинних олій, тощо. Проектна потужність – 650 тис. TEU) - ДП «КТО», ДП «АМПУ», Управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

✚ будівництво причалу №1-3 для генеральних вантажів на Андросівському молу що є частиною інвестиційного проекту будівництва зернового перевантажувального комплексу Louis Dreyfus і Бруклін - Київ (збільшення пропускної здатності на 4 млн. тонн на рік) – ТОВ «Бруклін – Київ», ДП «АМПУ», Управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації;

Морський торговельний порт «Чорноморськ»:

✚ Розвиток потужностей з перевалки наливних і зернових вантажів (будівництво нового зернового терміналу «Kernel», розвиток Risoil Terminal) - ТОВ «Трансгрейнтермінал», ТОВ «СП Рісойл Термінал», ДП «АМПУ»

Морський торговельний порт «Південний»:

✚ будівництво, модернізація та реконструкція залізничної, автомобільної інфраструктури та гідротехнічних споруд порту згідно з планом-схемою розвитку морського порту «Південний» до 2023 року - ДП «АМПУ»

✚ будівництво та модернізація глибоководних причалів та створення нової операційної акваторії із глибиною 15 метрів в межах акваторії Аджалицького лиману – Міністерство інфраструктури України, ДП «АМПУ», портові оператори та інвестори.

4.4. Будівництво та житлова політика

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

- ⇒ забезпечення всіх адміністративних районів області планувальною документацією;
- ⇒ забезпечення всіх історичних населених місць області історико-архітектурними опорними планами;
- ⇒ забезпечення інвестиційно-привабливих населених пунктів області генеральними планами та планами зонування території;
- ⇒ створення та розвиток функціонування служби містобудівного кадастру регіонального та базового рівня.

Очікувані результати:

- створення (оновлення) містобудівної документації місцевого рівня;
- створення (оновлення) бази картографічного забезпечення;
- створення документальної та проектної бази для реалізації державної політики у сфері містобудування та архітектури на території області;
- координація діяльності суб'єктів містобудування щодо комплексного розвитку територій, забудови населених пунктів на території області, поліпшення їх архітектурного вигляду;
- забезпечення додержання законодавства у сфері містобудування та архітектури, державних стандартів, норм і правил, затвердженої містобудівної документації, здійснення контролю за їх реалізацією.

4.5. Дорожньо-транспортне господарство

Пріоритетні напрямки на 2020 рік

- ⇒ забезпечення розвитку мережі автомобільних доріг, підвищення безпеки руху, швидкості та економічності перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, поліпшення експлуатаційного стану доріг;
- ⇒ нове будівництво, реконструкція, капітальний ремонт автомобільних доріг з доведенням їх параметрів до нормативних вимог.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ продовження робіт з капітального ремонту мосту через Хаджибейський лиман на км 445 + 432 автомобільної дороги Київ — Одеса - Служба автомобільних доріг в Одеській області;

✚ капітальний та поточний середній ремонт ділянок автомобільної дороги Р-33 Вінниця – Турбів – Гайсин – Балта – Велика Михайлівка – /М-16/ - *Служба автомобільних доріг в Одеській області*;

✚ поточний середній ремонт Т-16-10 /Н-33/ — Приморське — Жовтий Яр — Татарбунари з під'їздом до смт Сергіївка - *Служба автомобільних доріг в Одеській області*.

Очікувані результати:

➤ покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг загального користування за основними маршрутами;

➤ економія капітальних вкладень в автомобільний транспорт у зв'язку з підвищенням продуктивності роботи автомобільного транспорту через збільшення середньої швидкості руху на відремонтованих ділянках дороги;

➤ зниження собівартості перевезення вантажів і пасажирів та збільшення прибутку на автомобільному транспорті у зв'язку з поліпшенням умов експлуатації автомобільного транспорту;

➤ зниження втрат від дорожньо-транспортних пригод, що трапляються через незадовільний стан автомобільних доріг.

5. МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ

5.1. Управління об'єктами комунальної власності

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

⇒ здійснення обліку майна спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Одеської області;

⇒ здійснення контролю за своєчасною сплатою орендної плати орендодавцями об'єктів комунальної власності;

⇒ розроблення та затвердження переліків показників ефективності роботи керівників, використання майна та коштів підприємств, установ і організацій;

⇒ підвищення ефективності управління об'єктами комунальної власності.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області – *Управління обласної ради з майнових питань Одеської обласної ради*;

✚ сприяння ефективному використанню та збереженню майна комунальної власності - *Управління обласної ради з майнових питань обласної ради*;

✚ погодження річних фінансових та інвестиційних планів, кошторисів, планів асигнувань підприємств, установ і організацій та проведення моніторингу їх фінансової діяльності, з наступним затвердженням заступниками голови облдержадміністрації відповідно до розподілу функціональних повноважень – *структурні підрозділи облдержадміністрації*;

✚ здійснення методичного керівництва з питань діяльності підприємств, установ і організацій – *структурні підрозділи облдержадміністрації*;

✚ контроль за збереженням та ефективністю використання майна, переданого в управління підприємств, установ та організацій - *структурні підрозділи облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

- ефективне планування діяльності підприємств, підвищенню їх рентабельності господарської діяльності;
- створення сприятливих умов для розташування на території області нових підприємств та інших об'єктів;
- підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області.

6. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

6.1. Реформування відносин власності

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ здійснення підготовки об'єктів приватизації до продажу;
- ⇒ здійснення приватизації об'єктів державної власності та забезпечення надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету;
- ⇒ моніторинг та контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу;
- ⇒ робота з єдиними майновими комплексами державних підприємств, переданими до сфери управління державних органів приватизації у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію згідно з переліками об'єктів приватизації, які підлягають підготовці до продажу;
- ⇒ організація забезпечення прийняття РВ управлінських рішень стосовно державного майна, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств.

Ключові кроки на 2020 рік:

- ✚ прийняття рішень про припинення юридичних осіб у процесі приватизації – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях;*
- ✚ укладання договорів купівлі-продажу об'єктів малої приватизації – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях;*
- ✚ здійснення перевірок виконання покупцями державного майна умов укладених договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях;*
- ✚ передача єдиних майнових комплексів державних підприємств, установ, організацій, їх структурних підрозділів до сфери управління регіонального відділення у зв'язку з прийняттям рішення про їх приватизацію – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях;*
- ✚ укладання контрактів та додаткових угод до них з керівниками державних підприємств і господарських товариств у статутному капіталі яких більше 50% акцій (часток) належать державі та здійснення контролю за їх виконанням – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях;*
- ✚ затвердження річних фінансових планів державних підприємств та здійснення контролю за їх виконанням у встановленому порядку – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях;*

✚ здійснення організаційних заходів щодо забезпечення прийняття регіонального відділення рішень про подальше використання державного майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях*;

✚ здійснення перевірок використання державного майна – *регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях*.

Очікувані результати:

- кількість виданих наказів щодо прийняття рішень про припинення державних підприємств – 3 одиниці;
- кількість договорів купівлі-продажу – 15 одиниць;
- кількість перевірок виконання покупцями державного майна умов укладених договорів купівлі-продажу – 27 одиниць;
- кількість виданих наказів про затвердження актів приймання-передавання – 2 одиниці;
- кількість укладених контрактів та додаткових угод до контрактів – 2 одиниці;
- кількість затверджених фінансових планів державних підприємств – 4 одиниці;
- передача майна до комунальної власності; укладання договорів зберігання; списання – 30 одиниць;
- кількість договорів оренди, щодо яких здійснено перевірки використання державного майна – 179 одиниць.

6.2. Регуляторна політика та розвиток підприємництва

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

⇒ вдосконалення правового врегулювання господарських та адміністративних відносин між регуляторними органами та суб'єктами господарювання;

⇒ недопущення прийняття економічно недоцільних та неефективних регуляторних актів;

⇒ створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього підприємництва, продовження дії Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ реалізація механізму компенсації частки відсотків по кредитах суб'єктам малого та середнього підприємництва для реалізації бізнес-проектів у галузях, що відповідають пріоритетним напрямкам Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації – протягом року*;

✚ виконання заходів Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації – протягом року*;

✚ забезпечення прозорості дій органів влади під час здійснення ними регуляторної політики у сфері господарської діяльності – *структурні підрозділи*

облдержадміністрації, міськвиконкоми, райдержадміністрації – протягом року.

Очікувані результати:

➤ забезпечення залучення до підприємницької діяльності жителів сіл та селищ у районах області. Зростання кількості фізичних осіб-підприємців у районах області на 1000 од.;

➤ забезпечення підтримки розвитку малого та середнього підприємництва в районах, об'єднаних територіальних громадах, у пріоритетних галузях та у галузях, що активно розвиваються. Надання компенсації відсотків по кредитам на реалізацію 35 інвестиційних проектів.

➤ забезпечення розміщення 100% реєстрів регуляторних актів райдержадміністрацій на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних.

6.3. Надання адміністративних послуг

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ автоматизація роботи адміністраторів у ЦНАП області;
- ⇒ впровадження порталу адміністративних послуг області;
- ⇒ утворення (будівництво) нових ЦНАП в районах, містах обласного та районного значення, об'єднаних територіальних громадах Одеської області, утворення віддалених робочих місць адміністраторів та облаштування мобільних ЦНАП (за необхідності);
- ⇒ внесення змін до існуючих переліків адміністративних послуг, а саме забезпечення надання соціальних, транспортних та послуг ДРАЦС через центри надання адміністративних послуг.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ утворення та впровадження програмно-апаратного комплексу «Автоматизована інтегрована система роботи ЦНАП органів влади Одеської області» на базі підсистеми електронного документообігу – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр», міжнародні благодійні організації;*

✚ розробка та введення в промислову експлуатацію порталу адміністративних послуг Одеської області – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр», міжнародні благодійні організації;*

✚ максимальне наближення послуг до громадян шляхом утворення ЦНАП в об'єднаних територіальних громадах – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, об'єднанні територіальні громади;*

✚ організація та проведення тренінгів для працівників ЦНАП Одеської області з відповідної тематики – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, МБО «Фонд Східна Європа», ОРІДУ НАДУ при Президентові України;*

✚ зосередження у ЦНАП максимально широкого спектру послуг (соціальних, транспортних, послуг з реєстрації актів цивільного стану) – *Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації, центри надання адміністративних послуг Одеської області, Регіональний сервісний центр МВС в Одеській області, управління соціального захисту населення районних державних адміністрацій, відділи державної реєстрації актів цивільного стану ГТУЮ в Одеській області.*

Очікувані результати:

- ступінь впровадження електронних сервісів у ЦНАП: 30 – 60 %.
- збільшення кількості наданих адміністративних послуг через ЦНАП;
- збільшення кількості утворених ЦНАП об'єднаних територіальних громадах шляхом будівництва або розміщення ЦНАП у вже існуючих приміщеннях.

7. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ сприяння розвитку експорту товарів і послуг;
- ⇒ необхідність впровадження ефективної системи довгострокового кредитування експорту та страхування зовнішньоторговельних ризиків;
- ⇒ необхідність збільшення у структурі експорту товарів з високою доданою вартістю;

- ⇒ створення конкурентоспроможного та позитивного іміджу Одеської області на міжнародній арені;
- ⇒ підвищення інвестиційної привабливості регіону та збільшення обсягу залучених інвестицій в економіку регіону, у тому числі:
  - проведення постійного моніторингу стану інвестування, намірів та пріоритетів залучення інвестицій у відповідні сфери та напрями діяльності відповідно до принципів смарт - спеціалізації;
  - формування пріоритетів залучення інвестицій у відповідні сфери і напрями діяльності;
  - створення умов для популяризації інвестиційного потенціалу області у світі - налагодження бізнес-зв'язків (проведення міжнародних інвестиційних форумів, презентацій, роуд-шоу);
  - сприяння розвитку інвестиційно-інноваційних форм діяльності індустріальних (промислових) парків.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ сприяння орієнтації експорту товарів місцевих підприємств-виробників та постачальників послуг на привабливі з точки зору конкурентоспроможності закордонні ринки збуту та на нові перспективні ринки ЄС, Азії, інших країн світу – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ сприяння активізації торговельно-економічного співробітництва регіону з країнами-партнерами – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ підвищення ефективності участі представників облдержадміністрації у роботі спільних міжурядових органів (комісій, робочих груп, підкомітетів), учасниками яких є Україна та країни-партнери, з метою поширення напрямків міжрегіонального та міжнародного співробітництва та нарощування обсягів експорту – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ співробітництво в рамках Асоціації транскордонного співробітництва «Єврорегіон Нижній Дунай» – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ реалізація мікропроектів в рамках спільного Проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду», що впроваджується Програмою розвитку ООН в Україні та області – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ супровід пріоритетних проектів в рамках імплементації Стратегії Європейського Союзу для Дунайського регіону та проектів в рамках Спільної операційної програми транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства та партнерства «Басейн Чорного моря 2014-2020» – *Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;*

✚ супровід проектів, що реалізуються в рамках Спільної операційної програми транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства та партнерства «Україна-Румунія-Республіка Молдова 2007-2013» (продовжено), та підготовки проектів в рамках Спільної операційної програми транскордонного співробітництва Європейського інструменту сусідства та партнерства «Україна-

Румунія 2014-2020» – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ залучення коштів міжнародних фінансових організацій в інвестиційні проекти з розвитку області – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ реалізація проектів міжнародної технічної допомоги; покращення інституційної спроможності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо розробки та реалізації проектів міжнародної технічної допомоги – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ реалізація спільних проектів з регіонами іноземних держав в рамках транскордонного та прикордонного співробітництва – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ підготовка переліку потенційних об'єктів для інвестування, які можуть бути запропоновані інвесторам – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ формування інформаційно-презентаційних матеріалів щодо регіонального бізнес-середовища (потенційних партнерів чи конкурентів) відповідно до сфер діяльності – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ реалізація інвестиційних програм (проектів) за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку, підтримка створення та облаштування існуючих індустриальних парків, як інвестиційних майданчиків та одного з пріоритетних напрямків розвитку регіонів – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ сприяння організації та проведенню бізнес-форумів, ділових зустрічей, семінарів, круглих столів та інших іміджевих заходів з питань інвестиційної діяльності – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації;

✚ залучення суб'єктів господарювання до участі у заходах з презентації економічного та інвестиційного потенціалу області в рамках міжнародних та національних виставково-ярмаркових заходів – Департамент інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації.

Очікувані результати:

➤ зростання обсягів експорту товарів у структурі зовнішньоторговельної діяльності до 1,5%, експорту послуг – до 3-5%;

➤ зростання обсягу прямих іноземних інвестицій в економіку області (за наростаючим підсумком) прогнозується на рівні 1-2% (до початку року);

➤ збільшення обсягів інвестицій під час реалізації інвестиційних проектів за пріоритетними сферами на території області.

8. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

⇒ впровадження системи енергоменеджменту бюджетних установ області;

⇒ підвищення енергетичної ефективності будівель шляхом покрокової термомодернізації з дотриманням нормативних санітарно-гігієнічних вимог;

- ⇒ підвищення рівня свідомості мешканців, набуття нових знань і навичок з енергоощадності, як результат впровадження інформаційно-просвітницьких та організаційних заходів;
- ⇒ впровадження проектів із підвищення енергоефективності водопровідно-каналізаційного господарства і зменшення нераціональних втрат води та енергії;
- ⇒ збільшення частки альтернативних джерел енергії в енергобалансі області;
- ⇒ використання підприємствами теплоенергетики паливноенергетичних ресурсів, зокрема збільшення частки нетрадиційних і відновлюваних джерел енергії за рахунок установаження теплових насосних установок, використання біопалива для вироблення теплової, електричної та сонячної енергії для потреб теплопостачання, переоснащення котелень з метою переведення на тверде паливо.

Ключові кроки на 2020 рік:

 створення умов для залучення вітчизняних та іноземних інвестицій – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*

 здійснення енергозберігаючих та енергоефективних проектів/заходів – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*

 впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*

 впровадження системи стимулювання ощадного використання енергоресурсів на всіх рівнях – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*

 зниження енергоємності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час її транспортування та постачання за рахунок заміни і модернізації котлів, установаження блочно-модульних котелень, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і ветхих теплових мереж – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації;*

 зменшення викидів в атмосферу та використання палива з меншим питомим викидом, покращення технології згоряння палива, особливо твердого – *Департамент житлово-комунального господарства та енергоефективності облдержадміністрації.*

Очікувані результати:

- зменшення величина втрат теплоти будівель і витрат на потреби опалення в середньому на 40-50%;
- збільшення потужностей підприємств альтернативних джерел енергії;
- збільшення кількості укладених енергосервісних договорів;
- до 10% економії енергоресурсів за рахунок енергоефективної поведінки споживачів;
- до 20% скорочення енергоспоживання за рахунок налагодження енергоефективної експлуатації об'єктів;
- зменшення викидів CO₂ за рахунок впровадження енергозберігаючих заходів.

9. СОЦІАЛЬНА СФЕРА

9.1. Демографічна ситуація та розвиток ринку праці

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ забезпечення надання шукачам роботи своєчасних та якісних послуг, спрямованих на прискорення їх працевлаштування
- ⇒ надання якісних та своєчасних послуг внутрішньо переміщеним особам та демобілізованим військовослужбовцям, які брали участь в АТО;
- ⇒ організація професійного навчання, орієнтованого на задоволення поточних та перспективних потреб роботодавців, з максимальним використанням навчальної бази Одеського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості;
- ⇒ заохочення роботодавців, які зберігають діючі та створюють нові робочі місця насамперед для громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці;
- ⇒ створення умов для працевлаштування в обсягах, необхідних для запобігання довготривалому безробіттю, зокрема нарощування обсягів професійного навчання безробітних під конкретне замовлення роботодавців та за професіями, що передбачають в подальшому самозайнятість або підприємництво, особливо мешканців сільської місцевості з урахуванням обмежених можливостей працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця на селі.

Ключові кроки на 2020 рік:

- ✚ розширення сфери застосування праці та стимулювання заінтересованості роботодавців у створенні нових робочих місць – *Одеський обласний центр зайнятості*;
- ✚ підвищення професійного рівня та конкурентоспроможності економічно активного населення – *Одеський обласний центр зайнятості*;
- ✚ підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції – *Одеський обласний центр зайнятості*;
- ✚ сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних умовах конкурувати на ринку праці – *Департамент соціальної та сімейної політики облдержадміністрації*;
- ✚ сприяння зайнятості громадян, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції та демобілізованих військовослужбовців учасників антитерористичної операції – *Одеський обласний центр зайнятості*.

Очікувані результати:

- кількість населення, зайнятого економічною діяльністю, збільшиться до 1017,0 тис. осіб, рівень зайнятості – до 57,1%;
- кількість безробітного населення зменшиться до 66,0 тис осіб, рівень безробіття становитиме 6,3%;
- утворення в усіх сферах економічної діяльності 25,0 тис робочих місць;
- працевлаштування на вільні та новостворені робочі місця за сприяння Державної служби зайнятості 24,5 тис зареєстрованих безробітних;
- направлення на професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації за сприяння державної служби зайнятості 6,87 тис. осіб;

➤ залучення до участі у громадських та тимчасових роботах 8,2 тис. осіб.

➤ рівень зареєстрованого безробіття очікується на рівні 2018 року і становитиме 0,9%.

9.2. Грошові доходи населення та заробітна плата

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

⇒ налагодження ефективної співпраці відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади щодо здійснення контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати - ;

⇒ проведення роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо недопустимості використання робочої сили з порушенням трудового законодавства;

⇒ сприяння скороченню нелегальної зайнятості населення області, легалізації трудових відносин;

⇒ посилення роботи щодо забезпечення додержання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю, проведення правової роз'яснювальної роботи.

Очікувані результати:

➤ зростання середньомісячної заробітної плати до 12 500,0 грн (темп росту до 2019 року – 19,6%);

➤ підвищення середньомісячної заробітної плати в області до загальноукраїнського рівня;

➤ скорочення заборгованості із виплати заробітної плати.

9.3. Соціальний захист населення

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

⇒ надання матеріальної допомоги мешканцям Одеської області, які опинилися у скрутному становищі внаслідок непередбачених обставин, за рахунок коштів обласного бюджету;

⇒ надання щомісячних довічних стипендій 70 громадянам віком старше 100 років у розмірі 1000 грн;

⇒ надання щомісячних стипендій 300 особам з інвалідністю внаслідок війни та учасників бойових дій Другої Світової війни у розмірі 1200 грн;

⇒ надання щомісячних стипендій 1250 особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій у Республіці Афганістан та на території інших країн з інвалідністю від загального захворювання 1 групи у розмірі 700 грн;

⇒ надання щомісячної допомоги 380 сім'ям загиблих (померлих) військових, які брали участь в бойових діях у Республіці Афганістан та інших країнах у розмірі 1800 грн;

⇒ надання щоквартальної матеріальної допомоги 72 колишнім політв'язням і репресованим у розмірі 1000 грн;

⇒ надання щоквартальної цільової адресної допомоги 380 сім'ям загиблих (померлих) осіб, смерть яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою у розмірі 360 грн.;

⇒ надання одноразової матеріальної допомоги на оздоровлення або відшкодування вартості санаторно-курортного лікування у санаторіях Одещини 430 особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи 1-3 категорії, ветеранам війни, воїнам-добровольцям антитерористичної операції, членам сімей загиблих (померлих) учасників АТО, постраждалим учасникам Революції гідності, особам з інвалідністю загального захворювання, дітям з інвалідністю та особам з інвалідністю з дитинства у супроводі однієї супроводжувальної особи (за необхідності) один раз на рік за рахунок одного з бюджетів (не більше граничної вартості путівки, визначеної наказом Мінсоцполітики на відповідний рік);

⇒ організація оздоровлення 125 дітей, які перебувають в дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту;

⇒ надання щомісячної допомоги 150 сім'ям загиблих (померлих), учасників АТО, сім'ям захоплених у полон або оголошених зниклими безвісти військових, у т.ч. співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України у розмірі 3000 грн. та 260 дітям до досягнення 18-річного віку у розмірі 500 грн. на кожну дитину;

⇒ надання щомісячної стипендії 200 особам з інвалідністю з числа військовослужбовців, воїнів-добровольців та співробітників правоохоронних органів, які брали участь у проведенні антитерористичної операції на Сході України у розмірі 2000 грн., а також їх 220 дітям до досягнення ними 18-річного віку у розмірі 500 грн. на кожну дитину;

⇒ надання щомісячної матеріальної допомоги на оплату житлово-комунальних послуг та придбання твердого палива і скрапленого газу 40 воїнам-добровольцям з числа учасників АТО у розмірі 840 грн;

⇒ надання одноразової допомоги на проведення стоматологічного (хірургічного, терапевтичного) лікування, зубопротезування високотехнологічними матеріалами 15 учасників антитерористичної операції, воїнів-добровольців за рахунок одного з бюджетів у розмірі не більше 30000 грн;

⇒ організація оздоровлення учнів, які навчаються у професійно-технічних навчальних закладах;

⇒ забезпечення проведення державної атестації дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, розташованих на території області;

⇒ надання організаційно-методичної допомоги працівникам дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, проведення методичних занять із студентами, які будуть направлені на практику до дитячих закладів оздоровлення та відпочинку;

⇒ фінансова підтримка Одеського обласного благодійного фонду реабілітації дітей-інвалідів "Майбутнє" виключно на покриття витрат, пов'язаних з наданням безкоштовних реабілітаційних послуг дітям з інвалідністю та дітям з ранньою діагностикою захворювань нервової системи й опорно-рухового апарату;

⇒ фінансова підтримка Організації ветеранів Одеської області, Одеської обласної організації Української Спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) та Одеської обласної організації Всеукраїнської громадської організації інвалідів "Союз Чорнобиль України";

⇒ співпраця з громадськими, благодійними організаціями із проведення спортивних заходів, конкурсів, виставок, фестивалів художньої творчості для людей з обмеженими фізичними можливостями (Одеська обласна

організація інвалідів Всеукраїнської організації інвалідів "Союз організацій інвалідів України", Благодійна організація "Південноукраїнський регіональний центр молодих інвалідів");

⇒ організаційна підтримка заходів, спрямованих на збереження і популяризацію сімейних традицій та цінностей, підвищення престижу благодійності (обласна естафета "Міцна родина - міцна Україна", огляд-конкурс "Таланти багатодітної родини", "Сім'я очима дитини", заходи до Дня Матері та Дня сім'ї).

Очікувані результати:

- надання цільової адресної допомоги малозабезпеченим верствам населення області та сім'ям, які опинилися у скрутних життєвих обставинах;
- посилення соціального захисту та медичного забезпечення ветеранів війни та праці, інвалідів та інших малозабезпечених верств населення;
- покращення якості життєдіяльності людей з обмеженими потребами, учасників АТО та інших;
- забезпечення пільгових категорій посвідченнями;
- придбання щоквартальних продуктових кошиків;
- щорічне оздоровлення близько 430 осіб пільгових категорій;
- оздоровлення близько 3000 дітей;
- збільшення кількості оздоровлених дітей пільгових категорій, стовідсоткове оздоровлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, із числа учнів шкіл інтернатів;
- забезпечення послугами оздоровлення учнів соціально-незахищених категорій;
- збереження мережі дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, розташованих на території області, забезпечення проведення атестації закладів щорічно;
- вдосконалення виховної роботи з дітьми у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

9.4. Пенсійна забезпечення

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ поліпшення якості обслуговування громадян;
- ⇒ зміцнення фінансової стабільності пенсійної системи;
- ⇒ автоматизація управління та контролю у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування;
- ⇒ технологічний розвиток інформаційних ресурсів із заохоченням до запровадження інноваційних технологій;
- ⇒ кадровий розвиток пенсійної системи;
- ⇒ забезпечення прозорості та відкритості діяльності Пенсійного фонду, більш активне залучення громадськості до вирішення питань формування та реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню.

Очікувані результати:

- забезпечення прозорості та відкритості діяльності Пенсійного фонду, більш активне залучення громадськості до вирішення питань формування та

реалізації державної політики з питань пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню;

- оптимізація адміністративних видатків шляхом ефективних організаційних і структурних рішень;
- підвищення рівня довіри до органів Пенсійного фонду.

9.5. Житлово-комунальне-господарство

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

⇒ завершення проектування об'єкту: «Будівництво магістрального водоводу питної води Матроска – Ізмаїл – Болград з інженерними спорудами для водозабезпечення міста Болград та населених пунктів Болградського та Ізмаїльського районів Одеської області з реконструкцією споруд подачі води з підземних джерел в районі с. Матроски Ізмаїльського району Одеської області». (для забезпечення питним водопостачанням м.Болград та сіл Ізмаїльського та Болградського району розроблено проектно-кошторисну документацію по зазначеному об'єкту. Відповідно до технічного завдання проектом передбачається забезпечити питною водою (13 населених пункти) із розрахунку 44,543 тис жителів Болградського та Ізмаїльського районів);

- ⇒ встановлення систем доочищення питної води;
- ⇒ ремонт та реконструкція систем водопостачання та водовідведення;
- ⇒ впровадження сучасних технологій та обладнання на об'єктах водопостачання та водовідведення;
- ⇒ забезпечення населення питною водою.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ капітальний ремонт водогону від резервуара чистої води до вулиці Жовтнева в м. Балта Одеської області – *Балтська міська рада*;

✚ капітальний ремонт водогону по вулиці Багрицького в м. Балта Одеської області – *Балтська міська рада*;

✚ капітальний ремонт водогону від вулиці Багрицького до провулка Коритнянського в м. Балта Одеської області – *Балтська міська рада*;

✚ капітальний ремонт водогону по вулиці Матроська в м. Балта Одеської області – *Балтська міська рада*.

Очікувані результати:

- забезпечення питною водою (13 населених пункти) із розрахунку 44,543 тис жителів Болградського та Ізмаїльського районів;
- встановлення систем доочищення питної води;
- ремонт та реконструкція водопровідних та каналізаційних мереж;
- впровадження енергозберігаючих технологій;
- будівництво артезіанських свердловин для питного водопостачання та ремонт та реконструкція водонапірних башт.

10. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

10.1. Охорона здоров'я

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

- ⇒ перехід медичних закладів вторинної та третинної ланки на нову систему фінансування;

- ⇒ подальше впровадження в області доступної вертикально-інтегрованої трьохрівневої системи надання медичної допомоги – відкриття сучасних приймально-діагностичних відділень на базі всіх центральних районних лікарень;
- ⇒ зниження смертності від неінфекційних захворювань;
- ⇒ зниження захворюваності на інфекційні захворювання:
  - підвищення рівня обізнаності населення щодо профілактики інфекційних захворювань, в тому числі туберкульозу, ВІЛ-інфікування, кишкових інфекцій;
  - підвищення рівня охоплення населення плановою імунопрофілактикою;
  - підвищення рівня охоплення наркозалежних замісною підтримуючою терапією;
- ⇒ зниження рівня смертності від інфекційних захворювань:
- ⇒ підвищення рівня раннього виявлення туберкульозу на первинній ланці;
- ⇒ підвищення рівня раннього виявлення інфікування ВІЛ та вірусними гепатитами;
- ⇒ підвищення охоплення пацієнтів з комбінованою патологією ВІЛ/туберкульоз сучасним лікуванням;
- ⇒ підвищення рівня прихильності пацієнтів з комбінованою патологією (ВІЛ + туберкульоз, ВІЛ + наркозалежність, туберкульоз + наркозалежність, ВІЛ + туберкульоз + наркозалежність) лікуванню запропонованими сучасними методами.
- ⇒ розвиток сільської медицини:
  - придбання автотранспорту для лікарів сімейної медицини;
  - будівництво амбулаторій загальної практики сімейної медицини;
- ⇒ реалізація персонального телемедичного консультування пацієнтів за принципом «Країна в смартфоні»;
- ⇒ реалізація інвестиційного проекту «Транскордонна інфраструктура охорони здоров'я», у межах Спільної операційної програми Європейської спілки «Румунія-Україна 2014-2020», яка дозволить м. Ізмаїл залучити на модернізацію системи охорони здоров'я інвестиції на загальну суму 1 196 511,76 євро, зокрема,
  - 354060,0 євро – на Дунайську обласну лікарню;
- ⇒ створення регіонального Центру громадського здоров'я;
- ⇒ забезпечення сімейних лікарів, фельдшерів сумками-укладками (мобільними діагностичними комплексами);
- ⇒ створення інформаційної системи (робочого місця адміністратора) в амбулаторії;
- ⇒ створення умов для забезпечення мешканців віддалених населених пунктів медикаментами та виробами медичного призначення;
- ⇒ закупівля послуги, медикаментів та виробів медичного призначення для обстеження (МРТ, КТ);
- ⇒ створення відділень невідкладної медичної допомоги (Emergency department) на базі приймальних відділень багатопрофільних лікарень;
- ⇒ надання паліативної медичної допомоги;
- ⇒ проведення виїзних медичних оглядів, «Мобільні поліклініки»;

- ⇒ надання медичної допомоги при серцево-судинних захворюваннях, проведення аорто-коронарного шунтування, гострий коронарний синдром;
- ⇒ забезпечення хворих препаратами для боротьби із захворюваннями крові, кровотворної та лімфатичної тканин;
- ⇒ забезпечення препаратами для надання невідкладної медичної допомоги у разі кровотечі та дихальних розладів у недоношених новонароджених;
- ⇒ забезпечення медичною допомогою хворих, які страждають на рідкісні (орфанні) захворювання;
- ⇒ застосування сучасних високотехнологічних методів лікування для надання медичної допомоги онкологічного профілю;
- ⇒ забезпечення медикаментами та виробами медичного призначення хворих з нирковою недостатністю методом гемодіалізу (перитоніального діалізу).

Очікувані результати:

- перехід на нову систему фінансування 98,5% медичних закладів вторинної ланки та 97% - третинної ланки;
- відкриття сучасних приймально-діагностичних відділень у всіх районах області;
- зниження смертності від гострого коронарного синдрому на 5% та від гострого ішемічного інсульту на 5%;
- підвищення середнього рівня охоплення плановими профілактичними щепленнями до 95%;
- охоплення наркозалежних замісною підтримуючою терапією на рівні 99% від таких, що перебувають на диспансерному обліку та на рівні 7% від очікуваної кількості;
- якісне обстеження пацієнтів з гострим порушенням мозкового кровообігу, черепно-мозковим та спинальними травмами, ТЕЛА, пароксизмами порушення свідомості, патології грудної клітини та черевної порожнини та інші;
- розвиток паліативної допомоги забезпечить покращення якості життя пацієнта з невиліковними смертельними хворобами;
- надання своєчасної, якісної медичної допомоги хворим при серцево-судинних захворюваннях;
- забезпечення факторів згортання крові препаратами для лікування мієлолейкозу та онкогематологічних хвороб 34 хворих;
- надання сучасної медичної допомоги хворим на онкологічні захворювання із застосуванням всіх видів лікування.

10.2. Освіта

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

- ⇒ удосконалення мережі закладів дошкільної освіти різних типів для задоволення освітніх потреб громадян, у т.ч. для дітей з особливими освітніми потребами;
- ⇒ підвищення показника охоплення дітей віком від 3-х до 6-ти років закладами дошкільної освіти;

- ⇒ впровадження альтернативних форм здобуття дошкільної освіти (соціально-педагогічний патронат, сімейні форми навчання, створення дошкільних груп в закладах освіти, створення приватних центрів розвитку дітей тощо);
- ⇒ приведення мережі закладів загальної середньої освіти у відповідність до Закону України «Про освіту», потреб місцевих громад, у т.ч. створення освітніх округів з опорними школами, закладами загальної середньої освіти III ступеня (старшої профільної школи);
- ⇒ реалізації заходів Концепції Нова українська школа у закладах загальної середньої освіти;
- ⇒ забезпечення рівного доступу усіх категорій учасників освітнього процесу до якісних та сучасних освітніх послуг;
- ⇒ забезпечення профілізації старшої школи, вивчення предметів природничого-математичного спрямування, подальше впровадження дистанційного навчання та STEM-освіти;
- ⇒ продовження діджиталізації освітнього процесу закладів освіти області, використання новітніх інформаційних технологій, покращення матеріально-технічної бази закладів загальної середньої освіти;
- ⇒ створення сучасних точок доступу щодо максимальної швидкості мережі Інтернет за допомогою бездротової мережі WI-FI;
- ⇒ забезпечення розвитку різних видів та форм освіти, зокрема, дистанційної форми навчання у закладах загальної середньої освіти у рамках реалізації проекту «Учитель+» та «Центру STEM-освіти Одеської області» на базі Рішельєвського ліцею з використанням найсучасніших інформаційно-комунікаційних засобів і технологій;
- ⇒ сприяння організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти;
- ⇒ формування мережі інклюзивно-ресурсних центрів в області;
- ⇒ оновлення матеріально-технічної бази спеціальних закладів освіти обласної комунальної власності;
- ⇒ вжиття заходів щодо збереження мережі закладів позашкільної освіти, урізноманітнення їх напрямків роботи;
- ⇒ створення умов для здобуття якісної, сучасної та доступної освіти з дотримання державних санітарних правил та норм влаштування освітніх установ шляхом будівництва нових та реконструкції існуючих закладів освіти з урахуванням сучасних стандартів нового освітнього простору;
- ⇒ реалізація обласних програм «Програма розвитку освіти Одещини на 2019-2021 роки», «Молодь Одещини»;
- ⇒ модернізація професійної (професійно-технічної) освіти області;
- ⇒ створення умов для розвитку дуальної форми здобуття освіти;
- ⇒ оптимізація мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти шляхом створення професійних кластерів;
- ⇒ створення умов для здобуття особою професійних кваліфікацій впродовж усього життя з урахуванням інклюзивного навчання;
- ⇒ створення навчально-практичних центрів галузевого спрямування на базі функціонуючих закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Очікувані результати:

- удосконалення мережі закладів дошкільної освіти різних типів для задоволення освітніх потреб громадян, у тому числі для дітей з особливими освітніми потребами;
- збільшення показника охоплення дітей дошкільного віку закладами дошкільної освіти з 82% до 84%;
- впровадження альтернативних форм здобуття дошкільної освіти (соціально-педагогічний патронат, сімейні форми навчання, створення дошкільних груп в закладах освіти, створення приватних центрів розвитку дітей тощо);
- покращення матеріально-технічної бази закладів дошкільної освіти, удосконалення предметно-розвивального середовища;
- надання якісної загальної середньої освіти та створення умов рівного доступу до неї;
- реалізація нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти;
- навчання вчителів початкових класів до роботи в Новій українській школі, переорієнтування з традиційного предметного навчання на володіння ключовими компетентностями і наскрізними вміннями та педагогікою партнерства;
- реалізація Державних стандартів базової і повної загальної середньої освіти;
- реалізація заходів Концепції «Нова українська школа»;
- приведення мережі закладів загальної середньої освіти у відповідність до Закону України «Про освіту», потреб місцевих громад, у т.ч. створення освітніх округів з опорними школами, закладами загальної середньої освіти III ступеня (старшої профільної школи);
- забезпечення профілізації старшої школи, вивчення предметів природничого-математичного спрямування, подальше впровадження дистанційного навчання та STEM-освіти;
- здійснення комплексної інформатизації освіти області, використання новітніх інформаційних технологій у освітньому процесі, системи тестового оцінювання знань, автоматизації управління;
- створення сучасних точок доступу щодо максимальної швидкості мережі Інтернет за допомогою бездротової мережі WI-FI;
- введення в дію нових закладів освіти з дотриманням вимог будівельно-архітектурної доступності, створення Нового освітнього простору;
- сертифікація педагогів та стимулювання праці вчителя;
- здійснення заходів щодо надання на належному рівні освітніх послуг дітям з особливими освітніми потребами;
- удосконалення мережі закладів позашкільної освіти;
- збільшення кількості дітей, охоплених позашкільною освітою;
- задоволення потреб ринку праці, суспільства і держави у кваліфікованих кадрах та фахівцях;

- зростання привабливості професійної (професійно-технічної) освіти, підвищенню її конкурентоспроможності та якості відповідно до міжнародних стандартів;
- посилення співпраці закладів професійної (професійно-технічної) освіти з роботодавцями та соціальними партнерами.

10.3. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

- ⇒ розвиток національного усиновлення: створення позитивного іміджу та престижу усиновителів, батьків-вихователів прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, опікунів та піклувальників;
- ⇒ влаштування дітей, які залишились без піклування батьків, до сімейних форм виховання;
- ⇒ ефективне функціонування обласного, районних та міських притулків та центрів соціально-психологічної реабілітації дітей;
- ⇒ підвищення професійного рівня працівників притулків та центрів соціально-психологічної реабілітації служб у справах дітей районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів міських рад;
- ⇒ дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, переміщених з тимчасово окупованих територій;
- ⇒ підвищення ефективності діяльності органів опіки та піклування щодо раннього виявлення дітей, які потребують соціального захисту, надання їм своєчасної допомоги.

Очікувані результати:

- планується влаштувати не менше 75 дітей з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу;
- досягти 90% влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які осиротіли, до сімейних форм виховання;
- зменшення кількості дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, а саме: дітей які влаштовані в інтернатні заклади, будинки дитини за заявою батьків, центри соціально-психологічної реабілітації;
- збільшення кількості дітей, які повернені до біологічних родин, влаштовані у сім'ї громадян;
- збільшення кількості дітей, які повернені до біологічних родин що пройшли соціально-психологічну реабілітацію в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей;
- повернення у біологічні сім'ї або сім'ї родичів 35% дітей, вилучених з сімей, які опинились в складних життєвих обставинах.

10.4. Культура

Пріоритетні напрямки та ключові кроки на 2020 рік:

- ⇒ забезпечення населення якісними та доступними культурними послугами;
- ⇒ забезпечення всебічного розвитку і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя регіону;
- ⇒ розвиток міжнародного співробітництва у сфері культури;
- ⇒ захист і збереження культурної спадщини Одеської області;
- ⇒ модернізація наявної інфраструктури закладів культури і мистецтва для надання якісних культурних послуг;
- ⇒ розвиток усіх етнічних та релігійних спільнот Одеської області.

Очікувані результати:

- створення нової моделі базової мережі закладів культури місцевого рівня для задоволення освітніх, інформаційних, естетичних, гуманітарних потреб населення регіону;
- збільшення кількості заходів, спрямованих на розвиток та функціонування української мови, популяризацію української літератури, українського кіномистецтва, театрального мистецтва;
- підвищення ефективності культурної дипломатії, розвиток міжнародного партнерства і залучення міжнародної грантової підтримки, реалізація міжнародних культурно-мистецьких заходів, проектів, акцій;
- виготовлення облікової документації об'єктів культурної спадщини, занесення до Державного реєстру нерухомих пам'яток України об'єктів культурної спадщини Одеської області;
- створення електронного інформаційного ресурсу культурної спадщини та культурних цінностей;
- відродження та популяризація традиційної народної культури, збереження та популяризація елементів нематеріальної культурної спадщини Одеської області;
- підвищення спроможності існуючих інституцій у сфері культури шляхом проведення ремонтно-реставраційних робіт закладів культури і мистецтва – пам'яток архітектури та містобудування (Одеський музей західного та східного мистецтва; Одеський художній музей, Одеський літературний музей, Одеський академічний український музично-драматичного театр ім. В. Василька, Одеська обласна філармонія); проведення капітальних ремонтів, реконструкцій закладів культури в сільській місцевості, утворення нових культурно-освітніх центрів на базі публічних бібліотек та клубних закладів, бібліотек сімейного типу тощо.
- створення умов для забезпечення прав національних меншин та свобод віросповідання.

10.5. Фізична культура і спорт

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ збереження існуючої мережі ДЮСШ в районах області;
- ⇒ збільшення кількості інструкторів з фізичної культури сільських і селищних рад;
- ⇒ збереження та розвиток спортивної інфраструктури, особливо у сільській місцевості;
- ⇒ збільшення кількості проведених спортивних заходів, зокрема в ОТГ.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ виконання плану заходів з метою реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року №666-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація» на 2020 рік - *управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації;*

✚ збільшення чисельності населення, яке займається всіма видами фізкультурно-оздоровчої та спортивної направленості - *управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації;*

✚ проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості населення - *управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації*;

✚ проведення більше 600 обласних спортивних змагань та забезпечення участі спортсменів області у всеукраїнських, міжнародних змаганнях з олімпійських та неолімпійських видів спорту - *управління фізичної культури та спорту облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

➤ підвищення рівня охоплення населення руховою активністю на 1%;

➤ надання якісних фізкультурно-спортивних послуг спортивними клубами та фізкультурно-оздоровчими закладами, які функціонуватимуть відповідно до встановлених стандартів;

➤ створення розгалуженої мережі спортивних споруд, які відповідають стандартам;

➤ поліпшення результатів виступів спортсменів області на всеукраїнських та міжнародних змаганнях;

➤ збереження та розвиток спортивної інфраструктури, особливо у сільській місцевості.

10.6. Туристично-рекреаційна галузь

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

⇒ покращення туристично-курортної інфраструктури шляхом облаштування місць панорамного огляду основних туристичних та екскурсійних об'єктів Одеської області для створення конкурентоспроможного туристичного продукту, який задовольнить відповідні потреби населення України та іноземних громадян, які відвідають Одеську область;

⇒ проведення інвестиційних та бізнес-форумів для залучення інвестицій, що збільшить туристичні потоки, зміцнить імідж області як курортно-рекреаційного та туристичного центру;

⇒ збільшення кількості туристів, які відвідують регіон і відповідне підвищення надходжень в обласний та місцеві бюджети.

⇒ збільшення культурних подій в області;

⇒ збільшення кількості нових туристично-екскурсійних маршрутів.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ підвищити якість та конкурентоспроможність туристичного продукту – *управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації*;

✚ покращити стан зон відпочинку на морському узбережжі, розвинути інфраструктуру рекреаційних територій, провести благоустрій парків та пляжів – *управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації*;

✚ покращити загальну інформованість потенційних інвесторів про можливості інвестиційних вкладень в об'єкти рекреаційно-туристичного комплексу регіону – *управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації*;

✚ сприяти появі нових туристично-екскурсійних маршрутів – *управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації*;

✚ популяризувати туристичний продукт через ярмаркову, виставкову та фестивальну діяльність – *управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації*;

✚ поліпшити доступ до інформації та підвищити рівень інформування про Одеську область з туристичного напрямку на телебаченні та у мережі Інтернет

– управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації.

Очікувані результати:

- створення нових туристично-екскурсійних маршрутів;
- збільшення туристичного збору;
- загальна очікувана кількість туристів, що відвідують область у 2020 році – 6,5 млн. осіб.

10.7. Розвиток громадянського суспільства

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ створення належних умов для інституційного розвитку інститутів громадянського суспільства;
- ⇒ забезпечення впровадження ефективних процедур участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення;
- ⇒ стимулювання активної співпраці інститутів громадянського суспільства та органів публічної влади області на засадах партнерства щодо актуалізації та вирішення суспільно важливих проблем.

Ключові кроки на 2020 рік:

✚ видання матеріалів кращих практик використання різних форм демократії участі, співпраці органів публічної влади та громадських об'єднань – 300 прим. – *управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації;*

✚ проведення навчально-методичних семінарів та тренінгів для представників інститутів громадянського суспільства щодо механізмів та кращих практик участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики, вирішенні питань місцевого значення – 40 люд./семінар – *управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації;*

✚ проведення обласного конкурсу «Краща громадська рада – надійний партнер» – 1 конкурс – *управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації;*

✚ забезпечення проведення публічного громадського обговорення (конференцій, форумів, громадських слухань, засідань за круглим столом, зборів, зустрічей (нарад) з громадськістю), засідань громадської ради при обласній державній адміністрації з актуальних питань соціально-економічного та гуманітарного розвитку відповідно до плану – 12 заходів – *управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації;*

✚ проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів обласного бюджету, та проведення моніторингу стану виконання (реалізації) програм (проектів, заходів), визнаних переможцями конкурсу, відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 №1049, – 1 конкурс – *управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації.*

Очікувані результати:

- підвищення активності інститутів громадянського суспільства області, підтримка позитивного іміджу активних громадських об'єднань, мотивація інститутів громадянського суспільства до активної співпраці з органами

публічної влади на засадах партнерства, в тому числі шляхом реалізації програм (проектів, заходів) на умовах спільного фінансування;

- залучення громадськості до формування та реалізації державної, регіональної політики, вирішення питань місцевого значення;
- підвищення потенціалу представників інститутів громадянського суспільства, зокрема, формування знань і вмінь щодо новітніх форм і методів співпраці з органами публічної влади;
- поширення позитивного досвіду та впровадження новітніх форм і методів співпраці органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства;
- підвищення кваліфікації представників інститутів громадянського суспільства щодо форм і методів співпраці з органами публічної влади, мотивація органів публічної влади до активізації співпраці з громадськістю, підвищення рівня прозорості та відкритості діяльності органів публічної влади;
- активізація співпраці органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства зі ЗМІ щодо вирішення проблем розвитку громадянського суспільства області;
- консолідація інститутів громадянського суспільства області та України, активізація міжрегіонального співробітництва в сфері розвитку громадянського суспільства України.

ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

Пріоритетні напрямки на 2020 рік:

- ⇒ створення нових територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- ⇒ налагодження співпраці з органами місцевого самоврядування, науковими та навчальними закладами, установами природно-заповідного фонду, громадськими природоохоронними організаціями щодо виявлення і підготовки пропозицій про заповідання цінних природних комплексів та об'єктів;
- ⇒ збільшення фінансування на проведення природоохоронних, науково-дослідних заходів у межах природно-заповідного фонду;
- ⇒ збільшення інвестиційної привабливості природно-заповідного фонду за рахунок попиту на різні види рекреаційної та туристичної діяльності;
- ⇒ підвищення екологічної свідомості широких верств населення;
- ⇒ вирішення питання функціонування Придунайських озер.

Ключові кроки на 2020 рік

- ✚ забезпечення реалізації регіональної Програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки (проект) – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*
- ✚ посилення надзору (контролю) спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації;*

✚ вирішення проблемних питань, пов'язаних із забрудненням поверхневих та підземних водоносних горизонтів – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ виконання робіт з розчистки русел річок, захист від підтоплення та затоплення населених пунктів Одеської області – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ проведення заходів щодо будівництва та реконструкції каналізаційно-очисних споруд (КНС) – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ збереження цінних природних екосистем, розвиток організованих форм рекреації і туризму, екологічної освіти, збереженню традиційних форм раціонального природокористування і сталого розвитку природно-територіального комплексу – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ створення реєстрів об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів, обсягів і місць їх видалення – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ фінансування робіт з будівництва і введення в експлуатацію об'єктів поводження з відходами, а також реконструкції та/або облаштування полігонів і звалищ відповідно до екологічних вимог, рекультивациі земельних ділянок, на яких розміщуються полігони і звалища – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ паспортизація полігонів ТПВ – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*;

✚ заходи з впровадження нових технологій поводження з ТПВ – *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*.

✚ фінансування робіт з виготовлення проектно-кошторисної документації по заході «Відновлення екосистеми морського лиману Сасик шляхом будівництва з'єднувального каналу з Чорним морем та реабілітації прилеглих територій» - *Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації*.

Очікувані результати:

➤ збільшення площі природно-заповідного фонду Одеської області до 5,4%.

➤ раціональне використання природних ресурсів та регульоване здійснення господарської діяльності у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

➤ створення умов для організованого та ефективного туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

➤ зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря на 3%;

➤ збільшення надходження екологічного податку на 50,0%;

➤ зменшення забруднення підземних водоносних горизонтів шляхом тампонажу 45,0% артсвердловин, які є потенційно покинутими, частина з них можливо підлягає ліквідаційному тампонажу;

➤ ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ на 50,0%.

1. Основні показники соціально-економічного розвитку Одеської області на 2020 рік

Показник	Факт 2018 рік	2019 рік		Прогноз 2020 рік	Виконання прогнозного показника у %
		Прогноз за Програмою	Очікуване		
Індекс промислової продукції, %	92,4	100,5	105,0	101,5	-3,5 в.п.
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн.грн.	58 166,49	55 600,0	60 000,0	63 000,0	105,0
Індекс сільськогосподарського виробництва, %	100,5	100,1	96,0	101,3	+5,3 в.п.
Валова продукція сільського господарства у всіх категоріях господарств у цінах 2010 року, всього млн. грн.	11 943,2	12 024,0	11465,0	11610,8	101,3
у т.ч. рослинництва	10 162,1	10 072,1	9755,6	9980,0	102,3
тваринництва	1781,1	1951,9	1709,4	1630,8	95,4
Сальдо торговельного балансу, млн.дол.США	616,6	857,5	120,0	215,0	180,0
Обсяг експорту товарів – всього, млн.дол.США	1668,5	1656,4	1439,7	1520,0	105,6
Обсяг експорту послуг – всього, млн.дол.США	705,7	788,5	760,0	800,0	105,3
Обсяг імпорту товарів– всього, млн.дол.США	1556,4	1446,8	1730,0	1800,0	104,0
Обсяг імпорту послуг – всього, млн.дол.США	201,2	140,6	220,0	230,0	104,5
Обсяг прямих іноземних інвестицій – всього, млн. дол. США	1237,2	1232,0	1266,0	1275,0	100,7
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах, млн.грн.	21 039,7	20 500,0	16 000,0	16 800,0	105,0
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн.грн.	15 473,7	15 600,0	14 700,0	15 400,0	104,8
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування, тис.м ²	567,8	650,0	700,0	580,0	82,9
Оборот роздрібною торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у фактичних цінах, млн.грн.	53 107,6	66 500,0	75 000,0	78 000,0	104,0
Індекс споживчих цін, %	109,3	108,5	107,0	106,0	-1,0 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників:					
номінальна, гривень	8011,0	10 250,0	10 350	12 000	115,9
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	110,5	112,5	111,0	113,0	+2,0 в.п.
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, тис.чол.	1001,9	998,5	1015,0	1017,0	100,2
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи, %	57,2	56,7	57,0	57,1	+0,1 в.п.
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, відсотків до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років, %	6,4	6,6	6,4	6,3	-0,1 в.п.

2. Регіональні програми, реалізація яких здійснюватиметься у 2020 році

<i>№ з/п</i>	<i>Назва програми</i>	<i>Відповідальний виконавець</i>	<i>Рішення обласної ради</i>
1.	Програма газифікації Одеської області на 2010-2035 роки	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації ВАТ «Одесагаз»	10.09.2010 №1168-V
2.	Регіональна програма «Питна вода Одеської області» на 2010-2013 роки і період до 2020 року	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	10.09.2010 №1170-V
3.	Регіональна програма розвитку водного господарства Одеської області на період до 2021 року	Одеське обласне управління водних ресурсів	18.09.2013 №882-VI
4.	Регіональна програма будівництва, реконструкції та утримання місцевих пунктів пропуску через українсько-молдовський державний кордон у межах Одеської області на період до 2020 року	Південне регіональне управління державної прикордонної служби України	17.06.2016 №190-VII
5.	Обласна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки	Управління у справах сім'ї, молоді та спорту облдержадміністрації	17.06.2016 №219-VII
6.	Регіональна програма «Ліси Одещини на 2016-2020 роки»	Одеське обласне управління лісового та мисливського господарства спільно з Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації	20.10.2016 №228-VII
7.	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2017-2020 роки	Департамент екології та природних ресурсів облдержадміністрації КП «Одеський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі»	23.12.2016 №282-VII
8.	Програма розвитку туризму та курортів в Одеській області на 2017 – 2020 роки	Управління туризму, рекреації та курортів облдержадміністрації	23.12.2016 №285-VII
9.	Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2017-2020 роки	Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації	16.06.2017 №405-VII
10.	Обласна цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2018-2020 роки	Департамент освіти і науки облдержадміністрації	14.03.2018 №660-VII
11.	Обласна цільова програма «Доступна медицина на 2018-2020 роки»	Департамент охорони здоров'я облдержадміністрації	21.12.2017 №580-VII
12.	Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2018-2020 роки «Соціальний захист населення в Одеській області»	Департамент соціальної та сімейної політики облдержадміністрації	21.12.2017 №578-VII

13.	Комплексна програма реєстрації та збереження Аккерманської фортеці й розвитку інфраструктури у м. Білгороді-Дністровському на 2018-2022 роки	Управління обласної ради з майнових питань	21.12.2017 №583-VII
14.	Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2018-2020 роки	Управління фізичної культури і спорту облдержадміністрації	21.12.2017 №581-VII
15.	Регіональна програма інформатизації Одеської області на 2018-2020 роки «Електронна Одещина»	Департамент економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації КП «Обласний інформаційно-аналітичний центр»	14.03.2018 №658-VII
16.	Програма залучення зовнішніх ресурсів та розвитку міжнародної діяльності Одеської області на 2018-2020 роки	Управління інвестицій, міжнародного та міжрегіонального співробітництва облдержадміністрації	21.12.2017 №584-VII
17.	Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2018-2021 роки	Департамент з питань цивільного захисту, оборонної роботи та взаємодії з правоохоронними органами облдержадміністрації Головне управління ДСНС України в Одеській області	21.12.2017 №582-VII
18.	Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2018-2020 роки	Управління комунікацій та інформаційної політики облдержадміністрації	14.03.2018 №659-VII
19.	Регіональна комплексна програма з утворення (оновлення) містобудівної документації території та містобудівного кадастру Одеської області на 2019-2021 роки	Департамент розвитку інфраструктури та житлово-комунального господарства облдержадміністрації	21.12.2018 №839-VII
20.	Регіональна програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки «Аграрна Одещина»	Управління аграрної політики облдержадміністрації	21.12.2018 №837-VII
21.	Обласна програма розвитку освіти Одещини на 2019-2021 роки	Департамент освіти і науки облдержадміністрації	21.12.2018 №836-VII
22.	Комплексна регіональна програма забезпечення громадян житлом в Одеській області на 2019-2022 роки	Управління капітального будівництва облдержадміністрації	21.12.2018 №835-VII
23.	Програма зайнятості населення Одеської області на 2019-2020 роки	Департамент соціальної та сімейної політики облдержадміністрації	21.12.2018 №838-VII
24.	Регіональна програма розвитку автомобільних доріг Одеської області на 2019-2022 роки	Управління транспортно-комунікаційної інфраструктури облдержадміністрації	19.06.2019 №954-VII
25.	Програма правової освіти населення Одеської області на 2019-2022 роки	Головне територіальне управління юстиції в Одеській області	19.06.2019 №955-VII
26.	Обласна комплексна цільова програма «Безпечна Одещина» на 2019-2021 роки	Департамент фінансів облдержадміністрації	16.08.2019 №1025-VII